

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในพื้นที่ที่มีการบริหารงานส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับความเป็นชุมชนเมืองที่แตกต่างกัน ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ปิ้ง อ.พร้าว องค์การบริหารส่วนตำบลสารภี อ.สารภีและองค์การบริหารส่วนตำบลสุเทพ อ.เมือง ซึ่งมีระดับความเป็นชุมชนเมืองต่ำ ปานกลางและสูงตามลำดับ โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจำนวน 600 ชุดสำหรับประชาชนและใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับผู้ใหญ่บ้านและสมาชิกขององค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 18 ชุด แสดงผลการศึกษาในแต่ละส่วนได้ตามลำดับดังนี้

4.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามเพศ

เพศ	องค์การบริหารส่วนตำบล			รวม
	แม่ปิ้ง	สารภี	สุเทพ	
ชาย	4 (54.0)	4 (42.5)	4 (45.4)	4 (54.0)
หญิง	63 (46.0)	84 (57.5)	174 (54.6)	320 (53.3)
รวม	137 (100.0)	146 (100.0)	317 (100.0)	600 (100.0)

จากตารางที่ 4.1 มีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 600 ราย เป็นเพศชาย 280 คน (54.0%) เพศหญิง 320 คน (53.3%) แยกเป็น เพศชายที่อยู่ในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้ง 4 คน (54.0%) อบต. สารภี 4 คน (42.5%) อบต. สุเทพ 4 คน (45.4%), เพศหญิงที่อยู่ในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้ง 63 คน (46.0%) อบต. สารภี 84 คน (57.5%) อบต. สุเทพ 174 คน (54.7%)

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามอายุ

อายุ	องค์การบริหารส่วนตำบล			รวม
	แม่ปิ้ง	สารภี	สุเทพ	
ต่ำสุด - 30 ปี	4 (16.1)	4 (36.3)	4 (35.3)	4 (31.2)
31 - 40 ปี	4 (38.0)	4 (29.5)	4 (30.3)	4 (31.8)
ตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป	63 (46.0)	50 (34.2)	109 (34.4)	222 (37.0)
รวม	137 (100.0)	146 (100.0)	317 (100.0)	600 (100.0)

*อายุต่ำสุด 18 ปี, อายุสูงสุด 78 ปี อายุเฉลี่ย 37 ปี, S.D = 11.935

จากตารางที่ 4.2 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนในช่วงอายุตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไปมากที่สุด จำนวน 222 ราย (37.0%) รองลงมาเป็นช่วงอายุ 31 - 40 ปี จำนวน 191 ราย (31.8%) และกลุ่มอายุต่ำกว่า 31 ปีตามลำดับ จำนวน 187 (31.2%) โดยมีอายุต่ำสุด 18 ปี, อายุสูงสุด 78 ปี รวมทั้งหมดแล้ว กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษามีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 37 ปี

โดยที่ อบต.แม่ปิ้ง จะมีกลุ่มคนในช่วงอายุตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไปมากที่สุด จำนวน 63 ราย (46.0%) ในขณะที่ อบต.สารภี และในพื้นที่ อบต. สุเทพ จะมีกลุ่มคนในช่วงอายุต่ำกว่า 31 ปีมากที่สุด จำนวน 53 ราย (36.3%) และ จำนวน 112 ราย (35.3%) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	องค์การบริหารส่วนตำบล			รวม
	แม่ปิ้ง	สารภี	สุเทพ	
ไม่ได้เรียนหนังสือ	4 (1.5)	4 (2.1)	4 (0.9)	4 (1.3)
ประถมศึกษา	4 (65.7)	4 (48.6)	4 (24.0)	237 (39.5)
มัธยมศึกษาตอนต้น	4 (10.2)	4 (17.8)	4 (20.5)	105 (17.5)
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	4 (11.7)	4 (17.1)	4 (19.2)	102 (17.0)
อนุปริญญา/ ปวส.	4 (5.1)	4 (8.2)	4 (15.1)	67 (11.2)
ปริญญาตรี	4 (5.1)	4 (6.2)	4 (18.6)	75 (12.5)
สูงกว่าปริญญาตรี	1 (0.7)	-	5 (1.6)	6 (1.0)
รวม	317 (100.0)	146 (100.0)	317 (100.0)	600 (100.0)

จากตารางที่ 4.3 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา มากที่สุด จำนวน 237 ราย (39.5%) รองลงมาเป็นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 105 ราย (17.5%) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 102 ราย (17.0%) ส่วนระดับปริญญาตรี จำนวน 75 ราย (12.5%) และ ระดับอนุปริญญา/ปวส. จำนวน 67 ราย (11.2%) ตามลำดับ ส่วนผู้ที่ ไม่ได้เรียนหนังสือมีจำนวน 8 ราย (1.3%)

ในพื้นที่ อบต. ทั้ง 3 แห่งจะมีผู้ที่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา มากที่สุด โดยที่ อบต.แม่ป๋อง มีจำนวน 90 ราย (65.7%) อบต.สารภี มีจำนวน 71 ราย (48.6%) อบต. สุเทพ มี จำนวน 76 ราย (24.0%) แต่ อบต.สุเทพจะมีสัดส่วนผู้ที่จบการศึกษาในระดับที่สูงกว่าประถม- ศึกษาในทุกระดับมากกว่าทั้ง อบต. แม่ป๋อง และ อบต. สารภี

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	องค์การบริหารส่วนตำบล			รวม
	แม่ป๋อง	สารภี	สุเทพ	
ไม่ได้ทำงาน	4 (2.9)	16 (11.0)	44 (13.9)	64 (10.7)
เกษตรกร	48 (35.0)	8 (5.5)	-	56 (9.3)
รับจ้างทั่วไป	44 (32.1)	48 (32.9)	91 (28.7)	183 (30.5)
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	22 (16.1)	29 (19.9)	61 (19.2)	112 (18.7)
ลูกจ้างร้านค้า/บริษัท	4 (2.9)	38 (26.0)	31 (9.8)	73 (12.2)
รับราชการ	11 (8.0)	5 (3.4)	51 (16.1)	67 (11.2)
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	-	1 (0.7)	6 (1.9)	7 (1.2)
นักเรียน/นักศึกษา	-	-	25 (7.9)	25 (4.2)
อื่นๆ	4 (2.9)	1 (0.7)	8 (2.5)	13 (2.2)
รวม	137 (100.0)	146 (100.0)	317 (100.0)	600 (100.0)

จากตารางที่ 4.4 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปมากที่สุด จำนวน 183 ราย (30.5%) รองลงมาประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 112 ราย (18.7%) เป็นลูกจ้างร้านค้า/บริษัท จำนวน 73 ราย (12.2%) รับราชการ จำนวน 67 ราย (11.2%) เป็นเกษตรกร จำนวน 56 ราย (9.3%) เป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 7 ราย (1.2%) นอกเหนือจาก นั้นเป็นนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 25 ราย (4.2%) และ ไม่ได้ประกอบอาชีพ 64 ราย (10.7%)

เมื่อพิจารณาในแต่ละพื้นที่พบว่า ในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้ง จะมีจำนวนของผู้ที่ประกอบอาชีพเป็นเกษตรกรมากที่สุด จำนวน 48 ราย (35.0%) รองลงมาจะรับจ้างทั่วไป จำนวน 44 ราย (32.1%) ส่วนพื้นที่ อบต. สารภี จะเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพการรับจ้างทั่วไปมากที่สุด จำนวน 48 ราย (32.9%) รองลงจะเป็นลูกจ้างของร้านค้า/บริษัท จำนวน 38 ราย (26.0%) และในพื้นที่ อบต. สุเทพ เป็นประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปมากที่สุด จำนวน 91 ราย (28.7%) รองลงจะประกอบอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว จำนวน 61 ราย (19.2%) นอกจากนี้แล้วยังมีจำนวนของผู้ที่รับราชการ จำนวน 51 ราย (16.1%) ซึ่งมีจำนวนมากกว่าในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้ง และ อบต. สารภี

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ / เดือน	องค์การบริหารส่วนตำบล			รวม
	แม่ปิ้ง	สารภี	สุเทพ	
ต่ำสุด - 3,000 บาท	92 (74.8)	62 (48.4)	40 (16.4)	194 (39.2)
3,001 - 5,000 บาท	15 (12.2)	44 (34.4)	84 (34.4)	143 (28.9)
ตั้งแต่ 5,001 บาทขึ้นไป	16 (13.0)	22 (17.2)	120 (49.2)	158 (31.9)
รวม	123 (100.0)	128 (100.0)	244 (100.0)	495 (100.0)

* (รายได้ ต่อ เดือน) ต่ำสุด 200 บาท สูงสุด 50,000 บาท เฉลี่ย 5,540 บาท

จากตารางที่ 4.5 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะมีรายได้ในช่วงต่ำสุด - 3,000 บาท จำนวน 194 ราย (39.2%) รองลงมาจะเป็นกลุ่มที่มีรายได้ตั้งแต่ 5,001 บาทขึ้นไป จำนวน 158 ราย (31.9%) และกลุ่มที่มีรายได้ระหว่าง 3,001 - 5,000 บาท จำนวน 143 (28.9%) ตามลำดับ โดยที่มีรายได้ต่ำสุด 200 บาท/เดือน รายได้สูงสุด 50,000 บาท/เดือน หากพิจารณาโดยรวมแล้วพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา มีรายได้เฉลี่ยเท่ากับ 5,540 บาท/เดือน

โดยในพื้นที่ อบต.แม่ปิ้ง และ อบต. สารภี จะมีกลุ่มคนที่มีรายได้ไม่เกิน 3,001 บาท มากที่สุด จำนวน 92 ราย (74.8%) และจำนวน 62 ราย (48.4%) ตามลำดับ ในขณะที่ อบต. สุเทพ จะมีกลุ่มคนที่มีรายได้ตั้งแต่ 5,001 บาทขึ้นไปมากที่สุด จำนวน 120 ราย (49.2%)

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน	องค์การบริหารส่วนตำบล			รวม
	แม่ปิ้ง	สารภี	สุเทพ	
ต่ำสุด - 15 ปี	32 (23.4)	38 (26.0)	107 (34.0)	177 (29.6)
16 - 45 ปี	54 (39.4)	57 (39.0)	126 (40.0)	237 (39.6)
ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป	51 (37.2)	51 (34.9)	82 (26.0)	184 (30.8)
รวม	137 (100.0)	146 (100.0)	315 (100.0)	598 (100.0)

* (ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน) ต่ำสุด 1 ปี สูงสุด 78 ปี โดยเฉลี่ย 25 ปี

* ไม่ตอบ 2 ราย

จากตารางที่ 4.6 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้มีอาศัยอยู่ในหมู่บ้านเป็นระยะเวลา ระหว่าง 16 - 45 ปีมากที่สุด จำนวน 237 ราย (39.6%) รองลงมาอาศัยอยู่เป็นระยะเวลาดังแต่ 46 ปีขึ้นไป จำนวน 184 ราย (30.8%) ที่เหลือเป็นผู้ที่อาศัยในหมู่บ้านไม่เกิน 16 ปี จำนวน 177 ราย (29.6%)

4.2 การกล่อมเกลாதางการเมืองโดยผ่านตัวการต่าง ๆ

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนและร้อยละของการสนทนาพูดคุยประเด็นทางการเมืองในครอบครัว

การสนทนาทางการเมือง ในครอบครัว	องค์การบริหารส่วนตำบล			รวม
	แม่ปิ้ง	สารภี	สุเทพ	
เป็นประจำ	12 (8.8)	9 (6.2)	32 (10.1)	53 (8.8)
บ่อยครั้ง	25 (18.2)	14 (9.6)	35 (11.0)	74 (12.3)
ปานกลาง	65 (47.4)	64 (43.8)	127 (40.1)	256 (42.7)
น้อยครั้ง	32 (23.4)	51 (34.9)	112 (35.3)	195 (32.5)
ไม่เคยเลย	3 (2.2)	8 (5.5)	11 (3.5)	22 (3.7)
รวม	317 (100.0)	146 (100.0)	317 (100.0)	600 (100.0)

จากตารางที่ 4.7 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สนใจสนทนาพูดคุยประเด็นทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 256 ราย (42.7%) รองลงมาพูดคุยบ้างแต่น้อยครั้ง จำนวน 195 ราย (32.5%) และมีผู้ที่พูดคุยเรื่องการเมืองบ่อยครั้ง จำนวน 74 ราย (12.3%) ส่วนที่เหลือจะเป็นผู้พูดคุยกันเป็นประจำ จำนวน 53 ราย (8.8%) และไม่เคยพูดคุยเรื่องการเมืองเลย จำนวน 22 ราย (3.7%)

สรุปได้ว่าประชาชนในพื้นที่อบต.ทั้ง 3 พื้นที่ จะมีลักษณะการพูดคุยสนทนาประเด็นปัญหาทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลางถึงต่ำ โดยที่ในพื้นที่ อบต. สุเทพจะมีสัดส่วนของจำนวนคนที่พูดคุยประเด็นทางการเมืองเป็นประจำมากกว่าในพื้นที่อบต.อื่นๆและในขณะเดียวกันก็มีจำนวนผู้ที่ไม่ค่อยสนทนาพูดคุยทางการเมืองกันภายในครอบครัวมากที่สุดเช่นกัน ทั้งนี้ก็อาจจะเป็นเพราะว่าคนในพื้นที่นี้มีกลุ่มคนมากมายหลายสถานภาพ และไม่สามารถจะที่จะระบุได้อย่างชัดเจนว่ากลุ่มคนสถานภาพแบบใดที่มีการพูดคุยประเด็นปัญหาทางการเมืองในครอบครัวมากที่สุด เนื่องจากบางครอบครัวที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจดีแต่ไม่ค่อยมีเวลาว่างให้กับครอบครัวหรือบางครอบครัวต้องมีการหาเลี้ยงชีพค่อนข้างลำบาก ทำให้ไม่มีเวลามาสนใจเรื่องการเมืองมากกว่าเรื่องปากท้อง หรือในบางครั้งอาจจะพบว่าลักษณะพฤติกรรมที่ตรงกันข้ามได้เช่นกัน

ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวนและร้อยละของความคิดเห็น “บุคคลใดเป็นผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจมากที่สุด ถ้าปัญหานั้นๆ เกี่ยวข้องกับทุกคนในครอบครัว”

ผู้มีอำนาจตัดสินใจ	องค์การบริหารส่วนตำบล			รวม
	แม่ปิ้ง	สารภี	สุเทพ	
ตัวท่านเอง	29 (21.2)	28 (19.2)	60 (18.9)	117 (19.5)
ผู้ที่อาวุโสที่สุดในบ้าน	21 (15.3)	22 (15.1)	36 (11.4)	79 (13.2)
พ่อ/แม่	12 (8.8)	19 (13.0)	69 (21.8)	100 (16.7)
ทุก ๆ คนในบ้าน	75 (54.7)	77 (52.7)	152 (47.9)	304 (50.7)
รวม	137 (100.0)	146 (100.0)	317 (100.0)	600 (100.0)

จากตารางที่ 4.8 ผลการศึกษาพบว่า ทั้ง 3 อบต. ประชาชนโดยส่วนใหญ่จะให้ทุกคนในบ้านมีส่วนในการแสดงความคิดเห็นหรือตัดสินใจในปัญหาต่างๆ ของครอบครัว เป็นจำนวน 304 ราย (50.7%) รองลงมาเป็นอำนาจการตัดสินใจโดยตัวของผู้อยู่ตอบเอง จำนวน 117 ราย (19.5%) และการตัดสินใจโดยพ่อแม่ จำนวน 100 ราย (16.7%) ที่เหลือให้อำนาจการตัดสินใจแก่ผู้ที่อาวุโสที่สุดในบ้าน จำนวน 79 ราย (13.2%)

พิจารณาโดยรวมจะเห็นได้ว่า ปัจจุบันนี้ในสถาบันครอบครัวของสังคมไทยเริ่มยอมรับในหลักการของความเป็นประชาธิปไตยของทุกๆ คนในครอบครัวในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งทุกคนเริ่มที่คิดเป็นและมีเหตุผลในตนเองมากขึ้น แต่ในโครงสร้างสังคมคนชนบท (อบต.แม่ปิ้ง) จากจำนวนและร้อยละสามารถแสดงให้เห็นว่า ลักษณะความยกย่องเชื่อฟังผู้อาวุโสในการตัดสินใจยังมีอยู่มาก โดยจะลดลงตามระดับความเป็นชุมชนเมืองที่เพิ่มขึ้นและพบว่า ในพื้นที่อบต.สุเทพ นั้นมีความเชื่อถือในการตัดสินใจของผู้ที่เป็น “พ่อแม่” อยู่ค่อนข้างมาก แสดงให้เห็นว่าในวิถีชีวิตของคนในสังคมเมืองนั้น บทบาทของพ่อแม่ในการตัดสินใจนั้นมีอยู่มากในหลาย ๆ เรื่อง แต่จะไม่ค่อยเชื่อในระบบผู้อาวุโสเหมือนในสังคมชนบท

ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวนและร้อยละของคำถามที่ว่า “ขณะที่ท่านเป็นหรือถ้าท่านเป็นนักเรียน ท่านกล้าตอบคำถาม หรือ แสดงความคิดเห็นในชั้นเรียนมากน้อยเพียงใด ”

การแสดงออกในชั้นเรียน	องค์การบริหารส่วนตำบล			รวม
	แม่ปิ้ง	สารภี	สุเทพ	
มาก	26 (19.0)	22 (15.1)	59 (18.6)	107 (17.8)
ปานกลาง	92 (67.2)	106 (72.6)	209 (65.9)	407 (67.8)
น้อย	14 (10.2)	11 (7.5)	41 (12.9)	66 (11.0)
ไม่กล้า	5 (3.6)	7 (4.8)	8 (2.5)	20 (3.3)
รวม	137 (100.0)	146 (100.0)	317 (100.0)	600 (100.0)

จากตารางที่ 4.9 พบว่า โดยส่วนใหญ่ประชาชนทั้ง 3 พื้นที่ มีความกล้าแสดงออกโดยการตอบคำถามหรือแสดงความคิดเห็นในระดับปานกลางมากที่สุด มีจำนวน 407 ราย (67.8%) รองลงมาจะมีความกล้าแสดงออกในระดับมาก จำนวน 107 ราย (17.8%) และไม่ค่อยกล้า จำนวน 66 ราย (11.0%) ส่วนผู้ที่ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นเลย จำนวน 20 ราย (3.3%)

โดยสรุปแล้วจะพบว่า สถาบันการศึกษาสามารถที่จะกล่อมเกล้าให้คนมีความกล้าในการแสดงความคิดเห็นของตนเองมากในระดับหนึ่ง ซึ่งจะเป็นพื้นฐานของการที่จะพัฒนาให้คนรู้จักที่จะคิดและกล้าแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ถูกต้องตามแนวทางของระบอบประชาธิปไตย

ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวนและร้อยละของประเด็นคำถามที่ว่า “ขณะที่ท่านเป็นหรือถ้าท่านเป็นนักเรียน ท่านอยากเป็นหัวหน้าชั้น หรือ ประธานนักเรียนหรือไม่”

ความต้องการเป็นผู้นำ	องค์การบริหารส่วนตำบล			รวม
	แม่ปิ้ง	สารภี	สุเทพ	
อยากเป็น	36 (26.3)	30 (20.5)	64 (20.2)	130 (21.7)
เฉย ๆ	74 (54.0)	82 (56.2)	185 (58.4)	341 (56.8)
ไม่อยากเป็น	27 (19.7)	34 (23.3)	68 (21.5)	129 (21.5)
รวม	137 (100.0)	146 (100.0)	317 (100.0)	600 (100.0)

จากตารางที่ 4.10 จะพบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วทั้ง 3 อบต. ประชาชนจะมีความรู้สึกเฉย ๆ ต่อการที่จะเป็นหัวหน้าชั้นมากที่สุด จำนวน 341 ราย (56.8%) รองลงมาเป็นผู้ที่อยากเป็นหัวหน้าชั้น จำนวน 130 ราย (21.7%) ซึ่งมีจำนวนที่ใกล้เคียงกับผู้ที่ไม่อยากเป็นหัวหน้าชั้น ซึ่งมีจำนวน 129 ราย (21.5%)

จากผลการศึกษา แสดงให้เห็นว่าในสังคมไทยนั้น ประชาชนทั่วไปโดยส่วนใหญ่จะมีความรู้สึกเฉย ๆ ต่อการที่จะเป็นผู้นำ จะมีเพียงบางส่วนเท่านั้นที่อยากจะเป็นผู้นำคนอื่น ๆ และในขณะที่เดียวกันในสังคมก็จะมีคนบางส่วนที่ไม่ต้องการที่จะเป็นผู้นำเลย เมื่อพิจารณาในแต่ละพื้นที่ก็พบว่า จะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันเหมือนเช่นที่กล่าวมาในข้างต้น

ตารางที่ 4.11 แสดงจำนวนและร้อยละของการติดตามข่าวสารทางการเมือง

การติดตามข่าวสารทางการเมือง	องค์การบริหารส่วนตำบล			รวม
	แม่ปิ้ง	สารภี	สุเทพ	
มาก	24 (17.5)	19 (13.0)	55 (17.4)	98 (16.3)
ปานกลาง	102 (74.5)	100 (68.5)	218 (68.8)	420 (70.0)
น้อย	10 (7.3)	26 (17.8)	40 (12.6)	76 (12.7)
ไม่สนใจเลย	1 (0.7)	1 (0.7)	4 (1.3)	6 (1.0)
รวม	137 (100.0)	146 (100.0)	317 (100.0)	600 (100.0)

จากตารางที่ 4.11 ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่อยู่ใน พื้นที่ อบต.ทั้ง 3 แห่งมีความสนใจในการติดตามข่าวสารทางการเมืองในระดับปานกลางจำนวน 420 ราย (70.0%) รองลงมาสนใจติดตามในระดับมาก จำนวน 98 ราย (16.3%) และสนใจติดตามในระดับน้อย จำนวน 76 ราย (12.7%) นอกนั้นเป็นผู้ที่ไม่สนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองเลย จำนวน 6 ราย (1.0%)

สรุปได้ว่า ประชาชนในพื้นที่ อบต. แม่ป๋าย จะติดตามข่าวสารทางการเมืองมากที่สุด และมีจำนวนใกล้เคียงกับในพื้นที่ อบต. สุเทพ ส่วนพื้นที่ อบต. สารภีจะมีสัดส่วนของผู้ที่ขบติดตามข่าวสารทางการเมืองที่น้อยกว่า และพบว่าในพื้นที่ อบต. สุเทพนอกจากจะมีกลุ่มคนที่ติดตามข่าวสารทางการเมืองมากเป็นประจำ ยังมีบางส่วนที่ไม่สนใจติดตามเลยมากที่สุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าพื้นที่นี้ที่มีคนอยู่อาศัยหลากหลายกลุ่มแตกต่างกันทั้งด้านระดับการศึกษา อาชีพ และฐานะความเป็นอยู่ ดังนั้น จึงมีความเป็นไปได้ว่า ในพื้นที่นี้จะมีทั้งคนที่มีความสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองในระดับสูงมาก และไม่ติดตามเลยอยู่ในพื้นที่เดียวกัน อันเนื่องมาจากสภาพของโครงสร้างทางสังคม ที่ซับซ้อนและปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของคนในพื้นที่นี้มีความแตกต่างกันมากจากที่ได้กล่าวมาในข้างต้น

ตารางที่ 4.12 แสดงจำนวนและร้อยละของการติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อมวลชน (ตอบได้มากกว่า 1ข้อ)

การติดตามข่าวสารทางการเมือง ผ่านสื่อต่าง ๆ	องค์การบริหารส่วนตำบล			รวม
	แม่ป๋าย	สารภี	สุเทพ	
โทรทัศน์	129 (28.2)	137 (29.8)	307 (29.4)	573 (29.2)
วิทยุ	79 (17.2)	76 (16.6)	167 (16.0)	322 (16.4)
หนังสือพิมพ์	83 (18.1)	100 (21.8)	237 (22.7)	420 (21.4)
เพื่อนบ้าน	32 (7.0)	17 (3.7)	59 (5.7)	108 (5.5)
ผู้นำชุมชน	47 (10.3)	51 (11.1)	76 (7.3)	174 (8.9)
สมาชิกในครอบครัว	41 (9.0)	26 (5.7)	94 (9.0)	161 (8.2)
การประชาสัมพันธ์ในหมู่บ้าน	47 (10.3)	52 (11.3)	94 (9.0)	193 (9.8)
อื่น ๆ	-	-	10 (1.0)	10 (0.5)
รวม	458 (100.0)	459 (100.0)	1044 (100.0)	1961 (100.0)

จากตารางที่ 4.12 พบว่า สื่อที่ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมือง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ โทรทัศน์ จำนวน 573 ราย (29.2%) หนังสือพิมพ์ จำนวน 420 ราย (21.4%) วิทยุจำนวน 322 ราย (16.4%) การประชาสัมพันธ์ของหมู่บ้าน 193 ราย (9.8%) ผู้นำชุมชน จำนวน 174 ราย (8.9%) จากสมาชิกในครอบครัว จำนวน 161 ราย (8.2%) เพื่อนบ้าน จำนวน 108 ราย (5.5%) และจากสื่ออื่น ๆ นอกเหนือจากนี้ จำนวน 10 ราย (0.5%)

สรุปได้ว่า ในพื้นที่ อบต. ทั้ง 3 แห่ง ประชาชนจะได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองจากการดูโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือ จากการอ่านหนังสือพิมพ์ และจากการฟังวิทยุ ตามลำดับ นอกจากนี้ในพื้นที่ อบต. แม่ป๋าง พบว่า เพื่อนบ้าน, ผู้นำชุมชน และสมาชิกในครอบครัวเป็นสื่อในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองที่สำคัญในอีกช่องทางหนึ่ง ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากลักษณะของสังคมชนบทที่แตกต่างจากสังคมเมืองอย่างเห็นได้ชัด ทั้งในด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน การให้ความนับถือในตัวผู้นำชุมชนและการมีเวลาให้กับสมาชิกภายในครอบครัว ซึ่งคนชนบทจะมีสิ่งเหล่านี้มากกว่าคนในเมือง ทำให้เป็นช่องทางหนึ่งที่กล่อมเกลาให้ประชาชนในพื้นที่นี้ได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมากขึ้น

ตารางที่ 4.13 แสดงจำนวนและร้อยละของประเภทข่าวที่ติดตามโดยผ่านสื่อมวลชนประเภทต่างๆ

ประเภทข่าวที่ติดตาม ผ่านสื่อมวลชน	องค์การบริหารส่วนตำบล			รวม
	แม่ป๋าง	สารภี	สุเทพ	
โทรทัศน์				
ข่าวการเมือง	98 (21.1)	86 (18.4)	228 (18.7)	412 (19.1)
ข่าวเศรษฐกิจ	76 (16.3)	82 (17.5)	179 (14.7)	337 (15.6)
ข่าวสังคม/อาชญากรรม	79 (17.0)	82 (17.5)	220 (18.0)	381 (17.7)
ข่าวท้องถิ่น/เกษตร	77 (16.6)	66 (14.1)	161 (13.2)	304 (14.1)
ข่าวบันเทิง/ละคร	66 (14.2)	84 (17.9)	227 (18.6)	377 (17.5)
ข่าวกีฬา	69 (14.8)	68 (14.5)	206 (16.9)	343 (15.9)

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ประเภทข่าวที่ติดตาม ผ่านสื่อมวลชน	องค์การบริหารส่วนตำบล			รวม
	แม่ปิ้ง	สารภี	สุเทพ	
วิทยุ				
ข่าวการเมือง	39 (18.7)	44 (20.7)	100 (20.8)	183 (20.3)
ข่าวเศรษฐกิจ	30 (14.4)	27 (12.7)	53 (11.0)	110 (12.2)
ข่าวสังคม/อาชญากรรม	46 (22.0)	46 (21.6)	99 (20.6)	191 (21.2)
ข่าวท้องถิ่น/เกษตร	45 (21.5)	35 (16.4)	76 (15.8)	156 (17.3)
ข่าวบันเทิง/ละคร	29 (13.9)	39 (18.3)	91 (19.0)	159 (17.6)
ข่าวกีฬา	20 (9.6)	22 (10.3)	61 (12.7)	103 (11.4)
หนังสือพิมพ์				
ข่าวการเมือง	65 (24.4)	67 (21.3)	181 (20.2)	313 (21.2)
ข่าวเศรษฐกิจ	38 (14.3)	43 (13.7)	138 (15.4)	219 (14.8)
ข่าวสังคม/อาชญากรรม	53 (19.9)	76 (24.1)	192 (21.5)	321 (21.8)
ข่าวท้องถิ่น/เกษตร	37 (13.9)	35 (11.1)	87 (9.7)	159 (10.8)
ข่าวบันเทิง/ละคร	30 (11.3)	49 (15.6)	157 (17.6)	236 (16.0)
ข่าวกีฬา	43 (16.2)	45 (14.3)	139 (15.5)	227 (15.4)
วารสาร				
ข่าวการเมือง	4 (4.9)	14 (10.8)	33 (11.1)	51 (10.0)
ข่าวเศรษฐกิจ	8 (9.9)	15 (11.5)	35 (11.7)	58 (11.4)
ข่าวสังคม/อาชญากรรม	6 (7.4)	26 (20.0)	34 (11.4)	66 (13.0)
ข่าวท้องถิ่น/เกษตร	19 (23.5)	15 (11.5)	41 (13.8)	75 (14.7)
ข่าวบันเทิง/ละคร	34 (42.0)	50 (38.5)	115 (38.6)	199 (39.1)
ข่าวกีฬา	10 (12.3)	10 (7.7)	40 (13.4)	60 (11.8)

จากตารางที่ 4.13 ผลการศึกษาพบว่า ในสื่อแต่ละประเภทประชาชนจะมีความสนใจในการติดตามข่าวสารในประเภทที่แตกต่างกันออกไป ดังมีรายละเอียดที่แสดงได้ดังนี้

1. โทรทัศน์ พบว่า เป็นสื่อที่เข้าถึงประชาชนในด้านของข่าวการเมืองมากที่สุด จำนวน 412 ราย (19.1%) รองลงมาเป็นข่าวสังคม/อาชญากรรม จำนวน 381 ราย (17.7%) ซึ่งใกล้เคียงกับข่าวบันเทิง/ละคร จำนวน 337 ราย (17.5%) นอกจากนี้เป็นข่าวกีฬา ข่าวเศรษฐกิจ และข่าวท้องถิ่น/การเกษตร ตามลำดับ

พิจารณาในแต่ละพื้นที่ พบว่า ประชาชนในพื้นที่ อบต.แม่ปิ้ง อบต.สารภี และ อบต.สุเทพ จะสนใจดูข่าวการเมืองมากที่สุด รองลงมา ประชาชนในพื้นที่ อบต.แม่ปิ้ง จะชอบดูข่าวสังคมและข่าวท้องถิ่น/เกษตร สำหรับพื้นที่ อบต.สารภีและอบต.สุเทพ พบว่า จะสนใจติดตามดูข่าวบันเทิง/ละคร ข่าวเศรษฐกิจ และข่าวสังคม/อาชญากรรมตามลำดับ

2. วิทยุ พบว่า เป็นสื่อที่เข้าถึงประชาชน ในรายการข่าวสังคม/ข่าวอาชญากรรมมากที่สุด จำนวน 191 ราย (21.2%) รองลงมาข่าวการเมือง จำนวน 183 ราย (20.3%) และข่าวท้องถิ่น /เกษตร ซึ่งมีจำนวนเท่ากับข่าวบันเทิง/ละคร โดยมีจำนวน 156 ราย (17.3%) นอกจากนี้เป็นข่าวเศรษฐกิจและข่าวกีฬาตามลำดับ

พิจารณาในแต่ละพื้นที่พบว่า ประชาชนในพื้นที่ อบต.แม่ปิ้งจะชอบฟังรายการข่าวสังคม/อาชญากรรมมากที่สุด รองลงมาจะชอบฟังข่าวท้องถิ่น/เกษตร และข่าวการเมืองตามลำดับ เช่นเดียวกันกับที่ อบต.สารภี ก็จะชอบฟังรายการข่าวสังคม/อาชญากรรม มากที่สุด รองลงได้แก่ข่าวการเมือง และข่าวบันเทิง /ละครตามลำดับ ส่วนที่ อบต.สุเทพ จะชอบฟังข่าวการเมืองมากที่สุด รองลงมาเป็นข่าวสังคม/อาชญากรรม และข่าวบันเทิง/ละคร ตามลำดับ

3. หนังสือพิมพ์ พบว่า เป็นสื่อที่ประชาชนนิยมติดตามข่าวสังคม/อาชญากรรมมากที่สุด จำนวน 321 ราย (21.8%) รองลงมาข่าวการเมือง จำนวน 313 ราย (21.2%) และข่าวบันเทิง/ละคร โดยมีจำนวน 236 ราย (16.0%) ส่วนที่เหลือจะเป็นข่าวกีฬา, ข่าวเศรษฐกิจ และข่าวท้องถิ่น /การเกษตร ในจำนวนที่น้อยลงตามลำดับ

พิจารณาในแต่ละพื้นที่พบว่า ในพื้นที่ อบต.แม่ปิ้งประชาชนจะชอบอ่านหัวข้อข่าวการเมืองมากที่สุด รองลงมาจะชอบอ่านข่าวสังคม/อาชญากรรมและข่าวท้องถิ่น/การเกษตรตามลำดับ ขณะที่พื้นที่ อบต.สารภี และ อบต.สุเทพ ประชาชนก็จะชอบอ่านข่าวสังคม/อาชญากรรมมากที่สุด รองลงได้แก่ข่าวการเมือง และข่าวบันเทิง /ละคร ตามลำดับ

4. วารสารหรือนิตยสาร สำหรับสื่อที่เป็นวารสาร/นิตยสารนั้น ผลการศึกษาพบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วประชาชนจะนิยมอ่านข่าวบันเทิง/ละครมากที่สุด จำนวน 199 ราย (39.1%) และมีสัดส่วนค่อนข้างมากกว่ารายการข่าวประเภทอื่นๆ รองลงมาจะอ่านข่าวท้องถิ่น/ การเกษตร

จำนวน 75 ราย (14.7%) และข่าวสังคม /อาชญากรรม จำนวน 66 ราย (13.0%) ส่วนอื่น ๆ จะเป็นรายการข่าวกีฬา ข่าวเศรษฐกิจ และข่าวการเมืองซึ่งมีจำนวนน้อยที่สุด

พิจารณาในแต่ละพื้นที่ พบว่า ในทุกพื้นที่ที่ประชาชนจะชอบอ่านวารสารหรือนิตยสารที่เกี่ยวกับรายการบันเทิง /ละครมากที่สุด รองลงมาจะเป็นข่าวประเภทอื่นๆ ซึ่งเป็นสัดส่วนที่น้อย

ตารางที่ 4.14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการกล่อมเกลாதงการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การกล่อมเกลาทงการเมือง	Mean	S.D	จำนวน
ระดับต่ำ	21.086	5.938	93
ระดับปานกลาง	25.783	7.626	465
ระดับสูง	30.643	7.163	42
รวม	25.395	7.675	600

F = 27.263 d.f = 2, 597 Sig = 0.000

จากตารางที่ 4.14 มีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 600 ราย เป็นผู้ที่ได้รับการกล่อมเกลาทงการเมืองในระดับที่ต่ำ จำนวน 93 ราย ระดับปานกลาง จำนวน 465 ราย และระดับสูงจำนวน 42 ราย โดยที่ปัจจัยของการกล่อมเกลาทงการเมืองโดยผ่านตัวการต่างๆ ในทุกระดับจะมีค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมทางการเมืองเท่ากับ 25.395 เมื่อพิจารณาในแต่ละระดับของการได้รับการกล่อมเกลมาแล้วพบว่า ผู้ที่ได้รับการกล่อมเกลาทงการเมืองในระดับที่ต่ำ จะมีค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมทางการเมืองเท่ากับ 21.086 ผู้ที่ได้รับการกล่อมเกลาทงการเมืองในระดับกลางจะมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.783 ผู้ที่ได้รับการกล่อมเกลาทงการเมืองในระดับที่สูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 30.643

เมื่อพิจารณาค่า Sig = 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ระดับของการได้รับการกล่อมเกลาทงการเมืองผ่านตัวการต่างๆ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่ได้รับการกล่อมเกลาทงการเมืองในระดับที่สูงจะมีแนวโน้มที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้ที่ได้รับการกล่อมเกลาทงการเมืองในระดับที่ต่ำกว่า ซึ่งก็ตรงกับกรอบแนวคิดของการศึกษาที่คาดว่า ปัจจัยของการได้รับการกล่อมเกลาทงการเมือง จะเป็นปัจจัยที่จะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

4.3 ความรู้สึกผูกพันในชุมชน

ผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นที่จะใช้วัดความผูกพันในชุมชนออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ภายในชุมชน และ ความสัมพันธ์ที่มีกับเพื่อนบ้านในชุมชนของตนเอง ผลการศึกษาได้นำเสนอตามลำดับดังนี้

ตารางที่ 4.15 แสดงจำนวนและร้อยละของการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ภายในชุมชน

การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน	ระดับ					Mean	SD.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. การขุดลอกเหมืองฝาย ลำน้ำ สาธารณะ พัฒนาการน ฯลฯ							
อบต.แม่ปิ้ง	53 (38.7)	50 (36.5)	28 (20.4)	5 (3.6)	1 (0.7)	4.09	0.90
อบต.สารภี	29 (19.9)	22 (15.1)	47 (32.2)	28 (19.2)	20 (13.7)	3.08	1.30
อบต.สุเทพ	15 (4.7)	29 (9.1)	109 (34.4)	98 (30.9)	66 (20.8)	2.46	1.07
2. งานแต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ งานบวช งานศพ ฯลฯ							
อบต.แม่ปิ้ง	51 (37.2)	72 (52.6)	14 (10.2)	-	-	4.27	0.64
อบต.สารภี	40 (27.4)	38 (26.0)	51 (34.9)	10 (6.8)	7 (4.8)	3.64	1.10
อบต.สุเทพ	45 (14.2)	80 (25.2)	129 (40.7)	38 (12.0)	25 (7.9)	3.26	1.09
3. งานบุญของวัด เช่น วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา วันเข้าพรรษา วันสงกรานต์							
อบต.แม่ปิ้ง	59 (43.1)	55 (40.1)	23 (16.8)	-	-	4.26	0.73
อบต.สารภี	35 (24.0)	34 (23.3)	56 (38.4)	15 (10.3)	6 (4.1)	3.53	1.09
อบต.สุเทพ	52 (16.4)	83 (26.2)	119 (37.5)	37 (11.7)	26 (8.2)	3.31	1.13
4. งานประเพณีของชุมชน เช่น การ แข่งขันกัฬา งานลอยกระทง							
อบต.แม่ปิ้ง	37 (27.0)	66 (48.2)	29 (21.2)	3 (2.2)	2 (1.5)	3.97	0.84
อบต.สารภี	26 (17.8)	19 (13.0)	58 (39.7)	34 (23.3)	9 (6.2)	3.13	1.15
อบต.สุเทพ	22 (6.9)	58 (18.3)	118 (37.2)	67 (21.1)	52 (16.4)	2.78	1.13

จากผลการศึกษาในตารางที่ 4.15 พบว่า ประชาชนในแต่ละพื้นที่จะมีระดับของการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนที่แตกต่างกันออกไป โดยมีรายละเอียดแต่ละกิจกรรมดังนี้

1. กิจกรรมการเข้าร่วมพัฒนาชุดลอกเหมืองฝาย ถ่าน้ำสาธารณะ การพัฒนาถนน ฯลฯ เป็นต้น

กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของประชาชนในชุมชนที่จะมาช่วยกันพัฒนาชุมชนของตน ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในพื้นที่ อบต. แม่ป๋องจะไปร่วมกิจกรรมดังกล่าวมากที่สุด (Mean = 4.09) รองลงมาได้แก่ อบต.สารภี (Mean = 3.08) ส่วนในพื้นที่ อบต. สุเทพ ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าวน้อยที่สุด (Mean = 2.46)

2. การไปร่วมงานแต่งงาน งานขึ้นบ้านใหม่ งานบวช งานศพ

เพื่อที่จะศึกษาถึงความสนิทสนมคุ้นเคย ความมีน้ำใจและความช่วยเหลือเกื้อกูลกันต่อกันในชุมชน ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนในพื้นที่ อบต. แม่ป๋องจะไปร่วมงานต่างๆ เหล่านี้มากที่สุด (Mean = 4.27) รองลงมาได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ อบต. สารภี (Mean = 3.64) และ ในพื้นที่ อบต. สุเทพ (Mean = 3.26) ตามลำดับ

3. การไปร่วมงานประเพณีต่าง ๆ งานบุญทางศาสนาที่วัด เช่น วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา วันเข้าพรรษา วันสงกรานต์ ฯลฯ

ทางด้านการสืบทอดประเพณีและวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชนและความมีจิตศรัทธาในพุทธศาสนาของคนในสังคมปัจจุบันในแต่ละพื้นที่ที่มีความเจริญแตกต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในพื้นที่ อบต. แม่ป๋อง จะไปร่วมกิจกรรมดังกล่าวมากที่สุด (Mean = 4.26) และจากตารางจะเห็นว่าไม่มีผู้ที่ไปร่วมกิจกรรมนี้น้อย หรือไปร่วมน้อยที่สุด พื้นที่ที่ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมนี้เป็นอันดับรองลงมา ได้แก่ อบต. สารภี (Mean = 3.53) และอบต. สุเทพจะไปร่วมกิจกรรมดังกล่าวน้อยที่สุด (Mean = 3.31)

4. การเข้าร่วมงานประเพณีของชุมชน เช่น งานลอยกระทง การแข่งขันกีฬาในชุมชน ฯลฯ

ผลศึกษาพบว่า ประชาชนในพื้นที่ อบต. แม่ป๋อง จะไปร่วมกิจกรรมดังกล่าวมากที่สุด (Mean = 3.97) รองลงมาได้แก่ อบต.สารภี (Mean = 3.13) และที่ อบต. สุเทพ จะไปร่วมกิจกรรมดังกล่าวน้อยที่สุด (Mean = 2.78) แสดงให้เห็นว่า คนในสังคมเมืองไม่ค่อยที่จะสนใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมความบันเทิง ประเพณีที่รื่นเริงของชุมชน ซึ่งต่างจากคนในพื้นที่ที่มีความเจริญน้อย ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากในเมืองนั้นมีสถานที่และสิ่งให้ความบันเทิงมากมายและมีความทันสมัยกว่า ในขณะที่คนในชนบทไม่มีสื่อบันเทิงอื่นมากนัก เมื่อมีงานประเพณีงานรื่นเริงประจำปีในชุมชนก็จะมาร่วมกิจกรรมกันเป็นจำนวนมาก

ตารางที่ 4.16 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน

ความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน	ระดับ					Mean	SD.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ปรึกษาหารือและให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกันเมื่อมีปัญหา							
อบต.แม่ป๋อง	42 (30.7)	65 (47.4)	22 (16.1)	7 (5.1)	1 (0.7)	4.02	0.86
อบต.สารภี	22 (15.1)	34 (23.3)	65 (44.5)	13 (8.9)	12 (8.2)	3.28	1.09
อบต.สุเทพ	24 (7.6)	70 (22.1)	128 (40.4)	62 (19.6)	33 (10.4)	2.97	1.07
2. ขอความช่วยเหลือจากเพื่อนบ้านให้ช่วยเหลือบ้านเมื่อท่านไม่อยู่							
อบต.แม่ป๋อง	39 (28.5)	64 (46.7)	32 (23.4)	-	2 (1.5)	4.01	0.81
อบต.สารภี	25 (17.1)	29 (19.9)	50 (34.2)	28 (19.2)	14 (9.6)	3.16	1.20
อบต.สุเทพ	20 (6.3)	79 (24.9)	94 (29.7)	72 (22.7)	52 (16.4)	2.82	1.16
3. เพื่อนบ้านของท่านเป็นผู้ที่ไว้ใจได้							
อบต.แม่ป๋อง	32 (23.4)	59 (43.1)	42 (30.7)	3 (2.2)	1 (0.7)	3.86	0.82
อบต.สารภี	30 (20.5)	50 (34.2)	40 (27.4)	20 (13.7)	6 (4.1)	3.53	1.09
อบต.สุเทพ	31 (9.8)	112 (35.3)	129 (40.7)	23 (7.3)	22 (6.9)	3.34	0.99
4. เพื่อนบ้านในชุมชนของท่านสามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน							
อบต.แม่ป๋อง	25 (18.2)	62 (45.3)	49 (35.8)	1 (0.7)	-	3.81	0.73
อบต.สารภี	30 (20.5)	63 (43.2)	41 (28.1)	6 (4.1)	6 (4.1)	3.72	0.97
อบต.สุเทพ	22 (6.9)	93 (29.3)	138 (43.5)	43 (13.6)	21 (6.6)	3.16	0.97

ผลการศึกษาจากตารางที่ 4.16 พบว่าในแต่ละพื้นที่ ประชาชนจะมีระดับของความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านแตกต่างกัน โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้

1. ปรึกษาหารือและให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกันเมื่อมีปัญหา

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในพื้นที่ อบต. แม่ป๋องจะมีการเกื้อกูลและให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเมื่อมีปัญหามากที่สุด (Mean = 4.02) รองลงมาได้แก่ อบต. สารภี (Mean = 3.28) ส่วนในพื้นที่ อบต. สุเทพ ประชาชนจะช่วยเหลือและให้คำปรึกษากันน้อยที่สุด (Mean = 2.97)

2. การให้ความช่วยเหลือแก่เพื่อนบ้านให้ดูแลบ้านให้เมื่อท่านไม่อยู่

คำถามในข้อนี้ สามารถที่จะวัดถึงความไว้วางใจความสนใจและความห่วงใยในความปลอดภัยในทรัพย์สินของเพื่อนบ้านที่อยู่ร่วมกันชุมชน ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้ง จะมีความไว้วางใจและความห่วงใยในทรัพย์สินของเพื่อนบ้านร่วมกันมากกว่าพื้นที่อื่น (Mean = 4.01) รองลงมาเป็น อบต. สารภี (Mean = 3.16) และ อบต. สุเทพ (Mean = 2.82)

3. ความไว้วางใจในเพื่อนบ้านของตน

เพื่อต้องการจะศึกษาถึงระดับของความไว้วางใจในเพื่อนบ้านของตน โดยภาพรวมในทุก ๆ เรื่อง ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้ง จะมีความไว้วางใจในตัวเพื่อนบ้านของตนมากที่สุด (Mean = 3.86) รองลงมาได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ อบต. สารภี (Mean = 3.53) และ อบต. สุเทพ (Mean = 3.34) ตามลำดับ

4. ความสามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกันในชุมชน

ความสามัคคีร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันในชุมชน เป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะสามารถสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้เกิดขึ้นได้ ซึ่งจะมีผลต่อการพัฒนาของชุมชนในด้านต่างๆ ทั้งทางด้าน การสร้างสรรค์ การอนุรักษ์และการป้องกัน จากผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้งจะมีความสามัคคีและช่วยเหลือซึ่งกันและกันมากที่สุด (Mean = 3.81) รองลงมาได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ อบต. สารภี (Mean = 3.72) และพื้นที่ อบต. สุเทพ ประชาชนจะมีความสามัคคีและช่วยเหลือซึ่งกันและกันน้อยที่สุด (Mean = 3.16)

ตารางที่ 4.17 แสดงการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของความรู้สึกผูกพันในชุมชน

อบต.	ความรู้สึกผูกพันในชุมชน		ความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน	
	Mean	S.D	Mean	S.D
อบต. แม่ปิ้ง	16.591	2.312	15.701	2.454
อบต. สารภี	13.384	3.545	13.692	3.421
อบต. สุเทพ	11.811	3.633	12.290	3.090
รวมทั้ง 3 พื้นที่	13.285	3.879	13.410	3.335

จากผลการศึกษาในตาราง 4.17 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่า ประชาชนที่อยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 3 พื้นที่ จะมีระดับของความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้านมากกว่าการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ภายในชุมชน โดยจะพบว่า ทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ภายในชุมชนและความ

สัมพันธ์กับเพื่อนบ้านจะมีลักษณะที่ผกผันกับระดับความเจริญของชุมชนที่อาศัย กล่าวคือ ในพื้นที่ อบต. แม่ป๋างซึ่งมีระดับความเป็นชุมชนเมืองต่ำที่สุดนั้น มีระดับของการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนและมีระดับความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านมากที่สุด รองลงได้แก่พื้นที่ อบต. สารภี ซึ่งมีระดับความเป็นชุมชนเมืองปานกลาง และ อบต. สุเทพ ซึ่งมีระดับความเป็นชุมชนเมืองมากที่สุดตามลำดับ

ตารางที่ 4.18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นชุมชนเมืองของพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกับความรู้สึกผูกพันในชุมชนของประชาชนที่อยู่ในพื้นที่

องค์การบริหารส่วนตำบล	Mean	S.D	จำนวน
อบต. แม่ป๋าง (ความเป็นเมืองต่ำ)	32.292	4.122	137
อบต. สารภี (ความเป็นเมืองปานกลาง)	27.075	6.390	146
อบต. สุเทพ (ความเป็นเมืองสูง)	24.100	5.659	317
รวม	26.695	6.434	600

$F = 104.860$ $df = 2, 597$ $Sig = 0.000$

จากตาราง 4.18 มีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 600 ราย เป็นประชาชนในพื้นที่ อบต. แม่ป๋างจำนวน 137 ราย อบต. สารภีจำนวน 146 ราย และ อบต. สุเทพจำนวน 317 ราย โดยที่ประชาชนทั้ง 3 พื้นที่มีค่าเฉลี่ยของความรู้สึกผูกพันในชุมชนของตนเองเท่ากับ 26.695 เมื่อพิจารณาในแต่ละพื้นที่พบว่า ในพื้นที่ อบต. แม่ป๋างจะมีค่าเฉลี่ยของความรู้สึกผูกพันในชุมชนเท่ากับ 32.292 ส่วนในพื้นที่ อบต. สารภีมีค่าเฉลี่ยของความรู้สึกผูกพันในชุมชนเท่ากับ 27.075 และในพื้นที่ อบต. สุเทพมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.100

เมื่อพิจารณาจากค่า $Sig = 0.000$ ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ระดับความเป็นเมืองของพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับค่าเฉลี่ยของความรู้สึกผูกพันในชุมชนในพื้นที่ตนเองที่อยู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ อบต. แม่ป๋าง จะมีความรู้สึกผูกพันในชุมชนของตนเองมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ อบต. สารภี และอบต. สุเทพตามลำดับ โดยที่ในพื้นที่ อบต. แม่ป๋างและ อบต. สารภี จะมีค่าเฉลี่ยของความรู้สึกผูกพันในชุมชนมากกว่าค่าเฉลี่ยรวม ในขณะที่พื้นที่ประชาชนในพื้นที่ อบต. สุเทพจะมีความรู้สึกผูกพันในชุมชนน้อยที่สุด

ทั้งนี้ก็จะอาจจะเนื่องมาจาก สภาพสังคมและความสัมพันธ์ของคนในพื้นที่เป็นปัจจัยหลัก ซึ่งส่งผลต่อความรู้สึกผูกพันในชุมชน ซึ่งในพื้นที่ อบต.แม่ปิ้งและ อบต. สารภี ยังคงมีลักษณะของชุมชนที่เป็นชนบท ทั้งลักษณะทางภูมิศาสตร์ ลักษณะการใช้ที่ดินของพื้นที่ ตลอดจนปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม การประกอบอาชีพของคนในพื้นที่ ที่เอื้ออำนวยต่อการแบ่งเวลาร่วมมาเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ภายในชุมชน โดยส่วนใหญ่จะทำการเกษตร อาจจะไม่ค่อยมีข้อจำกัดมากนักในเรื่องของเวลาการทำงาน ทำให้สามารถแบ่งเวลาร่วมมาช่วยเหลือกิจกรรมของชุมชนได้มาก ในขณะที่คนในพื้นที่ อบต. สุเทพจะทำงานในอาชีพที่มีข้อจำกัดในเรื่องของเวลาค่อนข้างมาก ทำให้ไม่มีเวลาร่วมที่จะเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนได้มากนัก แม้แต่ในวันหยุดเพราะต้องใช้เวลาไปกับการพักผ่อนหรือการทำกิจกรรมในด้านอื่น ๆ แทน เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านในชุมชนก็จะมีลักษณะที่เป็นไปตามสภาพของสังคมเมืองและสังคมชนบท ที่ความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านใกล้เคียงกันนั้นจะมีความแตกต่างกันอย่างมาก ซึ่งจะค่อยๆ น้อยลงตามระดับการพัฒนาของเมือง เนื่องจากภาวะความเจริญในด้านอื่นๆ เข้ามาแทนที่ระบบความสัมพันธ์ดั้งเดิมของชุมชน

ตารางที่ 4.19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกผูกพันในชุมชนกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ความรู้สึกผูกพันในชุมชน	Mean	S.D	จำนวน
ระดับต่ำ	21.031	6.937	65
ระดับปานกลาง	24.787	7.476	329
ระดับสูง	27.743	7.450	206
รวม	25.395	7.675	600

$F = 22.714$ $df = 2, 597$ $Sig = 0.000$.

จากตาราง 4.19 มีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 600 ราย เป็นผู้ที่มีความรู้สึกผูกพันในชุมชนในระดับต่ำ จำนวน 65 ราย ระดับปานกลาง จำนวน 329 ราย และมีความรู้สึกผูกพันอยู่ในระดับสูงจำนวน 206 ราย โดยที่ปัจจัยของความรู้สึกผูกพันในชุมชนรวมในทุกระดับจะมีค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมทางการเมืองเท่ากับ 25.395 แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละระดับแล้วพบว่า ผู้ที่มีความรู้สึกผูกพันกับชุมชนในระดับที่ต่ำจะมีค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมทางการเมืองเท่ากับ 21.031, ความรู้สึกผูกพันในชุมชนระดับกลางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.787 ส่วนผู้ที่มีความรู้สึกผูกพันกับชุมชนในระดับสูง จะมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 27.743

เมื่อพิจารณาค่า Sig = 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ระดับความรู้สึกผูกพันในชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีความรู้สึกผูกพันกับชุมชนในระดับที่สูงจะมีแนวโน้มที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้ที่มีความรู้สึกผูกพันกับชุมชนในระดับที่ต่ำกว่า ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ความรู้สึกผูกพันในชุมชนอาจจะได้รับมาจากการกล่อมเกลาในทางอ้อม จากการที่คนเราได้ร่วมกิจกรรมในชุมชนบ่อยครั้งและการมีความสนิทสนมคุ้นเคยกับเพื่อนบ้าน จะหล่อหลอมทำให้รู้สึกว่าคนเรารู้สึกว่าตนเองนั้นเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและอยู่ในชุมชนนี้อย่างมีความสุข เมื่อมีสิ่งใดที่คิดว่าสามารถที่จะทำให้ชุมชนแห่งนี้พัฒนาไปในทางที่ดีได้ ก็จะให้ความร่วมมือและทำในสิ่งนั้นๆ โดยเฉพาะในชุมชนที่มีขนาดเล็ก ความรู้สึกผูกพันในชุมชนจะเป็นปัจจัยที่ทำให้คนสนใจและต้องการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ในทางหนึ่ง

4.4 ความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ 4.20 แสดงจำนวนและร้อยละของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

ประเด็น	คำตอบ			ตอบถูก
	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ทราบ	
1. อบต. มีฐานะและอำนาจหน้าที่ไม่แตกต่างจากสภาตำบลเดิม				
อบต. แม่ปิ้ง	72 (52.6)	33 (24.1)	32 (23.4)	24.1 %
อบต. สารภี	84 (57.5)	24 (16.4)	38 (26.0)	16.4 %
อบต. สุเทพ	126 (39.7)	81 (25.6)	110 (34.7)	25.6 %
2. โครงสร้างอบต. มีทั้งสภาอบต. และคณะกรรมการบริหารอบต.				
อบต. แม่ปิ้ง	112 (81.8)	6 (4.4)	19 (13.9)	81.8 %
อบต. สารภี	98 (67.1)	3 (2.1)	45 (30.8)	67.1 %
อบต. สุเทพ	235 (74.1)	8 (2.5)	74 (23.3)	74.1 %
3. สมาชิกอบต. มีทั้งสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งและสมาชิกที่เป็นโดยตำแหน่ง				
อบต. แม่ปิ้ง	69 (50.4)	37 (27.0)	31 (22.6)	27.0 %
อบต. สารภี	81 (55.5)	24 (16.4)	41 (28.1)	16.4 %
อบต. สุเทพ	146 (46.1)	68 (21.5)	103 (32.5)	21.5 %
4. จำนวนสมาชิก อบต. ในหมู่บ้านของท่านมีจำนวนมากกว่าในหมู่บ้านอื่น				
อบต. แม่ปิ้ง	19 (13.0)	89 (61.0)	38 (26.0)	61.0 %
อบต. สารภี	32 (10.1)	151 (47.6)	134 (42.3)	47.6 %
อบต. สุเทพ				

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ประเด็น	คำตอบ			ตอบถูก
	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ทราบ	
5. สมาชิกสภา อบต.และคณะกรรมการบริหาร อบต. มีบทบาทและหน้าที่ที่แตกต่างกัน				
อบต. แม่ปิ้ง	92 (67.2)	16 (11.7)	29 (21.2)	67.2 %
อบต. สารภี	71 (48.6)	26 (17.8)	49 (33.6)	48.6 %
อบต. สุเทพ	157 (49.5)	47 (14.8)	113 (35.6)	49.5 %
6. การจัดทำแผนพัฒนาตำบล ต้องผ่านความเห็นชอบจากสมาชิกสภา อบต.				
อบต. แม่ปิ้ง	108 (78.8)	7 (5.1)	22 (16.1)	78.8 %
อบต. สารภี	95 (65.1)	25 (17.1)	26 (17.8)	65.1 %
อบต. สุเทพ	212 (66.9)	13 (4.1)	92 (29.0)	66.9 %
7. สมาชิกสภาอบต. ไม่สามารถควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหาร อบต. ได้				
อบต. แม่ปิ้ง	19 (13.6)	66 (48.2)	52 (38.0)	48.2 %
อบต. สารภี	29 (19.9)	61 (41.8)	56 (38.4)	41.8 %
อบต. สุเทพ	40 (12.6)	130 (41.0)	147 (46.4)	41.0 %
8. ขยะมูลฝอยจากท้องที่อื่น ไม่สามารถนำมาทิ้งในท้องที่รับผิดชอบของ อบต. ได้				
อบต. แม่ปิ้ง	109 (79.6)	13 (9.5)	15 (10.9)	79.6 %
อบต. สารภี	119 (81.5)	4 (2.7)	23 (15.8)	81.5 %
อบต. สุเทพ	226 (71.3)	18 (5.7)	73 (23.0)	71.3 %
9. อบต. มีหน้าที่หลัก คือ การสร้างเส้นทางคมนาคมและดูแลสาธารณะสมบัติในชุมชน				
อบต. แม่ปิ้ง	74 (54.0)	54 (39.4)	9 (6.6)	39.4 %
อบต. สารภี	85 (58.2)	38 (26.0)	23 (15.8)	26.0 %
อบต. สุเทพ	96 (30.3)	137 (43.2)	84 (26.5)	43.2 %

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ประเด็น	คำตอบ			ตอบถูก
	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ทราบ	
10. เมื่อมีการค้นพบทรัพยากรธรรมชาติ ในพื้นที่ของท่าน อบต.มีอำนาจในการจัดการดูแลทรัพยากรธรรมชาติเหล่านั้น				
อบต. แม่ปิ้ง	79 (57.7)	37 (27.0)	21 (15.3)	57.7 %
อบต. สารภี	70 (47.9)	27 (18.5)	49 (33.6)	47.9 %
อบต. สุเทพ	134 (42.3)	64 (20.2)	119 (37.5)	42.3 %

จากตารางที่ 4.20 แสดงจำนวนและร้อยละของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีคำถามทั้งหมดจำนวน 10 ข้อ แบ่งเป็นประเด็นหลักได้ 3 ประเด็นดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้าง
2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ
3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.1 อบต. มีฐานะและอำนาจหน้าที่ไม่แตกต่างจากสภาตำบลเดิม

ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ อบต. สุเทพตอบคำถามข้อนี้ ถูกต้องมากที่สุด จำนวน 81 ราย (25.6%) รองลงมาได้แก่ ในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้ง จำนวน 33 ราย (24.1%) และ อบต. สารภี 24 ราย (16.4%) แสดงว่า ประชาชนโดยส่วนใหญ่ทั้ง 3 พื้นที่ ยังไม่เข้าใจถึงบทบาทอำนาจหน้าที่ที่เปลี่ยนแปลงไปจากการยกฐานะของสภาตำบลขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ทราบเพียงแต่ว่ามีเปลี่ยนแปลงไปเท่านั้น

1.2 โครงสร้างอบต. มีทั้ง สภาอบต. และคณะกรรมการบริหารอบต.

เพื่อศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจในเรื่องโครงสร้างการบริหารงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้งตอบถูกมากที่สุดจำนวน 112 ราย (81.8%) รองลงมาได้แก่ ในพื้นที่ อบต. สุเทพ จำนวน 235 ราย (74.1%) และ อบต. สารภี จำนวน 98 ราย (67.1%) แสดงว่า ในคำถามข้อนี้ ประชาชนโดยส่วนใหญ่ทั้ง 3 พื้นที่ค่อนข้างที่จะมีความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างภายในองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับที่สูงพอสมควร

3.3 สมาชิกอบต. มีทั้งสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งและสมาชิกที่เป็นโดยตำแหน่ง

ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ อบต. แม่ป๋อง ตอบคำถามถูกต้องมากที่สุด เป็นจำนวน 37 ราย (27.0%) รองลงได้แก่ ในพื้นที่ อบต. สุเทพ จำนวน 68 ราย (21.5%) และในพื้นที่อบต. สารภี 24 ราย (16.4%) ตามลำดับ แสดงว่า โดยส่วนใหญ่แล้วประชาชนยังไม่เข้าใจว่าปัจจุบันนี้ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งเพียงอย่างเดียว ไม่มีสมาชิกโดยตำแหน่งตามบทเฉพาะกาลเหมือนเช่นเดิม จากจำนวนและร้อยละของผู้ตอบจะพบว่า มีประมาณ 50% ของผู้ที่ตอบคำถามข้อนี้ในทุกพื้นที่ ตอบว่า มีทั้งสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งและโดยตำแหน่ง ซึ่งเป็นความเข้าใจที่ผิดจากความเป็นจริงในปัจจุบัน

3.4 จำนวนสมาชิก อบต. ในหมู่บ้านของท่านมีจำนวนมากกว่าในหมู่บ้านอื่น

สำหรับในคำถามส่วนใหญ่แล้วจะตอบถูก โดยประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ อบต. แม่ป๋อง ตอบคำถามถูกต้องมากที่สุดจำนวน 98 ราย (71.5%) รองลงได้แก่ ในพื้นที่ อบต. สารภี 89 ราย (61.0%) และ อบต. สุเทพ จำนวน 151 ราย (47.6%) แสดงว่า ประชาชนโดยส่วนใหญ่ทั้ง 3 พื้นที่ มีความรู้ในเรื่องนี้ดีพอสมควร แต่ประชาชนในพื้นที่ อบต. สุเทพ ยังมีความรู้ในด้านนี้ค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับอีก 2 พื้นที่

2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ในการทำงานของฝ่ายต่างๆ

2.1 สมาชิกสภา อบต.และคณะกรรมการบริหาร อบต. มีบทบาทและหน้าที่แตกต่างกัน

ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ อบต. แม่ป๋อง สามารถตอบคำถามข้อนี้ได้ อย่างถูกต้องมากที่สุดจำนวน 92 ราย (67.2%) รองลงได้แก่ ในพื้นที่ อบต. สุเทพ จำนวน 157 ราย (49.5%) และ อบต. สุเทพ จำนวน 71 ราย (48.6%) แสดงว่า ประชาชนโดยส่วนใหญ่ทั้ง 3 พื้นที่ มีความรู้ในเรื่องนี้ดีในระดับปานกลาง

2.2 การจัดทำแผนพัฒนาตำบล ต้องผ่านความเห็นชอบจากสมาชิกสภา อบต.

พบว่า ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ อบต. แม่ป๋อง ตอบคำถามข้อนี้ถูกต้องมากที่สุดจำนวน 108 ราย (78.8%) รองลงมาได้แก่ ในพื้นที่ อบต. สุเทพ จำนวน 212 ราย (66.9%) และ อบต. สารภี จำนวน 95 ราย (65.1%) แสดงว่า ประชาชนโดยส่วนใหญ่ทั้ง 3 พื้นที่ที่มีความรู้ในเรื่อง กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาตำบลในระดับปานกลาง

2.3 สมาชิกสภาอบต.ไม่สามารถควบคุมตรวจสอบการทำงานของคณะกรรมการบริหาร อบต. ได้

จากผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ อบต. แม่ป๋อง ตอบคำถามข้อนี้ถูกต้องมากที่สุดจำนวน 66 ราย (48.2%) รองลงมาได้แก่ ในพื้นที่ อบต. สารภี จำนวน 61 ราย (41.8%)

และ อบต. สุเทพ จำนวน 130 ราย (41.0%) แสดงว่า ประชาชนโดยส่วนใหญ่ทั้ง 3 พื้นที่ มีความรู้ในเรื่องการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายสภาองค์การบริหารส่วนตำบลค่อนข้างต่ำ

3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.1 ขยะมูลฝอยจากท้องถิ่นอื่น ไม่สามารถนำมาทิ้งในท้องถิ่นที่รับผิดชอบของ อบต. ได้

เพื่อศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิทธิอำนาจภายในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบของ องค์การบริหารส่วนตำบล ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่แล้วจะตอบคำถามในข้อนี้ได้ถูกต้องโดยที่ ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ อบต. สารภี ตอบถูกมากที่สุดจำนวน 119 ราย (81.5%) รองลงมา ได้แก่ พื้นที่ อบต. แม่ปิ้ง จำนวน 109 ราย (79.6%) และ อบต. สุเทพ จำนวน 226 ราย (71.3%)

3.2 หน้าที่หลักของอบต. คือ สร้างเส้นทางคมนาคมและดูแลสาธารณะสมบัติในชุมชน

เพื่อศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจในเรื่องบทบาทหน้าที่ของอบต. โดยผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ อบต. สุเทพ ตอบถูกต้องมากที่สุด จำนวน 137 ราย (43.2%) รองลงมา ได้แก่ ในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้ง จำนวน 54 ราย (39.4%) และ อบต. สารภี จำนวน 38 ราย (26.0%) แต่ในภาพรวมแล้วประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ อบต. ทั้ง 3 แห่ง ยังมีความรู้ความเข้าใจเรื่องนี้ในระดับ ต่ำ สาเหตุหนึ่งก็อาจจะเนื่องมาจาก ผลงานของ อบต. ที่ปรากฏชัดส่วนใหญ่แล้วก็คือ การสร้าง การปรับปรุงถนนและสาธารณะสมบัติ ดังนั้นประชาชนจึงคิดว่าสิ่งเหล่านี้คือ หน้าที่หลักๆ ที่ อบต. จะต้องทำ ทั้งที่แท้จริงแล้วอบต.มีหน้าที่ที่ต้องกระทำในหลายๆ ด้าน มีเฉพาะแต่เพียงการสร้างหรือ ปรับปรุงถนนและสาธารณะสมบัติในชุมชนเท่านั้น

3.3 เมื่อมีการค้นพบทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ของท่าน อบต.มีอำนาจในการการจัดการ ดูแลทรัพยากรธรรมชาติเหล่านั้น

ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้ง ตอบถูกมากที่สุดจำนวน 79 ราย (57.7%) รองลงมา ได้แก่ อบต. สารภี จำนวน 70 ราย (47.9%) และ อบต. สุเทพ จำนวน 134 ราย (42.3%) สรุปได้ว่า ประชาชนโดยส่วนใหญ่มีความรู้ในเรื่องสิทธิอำนาจขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการดูแลทรัพยากรธรรมชาติในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.21 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นชุมชนเมืองของพื้นที่องค์กรบริหาร ส่วนตำบลกับความรูู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์กรบริหารส่วนตำบล	Mean	S.D	จำนวน
อบต. แม่ปิ้ง (ความเป็นเมืองต่ำ)	5.752	2.179	137
อบต. สารภี (ความเป็นเมืองปานกลาง)	4.719	2.103	146
อบต. สุเทพ (ความเป็นเมืองสูง)	4.830	2.613	317
รวม	5.013	2.431	600

F = 8.498 d.f = 2, 597 Sig = 0.000

จากตารางที่ 4.21 มีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 600 ราย เป็นประชาชนในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้งจำนวน 137 ราย, พื้นที่ อบต. สารภีจำนวน 146 ราย และในพื้นที่ อบต. สุเทพจำนวน 317 ราย โดยประชาชนทั้ง 3 พื้นที่ที่มีค่าเฉลี่ยของความรูู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลเท่ากับ 5.013 เมื่อพิจารณาในแต่ละพื้นที่พบว่า ในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้งจะมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรูู้ความเข้าใจเท่ากับ 5.751 ส่วนในพื้นที่ อบต. สารภีมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.719 และในพื้นที่ อบต. สุเทพมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.830 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจากค่า Sig = 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ระดับความเป็นชุมชนเมืองของพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับค่าเฉลี่ยของความรูู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผลการศึกษาพบว่าประชาชนทั้ง 3 พื้นที่จะมีความรูู้ความเข้าใจในเรื่องของ อบต. อยู่ในระดับต่ำ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของระดับความรูู้ความเข้าใจที่เท่ากับ 5.013 ซึ่งแสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่จะตอบถูกเพียงครั้งหนึ่งของประเด็นคำถามทั้งหมด โดยประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้ง จะตอบถูกมากที่สุด รองลงมาได้แก่ในพื้นที่ อบต. สุเทพและอบต. สารภี ตามลำดับ แต่ทั้ง 2 พื้นที่ที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรูู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ อบต. น้อยกว่าค่าเฉลี่ยรวม

จากผลการศึกษาที่พบว่าประชาชนในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้ง แม้ว่าส่วนใหญ่แล้วประชาชนจะประกอบอาชีพทางการเกษตรและมีระดับการศึกษาต่ำกว่าในพื้นที่อื่นๆ แต่กลับมีความรูู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ อบต. มากกว่าพื้นที่อื่น ๆ ก็อาจจะเนื่องมาจากประชาชนในพื้นที่นี้จะมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับเพื่อนบ้าน, ผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิก อบต. เป็นอย่างมาก จึงมีโอกาสดังที่ ได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองจากกลุ่มคนเหล่านี้ในเกือบตลอดเวลาตามวิถีการดำเนินชีวิตในแต่ละวันจากการไปมาหาสู่กันที่ไม่เป็นทางและเป็นทางการ นอกจากนี้การมีเวลาให้กับครอบครัวและ

ชุมชนก็อาจจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารต่างๆ อยู่ตลอดเวลา โดยอาจจะอาศัย การเล่าสู่กันฟัง สำหรับในพื้นที่ อบต. สุเทพ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ประชาชนมีระดับความรู้ความเข้าใจ สูงกว่าพื้นที่ อบต. สารภี อาจจะเป็นเพราะว่าประชาชนในพื้นที่นี้มีลักษณะทางสังคมและ เศรษฐกิจผสมผสานกันอยู่มาก ดังนั้นจึงอาจจะเป็นไปได้ว่า ในพื้นที่นี้จะมีทั้งคนที่มีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับอบต. และมีทั้งผู้ที่ไม่ค่อยมีความรู้ความเข้าใจผสมผสานกันอยู่ โดยอาจจะได้รับความ รู้จากทั้งการติดตามข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชน จากสถานที่ทำงานและสถานศึกษา หรือ อาจจะได้รับจากการประชาสัมพันธ์จากผู้นำชุมชนหรือจากเพื่อนบ้าน ซึ่งมีเป็นตัวการในการ กล่อมเกล่าที่หลากหลาย ไม่ได้มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันเหมือนในพื้นที่ อบต. สารภีและอบต. แม่ปิ้ง

ตารางที่ 4.22 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง	Mean	S.D	จำนวน
ระดับต่ำ	22.619	6.974	194
ระดับปานกลาง	26.455	7.464	303
ระดับสูง	27.505	8.149	103
รวม	25.395	7.675	600

F = 20.764 d.f = 2, 597 Sig = 0.000

จากตารางที่ 4.22 มีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 600 ราย เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับต่ำ จำนวน 194 ราย, ระดับปานกลาง จำนวน 303 ราย และระดับสูง 103 ราย โดยปัจจัยของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหาร ส่วนตำบลในทุกระดับมีค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมทางการเมืองเท่ากับ 25.395 เมื่อพิจารณาในแต่ละ ระดับแล้วพบว่า คนที่ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระดับที่ต่ำ จะมีค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วม ทางการเมืองเท่ากับ 22.619 ผู้ที่ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองระดับกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.455 และผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 27.505

เมื่อพิจารณาจากค่า Sig = 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ระดับความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติ โดยผลการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหาร ส่วนตำบลในระดับที่สูง จะเป็นผู้ที่มีระดับของการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่าผู้ที่มีความรู้

ความเข้าใจในระดับที่ต่ำกว่า ทั้งนี้เป็นเพราะว่าปัจจัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลอาจจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ผลักดันหรือทำให้เกิดความรู้ที่อยากเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง เพราะต้องการอยากที่จะให้การดำเนินงานในรูปแบบการปกครองนี้ประสบความสำเร็จทั้งในด้านของการดำเนินงานและการพัฒนาประชาธิปไตยของประชาชน จึงมีความตื่นตัวและสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในระดับที่ต่ำกว่า หรือในขณะเดียวกันก็อาจจะเป็นไปได้ว่าการที่คนเราได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองบ่อยครั้งแล้ว ทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลดีมากกว่าเดิม ก็เป็นเหตุผลหนึ่งที่สนับสนุนซึ่งกันและกัน

4.5 ทักษะของประชาชนต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านต่าง ๆ

ตารางที่ 4.23 แสดงจำนวนและร้อยละทัศนคติของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบล

ทัศนคติ	ระดับ					Mean	SD.
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ปานกลาง	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง		
1. การเลือกตั้งสมาชิกสภา อบต. มีความสำคัญเช่นเดียวกับการเลือกตั้ง สส. และ สว. ในระดับชาติ						3.94	0.92
อบต.แม่ปิ้ง	42 (30.7)	70 (51.1)	24 (17.5)	-	1 (0.7)	4.11	0.73
อบต.สารภี	52 (35.6)	56 (38.4)	34 (23.3)	1 (0.7)	3 (2.1)	4.05	0.90
อบต.สุเทพ	80 (30.7)	134 (42.3)	75 (23.7)	18 (5.7)	10 (3.2)	3.81	0.98
2. การเลือกตั้งสมาชิกสภา อบต. ในหมู่บ้านของท่านมีความโปร่งใส บริสุทธิ์ยุติธรรม						3.67	1.01
อบต.แม่ปิ้ง	53 (38.7)	53 (38.7)	30 (21.9)	1 (0.7)	-	4.15	0.78
อบต.สารภี	53 (36.3)	44 (30.1)	43 (29.5)	4 (2.7)	2 (1.4)	3.97	0.95
อบต.สุเทพ	39 (12.3)	89 (28.1)	146 (46.1)	23 (7.3)	20 (6.3)	3.33	1.00

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

ทัศนคติ	ระดับ					Mean	SD.
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ปานกลาง	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง		
3. การเลือกตั้งสมาชิกสภาอบต.ทำให้ ประชาชนได้เรียนรู้และเข้าใจถึง ระบบการ เลือกตัวแทนตามระบอบ ประชาธิปไตย						3.92	0.81
อบต.แม่ป๋อง	43 (31.4)	62 (45.3)	29 (21.2)	3 (2.2)	-	4.06	0.78
อบต.สารภี	43 (29.5)	74 (50.7)	29 (19.9)	-	-	4.10	0.70
อบต.สุเทพ	53 (16.7)	162 (51.1)	87 (27.4)	7 (2.2)	8 (2.5)	3.77	0.84
4.สามารถให้ความช่วยเหลือแก่ ผู้ที่ได้ รับความเดือดร้อนได้						3.57	0.92
อบต.แม่ป๋อง	32 (23.4)	62 (45.3)	37 (27.0)	2 (1.5)	4 (2.9)	3.85	0.90
อบต.สารภี	35 (24.0)	60 (41.1)	47 (32.2)	4 (2.7)	-	3.86	0.81
อบต.สุเทพ	20 (6.3)	117 (36.9)	143 (45.1)	19 (6.0)	18 (5.7)	3.32	0.90
5. เป็นคนดี มีความรู้ความสามารถ						3.61	0.85
อบต.แม่ป๋อง	28 (20.4)	54 (39.4)	54 (39.4)	-	1 (0.7)	3.79	0.79
อบต.สารภี	47 (32.2)	50 (34.2)	48 (32.9)	-	1 (0.7)	3.97	0.85
อบต.สุเทพ	27 (8.5)	90 (28.4)	176 (55.5)	17 (5.4)	7 (2.2)	3.36	0.80
6. ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นสมาชิก อบต.ได้อย่างมีประสิทธิภาพ						3.45	0.86
อบต.แม่ป๋อง	16 (11.7)	34 (24.8)	85 (62.0)	-	2 (1.5)	3.45	0.76
อบต.สารภี	34 (23.3)	54 (37.0)	53 (36.3)	4 (2.7)	1 (0.7)	3.79	0.85
อบต.สุเทพ	21 (6.6)	96 (30.3)	166 (52.4)	20 (6.3)	14 (4.4)	3.28	0.85
7. ทำให้หมู่บ้านมีการพัฒนาในด้าน ต่าง ๆ มากขึ้น						3.75	0.91
อบต.แม่ป๋อง	39 (28.5)	54 (39.4)	37 (27.0)	4 (2.9)	3 (2.2)	3.89	0.93
อบต.สารภี	40 (27.4)	61 (41.8)	40 (27.4)	4 (2.7)	1 (0.7)	3.92	0.85
อบต.สุเทพ	37 (11.7)	162 (51.1)	86 (27.1)	21 (6.6)	11 (3.5)	3.61	0.90

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

ทัศนคติ	ระดับ					Mean	SD.
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ปานกลาง	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง		
8.สามารถวางแผนและจัดทำแผนพัฒนาตำบลที่ตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้เป็นอย่างดี						3.65	0.89
อบต.แม่ปิ้ง	29 (21.2)	54 (39.4)	48 (35.0)	5 (3.6)	1 (0.7)	3.77	0.85
อบต.สารภี	43 (29.5)	43 (29.5)	58 (39.7)	-	2 (1.4)	3.86	0.89
อบต.สุเทพ	33 (10.4)	138 (43.5)	112 (35.3)	26 (8.2)	8 (2.5)	3.51	0.88
9. จัดสรรงบประมาณและจัดทำโครงการต่าง ๆ ในแต่ละหมู่บ้านอย่างเท่าเทียมกัน						3.42	0.97
อบต.แม่ปิ้ง	37 (27.0)	36 (26.3)	54 (39.4)	5 (3.6)	5 (3.6)	3.69	1.03
อบต.สารภี	27 (18.5)	48 (32.9)	61 (41.8)	5 (3.4)	5 (3.4)	3.60	0.94
อบต.สุเทพ	53 (16.7)	53 (16.7)	53 (16.7)	53 (16.7)	53 (16.7)	3.21	0.92
10. อบต.เป็นพื้นฐานของการพัฒนาประชาธิปไตยในระดับชาติ						3.78	0.90
อบต.แม่ปิ้ง	35 (25.5)	71 (51.8)	25 (18.2)	3 (2.2)	3 (2.2)	3.96	0.85
อบต.สารภี	31 (21.2)	69 (47.3)	42 (28.8)	3 (2.1)	1 (0.7)	3.86	0.79
อบต.สุเทพ	55 (17.4)	136 (42.9)	101 (31.9)	12 (3.8)	13 (4.1)	3.66	0.95
11. การมี อบต. ทำให้ประชาชนมีความสนใจ และมีความรู้ความเข้าใจในทางการเมืองมากขึ้น						3.69	0.87
อบต.แม่ปิ้ง	22 (16.1)	76 (55.5)	34 (24.8)	5 (3.6)	-	3.84	0.73
อบต.สารภี	34 (23.3)	66 (45.2)	45 (30.8)	1 (0.7)	-	3.91	0.75
อบต.สุเทพ	35 (11.0)	146 (46.1)	102 (32.2)	19 (6.0)	15 (4.7)	3.53	0.94

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

ทัศนคติ	ระดับ					Mean	SD.
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ปานกลาง	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง		
12. การปกครองในรูปแบบ อบต. มี ความเหมาะสมและเอื้อประโยชน์ ให้เกิดกับชุมชนอย่างแท้จริง						3.63	0.90
อบต.แม่ปิง	23 (16.8)	73 (53.3)	36 (26.3)	5 (3.6)	-	3.83	0.74
อบต.สารภี	38 (26.0)	59 (40.4)	43 (29.5)	5 (3.4)	1 (0.7)	3.88	0.86
อบต.สุเทพ	32 (10.1)	119 (37.5)	132 (41.6)	19 (6.0)	15 (4.7)	3.42	0.92

จากตารางที่ 4.23 แสดงจำนวนและร้อยละของทัศนคติของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งหมด 12 ข้อสามารถแบ่งทัศนคติออกเป็นด้านต่าง ๆ ได้ทั้งหมด 4 ด้านดังนี้

1. การเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
2. การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
3. การทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล
4. ความสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการพัฒนาประชาธิปไตย

1. ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

1.1 การเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสำคัญเช่นเดียวกันกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาในระดับชาติ

พบว่า ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ อบต. แม่ปิง มีทัศนคติที่เห็นด้วยมากกว่าพื้นที่อื่นๆ (Mean = 4.11) รองลงมาได้แก่ประชาชนในพื้นที่ อบต. สารภี (Mean = 4.05) และในพื้นที่ อบต. สุเทพ (Mean = 3.81) ตามลำดับ

1.2 การเลือกตั้งสมาชิกสภา อบต. ในหมู่บ้านของท่านมีความโปร่งใสบริสุทธิ์ยุติธรรม

ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ อบต. แม่ปิง มีทัศนคติในทางที่เห็นด้วยมากที่สุด (Mean = 4.15) รองลงมาได้แก่ในพื้นที่ อบต. สารภี (Mean = 3.97) ส่วนในพื้นที่ อบต. สุเทพจะเห็นด้วยน้อยกว่าพื้นที่อื่น ๆ (Mean = 3.33)

1.3 การเลือกตั้งสมาชิก อบต. ทำให้ประชาชนได้เรียนรู้และเข้าใจถึงระบบการเลือกตัวแทนตามระบอบประชาธิปไตย

สำหรับคำถามในข้อนี้พบว่า ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ อบต.สารภี มีทัศนคติที่เห็นด้วยมากที่สุด (Mean = 4.10) รองลงมาได้แก่ประชาชนในพื้นที่ อบต.แม่ป๋อง (Mean = 4.10) ส่วนในพื้นที่ อบต.สุเทพจะเห็นด้วยน้อยที่สุด (Mean = 3.77)

2. ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 สมาชิก อบต.ที่เป็นตัวแทนในหมู่บ้านของท่านสามารถให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนได้

พบว่า ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ อบต. สารภี และพื้นที่ อบต. แม่ป๋อง มีทัศนคติที่เห็นด้วยในระดับปานกลางค่อนข้างไปในทางบวกที่ใกล้เคียงกัน โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น เท่ากับ 3.86 และ 3.85 ตามลำดับ ส่วนในพื้นที่ อบต. สุเทพจะเห็นด้วยค่อนข้างต่ำ (Mean = 3.32)

2.2 สมาชิก อบต. ในหมู่บ้านของท่านเป็นคนดี มีความรู้ความสามารถ

ผลการศึกษาพบว่า ในพื้นที่ อบต. สารภี ประชาชนจะมีทัศนคติที่เห็นด้วยมากที่สุด (Mean = 3.97) รองลงมาได้แก่ประชาชนในพื้นที่ อบต.แม่ป๋อง (Mean = 3.79) ในพื้นที่ อบต.สุเทพจะเห็นด้วยน้อยที่สุด (Mean = 3.36)

2.3 สมาชิก อบต. ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พบว่า ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ อบต. สารภี มีทัศนคติที่เห็นด้วยว่าสมาชิก อบต. ในหมู่บ้านของตนปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าในพื้นที่ อบต.อื่นๆ (Mean = 3.79) รองลงมาได้แก่ พื้นที่ อบต. แม่ป๋อง (Mean = 3.45) และ อบต.สุเทพ (Mean = 3.28) ตามลำดับ

3. ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.1 การบริหารงานรูปแบบ อบต. ทำให้หมู่บ้านมีการพัฒนาในด้านต่างๆ มากขึ้น

จากผลการศึกษาพบว่า ประชาชน ในพื้นที่ อบต.สารภี และ อบต.แม่ป๋อง มีความเห็นด้วยในระดับปานกลางค่อนข้างไปในทางบวกที่ใกล้เคียงกัน โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเท่ากับ 3.92 และ 3.89 ตามลำดับ ส่วนในพื้นที่ อบต. สุเทพจะเห็นด้วยน้อยที่สุด (Mean = 3.61)

3.2 อบต. สามารถวางแผนและจัดทำแผนพัฒนาตำบลที่ตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้เป็นอย่างดี

ในพื้นที่ อบต.สารภี ประชาชนมีทัศนคติที่เห็นด้วยต่อประเด็นคำถามข้อนี้มากที่สุด (Mean = 3.86) รองลงมา ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ อบต. แม่ป๋อง (Mean = 3.77) และ ในพื้นที่ อบต.สุเทพ (Mean = 3.51) ตามลำดับ

3.3 อบต. สามารถจัดสรรงบประมาณและจัดทำโครงการต่าง ๆ ในแต่ละหมู่บ้านได้อย่างเท่าเทียมกัน

พบว่า ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ อบต.แม่ป๋อง มีทัศนคติในทางที่เห็นด้วยว่า อบต.ของตนสามารถจัดสรรงบประมาณและจัดทำโครงการต่างๆ ในแต่ละหมู่บ้านได้อย่างเท่าเทียมกันมากกว่า อบต.อื่นๆ (Mean = 3.69) รองลงมา ได้แก่ อบต. สารภี (Mean = 3.60) ส่วนประชาชนในพื้นที่ อบต. สุเทพจะเห็นด้วยในระดับที่ค่อนข้างต่ำ (Mean = 3.21)

4. ทักษะที่ให้ความสำคัญต่อองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมีผลต่อการพัฒนาประชาธิปไตย

4.1 อบต.เป็นพื้นฐานของการพัฒนาประชาธิปไตยในระดับชาติ

จากผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่แล้วจะเห็นด้วย โดยที่ประชาชนในพื้นที่ อบต. แม่ป๋อง มีทัศนคติที่เห็นด้วยมากที่สุด (Mean = 3.96) รองลงมาได้แก่ประชาชนในพื้นที่ อบต. สารภี (Mean = 3.86) และในพื้นที่ อบต. สุเทพ (Mean = 3.51) ตามลำดับ

4.2 การที่ชุมชนมีโครงสร้างการบริหารงานในรูปแบบ อบต. ทำให้ประชาชนมีความสนใจและมีความรู้ความเข้าใจในทางการเมืองมากขึ้น

พบว่า ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ อบต. สารภี มีทัศนคติที่เห็นด้วยกับคำถามในข้อนี้มากกว่าพื้นที่อื่นๆ (Mean = 3.91) รองลงมาได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ อบต. แม่ป๋อง (Mean = 3.84) ส่วนในพื้นที่ อบต.สุเทพประชาชนจะเห็นด้วยน้อยกว่าพื้นที่อื่น ๆ (Mean = 3.53)

4.3 การปกครองในรูปแบบ อบต. มีความเหมาะสมและเอื้อประโยชน์ให้เกิดกับชุมชนอย่างแท้จริง

สำหรับประเด็นคำถามในข้อนี้ พบว่า ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ อบต. สารภี และ อบต. แม่ป๋อง มีทัศนคติที่เห็นด้วยในระดับค่อนข้างสูงที่ใกล้เคียงกัน (Mean = 3.86 และ 3.85 ตามลำดับ) ส่วนประชาชนในพื้นที่ อบต. สุเทพ จะเห็นด้วยกับเรื่องนี้ในระดับปานกลาง (Mean = 3.42)

ตารางที่ 4.24 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความเป็นชุมชนเมืองของพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล	Mean	S.D	จำนวน
อบต. แม่ปิ้ง (ความเป็นเมืองต่ำ)	46.394	6.364	137
อบต. สารภี (ความเป็นเมืองปานกลาง)	46.774	6.753	146
อบต. สุเทพ (ความเป็นเมืองสูง)	41.811	7.806	317
รวม	44.065	7.622	600

$F = 32.589$ $d.f = 2, 597$ $Sig = 0.000$

จากตารางที่ 4.24 มีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 600 ราย เป็นประชาชนในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้งจำนวน 137 ราย, ในพื้นที่ อบต. สารภีจำนวน 146 ราย และพื้นที่ อบต.สุเทพจำนวน 317 ราย โดยที่ประชาชนทั้ง 3 พื้นที่มีค่าเฉลี่ยของทัศนคติเท่ากับ 44.065 เมื่อพิจารณาในแต่ละพื้นที่พบว่า ในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้งมีค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมทางการเมืองเท่ากับ 46.394 ส่วนในพื้นที่ อบต. สารภี มีค่าเฉลี่ยของทัศนคติที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลเท่ากับ 46.774 ส่วนพื้นที่ อบต. สุเทพมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 41.811

เมื่อพิจารณาจากค่า $Sig = 0.000$ ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ระดับความเป็นเมืองของพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับค่าเฉลี่ยของทัศนคติของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ที่อยู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ อบต. สารภี จะมีทัศนคติที่ดีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลมากที่สุด รองลงมาได้แก่ประชาชนในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้ง ซึ่งทั้ง 2 พื้นที่จะมีค่าเฉลี่ยของทัศนคติมากกว่าค่าเฉลี่ยรวม แต่เมื่อพิจารณาในพื้นที่ อบต. สุเทพ แล้วพบว่า เป็นพื้นที่ที่ประชาชนมีทัศนคติต่อองค์การบริหารส่วนตำบลต่ำที่สุด

ทั้งนี้สาเหตุที่ประชาชนในพื้นที่ อบต. สารภี มีทัศนคติที่ดีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลสูงกว่าพื้นที่อื่น ๆ ก็เนื่องอาจจะเนื่องมาจากผลการศึกษาที่พบว่า ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ อบต. สารภี จะมีทัศนคติที่ดีต่อตัวแทนของตนที่เป็นสมาชิก อบต. ว่าตัวแทนของคณนั้นเป็นคนดี มีความรู้ความสามารถ ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพและให้การช่วยเหลือแก่ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนได้ มากกว่าในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้งและ อบต. สุเทพ ในทุกๆ ด้าน น่าจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประชาชนในพื้นที่ อบต. สารภี เกิดความรู้สึกหรือมีทัศนคติที่ดีต่อ อบต. ในด้านอื่น ๆ ด้วยเช่นกัน

ตารางที่ 4.25 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านต่างๆ
กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ทัศนคติที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบล	Mean	S.D	จำนวน
ระดับต่ำ	18.444	5.182	18
ระดับปานกลาง	22.651	6.377	255
ระดับสูง	27.917	7.759	327
รวม	25.395	7.675	600

F = 47.801 d.f = 2, 597 Sig = 0.000

จากตารางที่ 4.25 มีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 600 ราย เป็นผู้ที่ทัศนคติต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับที่ต่ำ จำนวน 18 ราย , ระดับปานกลาง จำนวน 255 ราย และระดับสูงจำนวน 327 ราย โดยที่ปัจจัยทัศนคติของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในทุกระดับจะมีค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมทางการเมืองเท่ากับ 25.395 แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละระดับของทัศนคติแล้ว พบว่า คนที่มีทัศนคติต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับที่ต่ำ จะมีค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมทางการเมืองเท่ากับ 18.444, ทัศนคติในระดับกลางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.651 ส่วนผู้ที่ทัศนคติต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับที่สูงจะมีค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมทางการเมืองเท่ากับ 27.917

เมื่อพิจารณาจากค่า Sig = 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านต่างๆ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีทัศนคติต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับสูงจะเป็นผู้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้ที่ทัศนคติในระดับที่ต่ำกว่า สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ก็อาจจะเนื่องมาจาก ความรู้สึกที่คิดว่าดีหรือพึงพอใจในสิ่งใด ก็จะเป็นเหมือนแรงกระตุ้นให้เกิดความสนใจในสิ่งนั้น ๆ มากขึ้น สำหรับการมีส่วนร่วมทางการเมืองก็เช่นเดียวกัน ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ที่สนใจอยากจะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่าผู้ที่ไม่ชอบหรือไม่พึงพอใจ

4.6 พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่น

ตารางที่ 4.26 แสดงจำนวนและร้อยละของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่น

การมีส่วนร่วมทางการเมือง	ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง				Mean	SD.
	ทุกครั้งที่มีโอกาส	บ่อยครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย		
1. สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นปัญหาทางการเมืองกับเพื่อนบ้าน					2.55	1.06
อบต. แม่ป๋ิง	58 (42.3)	17 (12.4)	50 (36.5)	12 (8.8)	2.88	1.06
อบต. สารภี	51 (34.9)	18 (12.3)	53 (36.3)	24 (16.4)	2.66	1.12
อบต. สุเทพ	65 (20.5)	36 (11.4)	165 (52.1)	51 (16.1)	2.36	0.98
2. ติดตามการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิก อบต.					2.44	1.11
อบต. แม่ป๋ิง	52 (38.0)	25 (18.2)	34 (24.8)	26 (19.0)	2.75	1.16
อบต. สารภี	42 (28.8)	33 (22.6)	33 (22.6)	38 (26.0)	2.54	1.16
อบต. สุเทพ	55 (17.4)	50 (15.8)	133 (42.0)	79 (24.9)	2.26	1.02
3. ช่วยผู้สมัครสมาชิกสภาอบต. หาเสียงในการเลือกตั้ง					1.53	0.94
อบต. แม่ป๋ิง	16 (11.7)	6 (4.4)	11 (8.0)	104 (75.9)	1.52	1.02
อบต. สารภี	16 (11.0)	13 (8.9)	22 (15.1)	95 (65.1)	1.66	1.03
อบต. สุเทพ	18 (5.7)	22 (6.9)	55 (17.4)	222 (70.0)	1.48	0.86
4. ชักชวนเพื่อนบ้าน หรือ สมาชิกในครอบครัวให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง					2.93	1.05
อบต. แม่ป๋ิง	59 (43.1)	59 (43.1)	11 (8.0)	8 (5.8)	3.23	0.83
อบต. สารภี	76 (52.1)	40 (27.4)	13 (8.9)	17 (11.6)	3.20	1.02
อบต. สุเทพ	85 (26.8)	104 (32.8)	66 (20.8)	62 (19.6)	2.67	1.07

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมทางการเมือง	ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง				Mean	SD.
	ทุกครั้งที่ มีโอกาส	บ่อยครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย		
5. ชักชวนเพื่อนบ้านหรือสมาชิกใน ครอบครัวให้เลือกผู้สมัครที่ท่านชื่นชอบ					2.09	1.23
อบต. แม่ปิ้ง	33 (24.1)	19 (13.9)	16 (11.7)	69 (50.4)	2.12	1.27
อบต. สารภี	50 (34.2)	11 (7.5)	8 (5.5)	77 (52.7)	2.23	1.39
อบต. สุเทพ	55 (17.4)	41 (12.9)	72 (22.7)	149 (47.0)	2.01	1.14
6. ร่วมแสดงความคิดเห็น, ข้อเสนอแนะที่ เป็นประโยชน์ต่อชุมชนเสนอต่อ อบต. หรือ สมาชิก อบตหรือ ผู้นำชุมชน					1.79	1.03
อบต. แม่ปิ้ง	29 (21.2)	16 (11.7)	31 (22.6)	61 (44.5)	2.09	1.19
อบต. สารภี	13 (8.9)	20 (13.7)	37 (25.3)	76 (52.1)	1.79	0.99
อบต. สุเทพ	30 (9.5)	17 (5.4)	85 (26.8)	185 (58.4)	1.66	0.95
7. ร่วมแสดงความคิดเห็นในแนวทางการ แก้ไขปัญหาคือเป็นประโยชน์แก่ชุมชน					1.98	1.07
อบต. แม่ปิ้ง	38 (27.7)	25 (18.2)	37 (27.0)	37 (27.0)	2.47	1.16
อบต. สารภี	18 (12.3)	22 (15.1)	36 (24.7)	70 (47.9)	1.92	1.06
อบต. สุเทพ	31 (9.8)	30 (9.5)	101 (31.9)	155 (48.9)	1.80	0.97
8. เข้าร่วมฟังการประชุมของ อบต.					1.68	0.99
อบต. แม่ปิ้ง	16 (11.7)	19 (13.9)	16 (11.7)	86 (62.8)	1.74	1.08
อบต. สารภี	21 (14.4)	16 (11.0)	41 (28.1)	68 (46.6)	1.93	1.07
อบต. สุเทพ	21 (6.6)	19 (6.0)	66 (20.8)	211 (66.6)	1.53	0.88
9. เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา ตำบล และ ร่างข้อบังคับตำบลของ อบต.					1.39	0.85
อบต. แม่ปิ้ง	13 (9.5)	5 (3.6)	4 (2.9)	115 (83.9)	1.39	0.94
อบต. สารภี	9 (6.2)	10 (6.8)	25 (17.1)	102 (69.9)	1.49	0.87
อบต. สุเทพ	15 (4.7)	21 (6.9)	22 (6.9)	259 (81.7)	1.34	0.80

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมทางการเมือง	ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง				Mean	SD.
	ทุกครั้งที่มีโอกาส	บ่อยครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย		
10. ติดตามตรวจสอบการจัดทำแผนพัฒนาตำบลและร่างข้อบังคับตำบล					1.46	0.85
อบต. แม่ปิ้ง	6 (4.4)	9 (6.6)	21 (15.3)	101 (73.7)	1.42	0.80
อบต. สารภี	12 (8.2)	6 (4.1)	31 (21.2)	97 (66.4)	1.54	0.91
อบต. สุเทพ	18 (5.7)	17 (5.4)	52 (16.4)	230 (72.6)	1.44	0.83
11. วิพากษ์วิจารณ์ทั้งเชิงการบริหารงานของอบต.					1.64	0.90
อบต. แม่ปิ้ง	7 (5.1)	10 (7.3)	36 (26.3)	84 (61.3)	1.56	0.84
อบต. สารภี	16 (11.0)	9 (6.2)	35 (24.0)	86 (58.9)	1.69	1.00
อบต. สุเทพ	21 (6.6)	22 (6.9)	98 (30.9)	176 (55.5)	1.65	0.88
12. เข้าร่วมในการคัดค้าน ส่งคำประท้วงต่อประธานสภา อบต. เมื่อพบว่ามีการทำงานที่ไม่โปร่งใส					1.45	0.87
อบต. แม่ปิ้ง	12 (8.8)	5 (3.6)	22 (16.1)	98 (71.5)	1.50	0.92
อบต. สารภี	13 (8.9)	4 (2.7)	15 (10.3)	114 (78.1)	1.42	0.92
อบต. สุเทพ	16 (5.0)	18 (5.7)	53 (16.7)	230 (72.6)	1.43	0.81
13. เคยเข้าร่วมกับเพื่อนบ้านหรือสมาชิกกลุ่มในชุมชนเพื่อต่อรองและเรียกร้องปัญหาความต้องการกับ อบต.					1.28	0.68
อบต. แม่ปิ้ง	3 (2.2)	4 (2.9)	11 (8.0)	119 (86.9)	1.20	0.60
อบต. สารภี	4 (2.7)	1 (0.7)	15 (10.3)	126 (86.3)	1.20	0.58
อบต. สุเทพ	14 (4.4)	10 (3.2)	46 (14.5)	247 (77.9)	1.34	0.74
14. เข้าร่วมชุมนุมประท้วงเมื่อเกิดความไม่พอใจต่อการดำเนินงาน หรือ การตัดสินใจของ อบต. ในโครงการต่าง ๆ					1.20	0.60
อบต. แม่ปิ้ง	4 (2.9)	2 (1.5)	2 (1.5)	129 (94.2)	1.13	0.57
อบต. สารภี	5 (3.4)	-	16 (11.0)	125 (85.6)	1.21	0.61
อบต. สุเทพ	9 (2.8)	5 (1.6)	34 (10.7)	269 (84.0)	1.22	0.61

จากตารางที่ 4.26 สามารถที่จะแยกพิจารณาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในแต่ข้อคำถามได้เป็น 2 ด้าน คือ พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นทางการ และ พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่เป็นทางการ การนำเสนอผลการศึกษาระียงลำดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในค้ำรุ่นต่าง ๆ จากระดับมากไปหาน้อยในแต่ละด้าน ดังนี้

1. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นทางการ

อันดับที่ 1 การชักชวนเพื่อนบ้าน หรือ สมาชิกในครอบครัวให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่ อบต. แม่ปิ้ง (Mean = 3.23) และ อบต. สารภี (Mean = 3.20) จะชักชวนเพื่อนบ้าน หรือ สมาชิกในครอบครัวให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับที่ใกล้เคียงกัน ส่วนประชาชนในเขตพื้นที่ อบต. สุเทพ จะมีพฤติกรรมในด้านนี้น้อยกว่าพื้นที่อื่น ๆ (Mean = 2.67)

อันดับที่ 2 การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นปัญหาทางการเมืองกับเพื่อนบ้าน

พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่ อบต. แม่ปิ้งจะมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในด้านนี้มากที่สุด (Mean = 2.88) รองลงมาได้แก่พื้นที่ อบต. สารภี (Mean = 2.66) และเขตพื้นที่ อบต. สุเทพ (Mean = 2.36)

อันดับที่ 3 การติดตามการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิก อบต.

ผลการศึกษาพบว่าประชาชนในเขตพื้นที่ อบต.แม่ปิ้งจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมนี้สูงที่สุด (Mean = 2.75) รองลงมาได้แก่พื้นที่ อบต. สารภี (Mean = 2.54) ส่วนประชาชนในเขตพื้นที่ อบต.สุเทพ จะติดตามการหาเสียงน้อยที่สุด (Mean = 2.26)

อันดับที่ 4 ชักชวนเพื่อนบ้าน หรือ สมาชิกในครอบครัวให้เลือกผู้สมัครที่ท่านชื่นชอบ

พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่ อบต. สารภี จะมีส่วนร่วมในด้านนี้มากกว่าพื้นที่อื่น (Mean = 2.23) รองลงมาได้แก่ อบต. แม่ปิ้ง (Mean = 2.12) และพื้นที่ อบต. สุเทพ (Mean = 2.01)

อันดับที่ 5 ร่วมแสดงความคิดเห็นในแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชน

จากผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้ง จะมีส่วนร่วมในด้านนี้ค่อนข้างมากและแตกต่างจากพื้นที่อื่น ๆ (Mean = 2.47) รองลงมาได้แก่ประชาชนในพื้นที่ อบต.สารภี (Mean = 1.92) และ พื้นที่ อบต.สุเทพ (Mean = 1.80) ตามลำดับ นอกจากนี้ยังจะพบว่าประชาชนทั้ง 3 พื้นที่ จะมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่เป็นการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นมากกว่าการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ก่อนที่จะเกิดปัญหา

อันดับที่ 6 เข้าร่วมแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน

จากการศึกษาพบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่ อบต. สารภีและ อบต. สุเทพ จะมีส่วนร่วมทางการเมืองในด้านนี้ในระดับที่ค่อนข้างต่ำ ซึ่งประชาชนในเขตพื้นที่ อบต. แม่ป๋อง จะเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนมากกว่าพื้นที่อื่นๆ (Mean = 2.09) รองลงมา ได้แก่ อบต. สารภี (Mean = 1.79) และพื้นที่ อบต. สุเทพ (Mean = 1.66) ตามลำดับ

อันดับที่ 7 มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมฟังการประชุมของ อบต.

ผลการศึกษาพบว่า ในทุกพื้นที่ที่ประชาชนจะมีส่วนร่วมในระดับต่ำมาก โดยประชาชนในเขตพื้นที่ อบต. สารภีจะมีส่วนร่วมมากที่สุด (Mean = 1.93) รองลง ได้แก่ เขตพื้นที่ อบต. แม่ป๋อง (Mean = 1.74) และ พื้นที่ อบต. สุเทพเป็นลำดับสุดท้าย (Mean = 1.53)

อันดับที่ 8 ช่วยผู้สมัครสมาชิกสภาอบต. หาเสียงในการเลือกตั้ง

ส่วนกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในด้านนี้ พบว่า ประชาชนในทั้ง 3 พื้นที่ที่มีส่วนร่วมในด้านนี้ในระดับที่ต่ำมากและใกล้เคียงกัน โดยในพื้นที่ อบต. สารภีประชาชนจะมีส่วนร่วมในการช่วยผู้สมัคร อบต. หาเสียงมากที่สุด (Mean = 1.66) รองลงมาได้แก่ อบต. แม่ป๋อง (Mean = 1.52) และ อบต. สุเทพ (Mean = 1.48) ตามลำดับ

อันดับที่ 9 การติดตามตรวจสอบการจัดทำแผนพัฒนาตำบลและร่างข้อบังคับตำบล

สำหรับในด้านการติดตามตรวจสอบของประชาชน ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่โดยเฉลี่ยแล้วในทุกพื้นที่ที่เกือบ 70% ไม่เคยที่จะติดตามตรวจสอบการจัดทำแผนพัฒนาตำบลและร่างข้อบังคับตำบลของ อบต. เลย ดังที่จะเห็นได้จากจำนวนและร้อยละในตารางที่ 5.6.1 แต่ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในแต่ละพื้นที่แล้ว พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่ อบต. สารภี จะมีส่วนร่วมมากกว่าในพื้นที่อื่น ๆ (Mean = 1.54) รองลงมาได้แก่ ในพื้นที่ อบต. สุเทพ (Mean = 1.44) และ อบต. แม่ป๋อง (Mean = 1.42) ตามลำดับ

อันดับที่ 10 การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล และร่างข้อบังคับตำบลของ อบต.

กิจกรรมการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นทางการในด้านนี้พบว่า ประชาชนทั้ง 3 พื้นที่ จะเข้าไปมีส่วนร่วมน้อยที่สุด โดยเฉลี่ยแล้วประชาชนในทั้ง 3 พื้นที่ประมาณ 80 % จะไม่เคยเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลและร่างข้อบังคับตำบลร่วมกับอบต.เลย เมื่อพิจารณาในแต่ละพื้นที่พบว่า ประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ อบต. สารภี จะมีส่วนร่วมมากกว่าพื้นที่อื่น ๆ (Mean = 1.49) ลำดับรองลงมาได้แก่ ในเขตพื้นที่ อบต. แม่ป๋อง (Mean = 1.39) และในพื้นที่ อบต. สุเทพ (Mean = 1.34) เป็นลำดับสุดท้าย

นอกจากการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นทางการทั้ง 10 ด้าน ที่กล่าวมาแล้วในข้างต้น พฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และการลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิก อบต. ก็เป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นทางการด้วยเช่นเดียวกัน โดยผลการศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.27 แสดงจำนวนและร้อยละของการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

จำนวนครั้งที่ไปใช้สิทธิ	องค์การบริหารส่วนตำบล			รวม
	แม่บึง	สารภี	สุเทพ	
ทั้ง 2 ครั้ง	127 (92.7)	123 (84.2)	205 (64.7)	455 (75.8)
1 ครั้ง	6 (4.4)	17 (11.6)	53 (16.7)	76 (12.7)
ไม่เคยไปใช้สิทธิเลย	4 (2.9)	6 (4.1)	59 (18.6)	69 (11.5)
รวม	137 (100.0)	146 (100.0)	317 (100.0)	600 (100.0)

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ส่วนใหญ่แล้วจะไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สมาชิก อบต. ทั้ง 2 ครั้ง จำนวน 455 ราย (75.8%) จะมีเพียง 76 ราย (12.7%) เท่านั้นที่ไปใช้สิทธิเพียงครั้งเดียว และมีจำนวน 69 ราย (11.5%) เป็นผู้ที่ไม่เคยไปใช้สิทธิเลือกตั้งเลย โดยพื้นที่ อบต. สุเทพ จะมีสัดส่วนของผู้ที่ไม่เคยไปใช้สิทธิมากที่สุด รองลงมาได้แก่ อบต. สารภี และ อบต. แม่บึงตามลำดับ

จากข้อมูลในเบื้องต้นทำให้สามารถสรุปได้ดังนี้ ในพื้นที่ อบต. แม่บึงจะมีสัดส่วนของคนที่ใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกอบต.มากที่สุดและเป็นผู้ใช้สิทธิทั้ง 2 ครั้งมากที่สุดด้วยเช่นกัน รองลงมาได้แก่ พื้นที่ อบต. สารภี และ อบต. สุเทพ ตามลำดับ สำหรับประเด็นนี้ อาจจะได้ข้อสังเกตประการหนึ่งว่า “ถ้าชุมชนใดยังมีระดับของความเมืองมากขึ้นแล้ว คนในชุมชนนั้นก็จะมีแนวโน้มที่จะออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งน้อยลง” ซึ่งตรงกับสภาพความเป็นจริงในสังคมปัจจุบันที่คนในเมืองส่วนมากจะออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งน้อยกว่าคนในที่อยู่ในชนบท ตัวอย่างที่เห็นได้อย่างชัดเจนในเรื่องนี้ก็คือในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เราจะพบว่าประชาชนในจังหวัดกรุงเทพมหานครจะออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งในสัดส่วนที่น้อยมากเมื่อเทียบกับคนในต่างจังหวัด ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นหรือในระดับชาติ พฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของคนไทยก็ยังคงมีลักษณะที่ไม่แตกต่างกัน โดยคนชนบทจะออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่าคนในเมือง (ไม่รวมถึงการพิจารณาปัจจัยแทรกซ้อนอื่นๆ ที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง)

ตารางที่ 4.28 แสดงจำนวนและร้อยละของการตัดสินใจเลือกผู้สมัครสมาชิก อบต.

วิธีการตัดสินใจ	องค์การบริหารส่วนตำบล			รวม
	แม่ปิ้ง	สารภี	สุเทพ	
ตัดสินใจด้วยตนเอง	130 (82.8)	129 (67.5)	245 (73.8)	504 (74.1)
จากการแนะนำภายในครอบครัว	23 (14.6)	30 (15.7)	50 (15.1)	103 (15.1)
จากการแนะนำของเพื่อนบ้าน	3 (1.9)	12 (6.3)	12 (3.6)	27 (4.0)
จากการแนะนำของผู้นำชุมชน	1 (0.6)	20 (10.5)	22 (6.6)	43 (6.3)
อื่น ๆ	-	-	3 (0.9)	3 (0.4)
รวม	157 (100.0)	191 (100.0)	332 (100.0)	600 (100.0)

ผลการศึกษาจากตารางที่ 4.28 พบว่า ประชาชนที่อยู่ในทั้ง 3 พื้นที่ จะเลือกผู้สมัครสมาชิก อบต. โดยการตัดสินใจด้วยตนเองมากที่สุด จำนวน 504 ราย (74.1%) รองลงมาจะตัดสินใจเลือกโดยการแนะนำจากสมาชิกภายในครอบครัว จำนวน 103 ราย (15.1%) ลำดับต่อมาได้แก่ การแนะนำจากผู้นำชุมชน จำนวน 43 ราย (6.3%) และ จากการแนะนำของเพื่อนบ้าน จำนวน 27 ราย (4.0%) นอกจากนั้นเป็นด้านอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากนี้ จำนวน 3 ราย (0.4%)

เมื่อพิจารณาในแต่ละพื้นที่ก็พบว่า ประชาชนในทุกพื้นที่ส่วนใหญ่แล้วจะตัดสินใจเลือกผู้สมัครสมาชิก อบต. ด้วยตนเอง โดยที่ประชาชนในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้ง จะมีสัดส่วนของผู้ที่ตัดสินใจด้วยตนเองมากที่สุด (82.8%) รองลงมาได้แก่ อบต. สุเทพ (73.8%) และ อบต. สารภี (67.5%) ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่าบทบาทของผู้นำชุมชนที่มีต่อการตัดสินใจเลือกผู้สมัครสมาชิก อบต. จะมีมากกว่าจากการแนะนำของเพื่อนบ้านในพื้นที่ อบต. สุเทพ และ อบต. สารภี ส่วนในพื้นที่ อบต.แม่ปิ้ง บทบาทเพื่อนบ้านกลับมีความสำคัญมากกว่าการแนะนำของผู้นำชุมชน ทั้งนี้ก็อาจจะเนื่องมาจากในสังคมชนบทนั้น คนในชุมชนจะมีความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านค่อนข้างมากกว่าในสังคมเมือง จากการได้พูดคุยกันติดต่อกันไปมาหาสู่ระหว่างกันอาจจะเป็นช่องทางที่สำคัญทางหนึ่งที่ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน ไปจนถึงการชักชวนให้เลือกผู้สมัครที่ตนชื่นชอบได้เช่นเดียวกัน

ตารางที่ 4.29 แสดงจำนวนและร้อยละการพิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัคร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

คุณสมบัติที่พิจารณา	องค์การบริหารส่วนตำบล			รวม
	แม่ปิ้ง	สารภี	สุเทพ	
อยู่ใกล้บ้านของท่าน	12 (2.7)	24 (4.4)	43 (4.1)	79 (3.9)
เป็นคนพื้นเพในหมู่บ้าน	57 (12.8)	72 (13.1)	162 (15.5)	291 (14.3)
ความสนิทสนมคุ้นเคยกัน	16 (3.6)	27 (4.9)	58 (5.5)	101 (5.0)
เป็นเครือญาติ	10 (2.2)	3 (0.5)	35 (3.3)	48 (2.4)
มีฐานะดี	3 (0.7)	5 (0.9)	18 (1.7)	26 (1.3)
ความมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก	19 (4.3)	18 (3.3)	63 (6.0)	100 (4.9)
ความรู้ความสามารถ	102 (22.9)	111 (20.3)	199 (19.0)	412 (20.2)
ผลงานที่ผ่านมา	76 (17.1)	95 (17.3)	175 (16.7)	346 (17.0)
ขยัน อดทน	58 (13.0)	95 (17.3)	133 (12.7)	286 (14.0)
ซื่อสัตย์สุจริต	81 (18.2)	94 (17.2)	152 (14.5)	327 (16.0)
อื่น ๆ	11 (2.5)	4 (0.7)	8 (0.8)	23 (1.1)
รวม	445 (100.0)	548 (100.0)	1046 (100.0)	2039 (100.0)

จากตารางที่ 4.29 พบว่า ประชาชนทั้ง 3 พื้นที่จะพิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัครสมาชิก อบต. ในด้านต่าง ๆ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ อันดับที่ 1 เป็นคนมีความรู้ความสามารถ (20.2%) อันดับที่ 2 มีผลงานที่ผ่านมา (17.0%) อันดับที่ 3 มีความซื่อสัตย์สุจริต (16.0%) อันดับที่ 4 เป็นคนพื้นเพในหมู่บ้าน (14.3%) อันดับที่ 5 เป็นคนที่มีความขยันอดทน (14.0%) อันดับที่ 6 เป็นคนที่มีความสนิทสนมคุ้นเคยกัน (5.0%) อันดับที่ 7 เป็นคนที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก (4.9%) อันดับที่ 8 เป็นคนที่อยู่ใกล้บ้าน (3.9%) อันดับที่ 9 เป็นเครือญาติกัน (2.4%) ส่วนอันดับสุดท้าย อันดับที่ 10 ได้แก่ ความมีฐานะที่ดี (1.3%) ที่เหลือ 1.1 % ตอบว่าพิจารณาจากคุณสมบัติอื่น ๆ นอกเหนือจากนี้

เมื่อพิจารณาในแต่ละพื้นที่แล้วพบว่า ในทุกพื้นที่ประชาชนจะพิจารณาคุณสมบัติที่สำคัญ 5 ด้าน ดังต่อไปนี้ ความรู้ความสามารถ ความซื่อสัตย์ ผลงานที่ผ่านมา ความขยันอดทน และเป็นคนพื้นเพในชุมชน เป็นปัจจัยสำคัญ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนในทุกพื้นที่จะมีเกณฑ์ในการพิจารณาด้วยคุณสมบัติต่างๆ ของผู้สมัครที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.30 แสดงจำนวนและร้อยละของการรู้จักสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในหมู่บ้าน

การรู้จักสมาชิก อบต. ในหมู่บ้าน	องค์การบริหารส่วนตำบล			รวม
	แม่ปิ้ง	สารภี	สุเทพ	
ทราบ	126 (92.0)	106 (72.6)	184 (58.0)	416 (69.3)
ไม่ทราบ	11 (8.0)	40 (27.4)	133 (42.0)	184 (30.7)
รวม	137 (100.0)	146 (100.0)	317 (100.0)	600 (100.0)

จากตารางที่ 4.30 พบว่า ประชาชนที่อยู่ใน อบต. ทั้ง 3 แห่ง จำนวน 416 ราย (69.3%) ทราบว่าสมาชิก อบต. ในหมู่บ้านของตนเป็นใคร มีจำนวน 184 ราย (30.7%) ตอบว่าไม่ทราบ จากข้อมูลแสดงให้เห็นว่า แม้ว่าอบต. จะหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีขนาดเล็กและใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่มากที่สุดแล้วก็ตาม แต่ก็ยังมีประชาชนส่วนหนึ่งที่ยังไม่ทราบว่าสมาชิก อบต. ในหมู่บ้านของตนเป็นใคร และเมื่อพิจารณาจากจำนวนและร้อยละของผู้ที่ตอบว่าไม่ทราบแล้วก็พบว่า ในพื้นที่ อบต. สุเทพนั้นจะตอบว่าไม่ทราบมากที่สุด (42.3%) รองลงมาเป็นพื้นที่ อบต. สารภี (27.4%) ส่วนพื้นที่ อบต. แม่ปิ้ง จะมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่จะไม่ทราบ (8.0%)

แสดงให้เห็นว่า เมื่อชุมชนมีลักษณะของความเป็นเมืองมากขึ้น ประชาชนในพื้นที่ ก็จะไม่ค่อยรับรู้เรื่องราวความเป็นไปในด้านต่างๆ ในชุมชน ทั้งที่เป็นเรื่องในหมู่บ้านที่ใกล้ตัวมากที่สุดหรืออาจจะเพียงทราบแต่ผิวเผินแต่ไม่มีความสนใจ คงที่จะได้ศึกษาในรายละเอียดในลำดับต่อไปนี้

ตารางที่ 4.31 แสดงจำนวนและร้อยละของความสามารถในการระบุชื่อสมาชิกอบต. ในหมู่บ้าน

ความสามารถในการระบุชื่อสมาชิก อบต.	องค์การบริหารส่วนตำบล			รวม
	แม่ปิ้ง	สารภี	สุเทพ	
ไม่สามารถระบุชื่อได้เลย	1 (0.8)	2 (1.9)	8 (4.3)	11 (2.6)
ระบุได้เพียง 1 คน	2 (1.6)	6 (5.7)	58 (31.5)	66 (15.9)
ระบุได้ทั้ง 2 คน	123 (97.6)	98 (92.5)	118 (64.1)	339 (81.5)
รวม	126 (100.0)	106 (100.0)	184 (100.0)	416 (100.0)

จากข้อมูลในตารางที่ 4.31 ซึ่งทราบว่า มีประชาชนจำนวน 416 ราย ที่ทราบว่าสมาชิก อบต. ในหมู่บ้านของตนเป็นใคร? สำหรับในส่วนนี้จึงทำการศึกษาว่า จะสามารถระบุชื่อของสมาชิก อบต. ได้หรือไม่? ซึ่งจากการศึกษาปรากฏผลได้ดังนี้ มีจำนวน 339 ราย (81.5%) สามารถระบุชื่อสมาชิก อบต. ได้ถูกต้องทั้ง 2 คน โดยที่มี 66 ราย (15.9%) สามารถระบุชื่อได้เพียง 1 คน ส่วนอีก 11 ราย (2.6%) ไม่สามารถที่จะระบุชื่อได้ถูกต้องเลยทั้ง 2 คน และเมื่อพิจารณาในแต่ละพื้นที่แล้วก็สามารถที่จะสรุปได้ว่า ประชาชนในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้งจะสามารถระบุชื่อสมาชิก อบต. ในหมู่บ้านของตนได้ถูกต้องมากที่สุด รองลงคือประชาชนที่อยู่ใน อบต. สารภี และอบต. สุเทพตามลำดับ จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นถึงระบบความสัมพันธ์ของคนในชุมชนที่แตกต่างกันระหว่างสังคมเมืองและสังคมชนบท ซึ่งจะพบว่าระบบความสัมพันธ์ของคนในชุมชน (Social Relations) จะค่อยๆลดน้อยลงเมื่อชุมชนมีการพัฒนาไปสู่ความเป็นเมืองมากขึ้น

ตารางที่ 4.32 แสดงจำนวนและร้อยละของการลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิก อบต.

จำนวนครั้งที่ลงสมัครรับเลือกตั้ง	องค์การบริหารส่วนตำบล			รวม
	แม่ปิ้ง	สารภี	สุเทพ	
ทั้ง 2 ครั้ง	4 (2.9)	4 (2.7)	10 (3.2)	18 (3.0)
1 ครั้ง	5 (3.6)	4 (2.7)	11 (3.5)	20 (3.3)
ไม่เคยลงสมัครรับเลือกตั้ง	128 (93.4)	138 (94.5)	296 (93.4)	562 (93.7)
รวม	137 (100.0)	146 (100.0)	317 (100.0)	600 (100.0)

จากตารางที่ 4.32 ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในทั้ง 3 พื้นที่ จำนวน 562 ราย (93.7%) จะไม่เคยลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิก อบต. เลย จะมีเพียง 20 ราย (3.3%) และจำนวน 18 ราย (3.0%) เท่านั้นที่เคยลงสมัครเลือกเป็นสมาชิก อบต. และเมื่อพิจารณาในแต่ละพื้นที่แล้วก็พบว่า ในพื้นที่ อบต. สุเทพ ประชาชนเคยลงสมัครเลือกตั้งเป็นสมาชิก อบต. มากที่สุด รองลงมาได้แก่ พื้นที่ อบต.แม่ปิ้ง และ อบต. สารภี ตามลำดับ ทำให้ทราบว่าปัจจุบันจะมีเพียงกลุ่มคนเพียงเล็กน้อยในหมู่บ้านเท่านั้น ที่มีความสนใจลงสมัครเลือกตั้งเป็นสมาชิก อบต. ในขณะที่คนส่วนใหญ่ไม่สนใจที่จะลงสมัคร ทั้งนี้ก็อาจจะมีสาเหตุเนื่องจากการที่ลงสมัครรับเลือกตั้งได้นั้น จะต้องเป็นผู้ที่มีความพร้อมในระดับหนึ่ง ทั้งทางด้านความรู้ความสามารถ การยอมรับนับถือของคนในหมู่บ้าน ความพร้อมในการเสียสละเวลาของตนเองเพื่อชุมชนตลอดจนปัจจัยในเรื่องของรายได้ที่จะนำมาใช้ในการหาเสียง เป็นต้น

2. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่เป็นทางการ

สำหรับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่เป็นทางการ พบว่า ประชาชนทั้ง 3 พื้นที่ มีส่วนร่วมในระดับที่ต่ำมาก ส่วนใหญ่จะไม่เคยมีส่วนร่วมเลย โดยผลการศึกษาครั้งนี้

อันดับที่ 1 การวิพากษ์วิจารณ์ ท้วงติงการบริหารงานของ อบต.

ผลการศึกษาพบว่าเป็นการมีส่วนร่วมอย่างไม่เป็นทางการที่ประชาชนทั้ง 3 พื้นที่ มีส่วนร่วมมากที่สุด แต่มีประชาชนเพียง 16% เท่านั้นที่จะมีการวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของ อบต. ก่อนข้างบ่อย นอกจากนั้นจะมีนาน ๆ ครั้งจนถึงไม่เคยวิพากษ์วิจารณ์เลย เมื่อพิจารณาในแต่ละพื้นที่ก็พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่ อบต. สารภีมีการวิพากษ์วิจารณ์ท้วงติงการบริหารงานของ อบต. มากกว่าพื้นที่อื่น ๆ (Mean = 1.69) รองลงมาได้แก่ประชาชนในพื้นที่ อบต. สุเทพ (Mean = 1.65) ส่วนในพื้นที่ อบต. แม่ป๋าง มีน้อยที่สุด (Mean = 1.56)

อันดับที่ 2 เข้าร่วมในการคัดค้าน, ส่งคำประท้วงต่อประธานสภา อบต. เมื่อพบว่า มีการทำงานที่ไม่โปร่งใส

สำหรับการมีส่วนร่วมด้านนี้ พบว่า ประชาชนทั้ง 3 พื้นที่ที่จะมีส่วนร่วมในระดับที่ต่ำมาก โดยประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ อบต. แม่ป๋าง จะมีมากกว่าในพื้นที่อื่น ๆ (Mean = 1.50) ส่วนในพื้นที่ อบต. สุเทพ และ อบต. สารภี จะมีระดับของการมีส่วนร่วมที่ใกล้เคียงกัน (Mean = 1.43) และ (Mean = 1.42) ตามลำดับ

อันดับที่ 3 การเข้าร่วมกับเพื่อนบ้านหรือสมาชิกกลุ่มในชุมชนเพื่อต่อรองและเรียกร้องปัญหาความต้องการกับ อบต.

พบว่า ประชาชนในพื้นที่ อบต. สุเทพ จะมีส่วนร่วมในด้านนี้มากที่สุด (Mean = 1.34) ส่วนประชาชนในพื้นที่ อบต. สารภีและในพื้นที่อบต.แม่ป๋างจะมีส่วนร่วมในระดับเดียวกัน (Mean = 1.20)

อันดับที่ 4 เข้าร่วมชุมชนประท้วง เมื่อเกิดความไม่พอใจต่อการดำเนินงานหรือ การตัดสินใจของ อบต. ในโครงการต่าง ๆ

ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมอย่างไม่เป็นทางการในลำดับสุดท้าย พบว่า ประชาชนทั้ง 3 พื้นที่ ประมาณ 90% จะไม่เคยเข้าร่วมชุมนุมประท้วง อบต. เลย จะมีเพียงไม่เกิน 4% เท่านั้นที่จะมีส่วนร่วมในด้านนี้ และเมื่อพิจารณาในแต่ละพื้นที่ อบต. แล้วพบว่า ประชาชนในพื้นที่ อบต. สุเทพ จะมีการชุมนุมประท้วงต่อ อบต. มากที่สุด (Mean = 1.22) รองลงมาในระดับที่ใกล้เคียงกัน ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ อบต. สารภี (Mean = 1.21) ส่วนในพื้นที่ อบต. แม่ป๋าง ประชาชนจะมีส่วนร่วมในด้านนี้น้อยที่สุด (Mean = 1.43)

ตารางที่ 4.33 แสดงการสรุปการเรียงลำดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่น
จากมากไปหาน้อยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 3 พื้นที่

การมีส่วนร่วมทางการเมือง	แม่ปิ้ง	สารภี	สุเทพ	รวม
1. สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นปัญหา ทางการเมืองกับเพื่อนบ้าน	2	2	2	2
2. ติดตามการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิก อบต.	3	3	3	3
3. ช่วยผู้สมัครสมาชิก อบต. หาเสียงในการเลือกตั้ง	9	9	9	9
4. ชักชวนเพื่อนบ้าน หรือ สมาชิกในครอบครัวให้ไปใช้สิทธิ เลือกตั้ง	1	1	1	1
5. ชักชวนเพื่อนบ้าน หรือ สมาชิกในครอบครัวให้เลือก ผู้สมัครที่ท่านชื่นชอบ	5	4	4	4
6. ร่วมแสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อ ชุมชนเสนอต่อ อบต. สมาชิก อบต.หรือผู้นำชุมชน	6	7	6	6
7. ร่วมแสดงความคิดเห็นในแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เป็น ประโยชน์แก่ชุมชน	4	6	5	5
8. เข้าร่วมฟังการประชุมของ อบต.	7	5	8	7
9. เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล และร่างข้อ- บังคับตำบลของ อบต.	12	11	12*	12
10. ติดตามตรวจสอบการจัดทำแผนพัฒนาตำบลและร่างข้อ- บังคับตำบล	11	10	10	10
11. วิทยากรวิจารณ์ ท้วงติงการบริหารงานของ อบต.	8	8	7	8
12. เข้าร่วมในการคัดค้าน ส่งคำประท้วงต่อประธานสภา อบต. เมื่อพบว่า มีการทำงานที่ไม่โปร่งใส	10	12	11	11
13. เคยเข้าร่วมกับเพื่อนบ้านหรือสมาชิกกลุ่มในชุมชนเพื่อต่อ รองและเรียกร้องปัญหาความต้องการกับ อบต.	13	14	12*	13
14. เข้าร่วมชุมชนประท้วง เมื่อเกิดความไม่พอใจต่อการ ดำเนินงานหรือการตัดสินใจของ อบต. ใน โครงการต่าง ๆ	14	13	13	14

* หมายถึง อยู่ในลำดับที่เท่ากัน

ตารางที่ 4.34 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

การมีส่วนร่วมทางการเมือง องค์การบริหารส่วนตำบล	เป็นทางการ		ไม่เป็นทางการ	
	Mean	S.D	Mean	S.D
อบต. แม่ปิ้ง	21.613	5.682	5.394	2.091
อบต. สารภี	20.966	6.456	5.527	2.141
อบต. สุเทพ	18.549	5.982	5.644	2.462
รวมทั้ง 3 พื้นที่	19.837	6.181	5.558	2.304

จากตารางที่ 4.33 และ ตารางที่ 4.34 พบว่า ประชาชนในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้ง อบต.สารภี และ อบต. สุเทพ มีลักษณะของพฤติกรรมกรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกันมากนัก โดยสามารถที่จะแยกพิจารณาในแต่ละด้านได้ดังนี้

1. พฤติกรรมกรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นทางการ

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่อยู่ใน อบต. ทั้ง 3 พื้นที่ มีพฤติกรรมกรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นทางการ (พิจารณาเฉพาะประเด็นคำถามที่อยู่ในตารางที่ 5.6.8) ที่ไม่แตกต่างกัน โดยในลำดับต้นๆ แล้วจะเป็น พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับช่วงการเลือกตั้งสมาชิก อบต. เป็นส่วนใหญ่ เช่น การชักชวนเพื่อนบ้านหรือสมาชิกใน ครอบครัวให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งการติดตามการหาเสียงของผู้สมัครสมาชิกอบต. การชักชวนให้เพื่อนบ้านหรือสมาชิกในครอบครัวให้เลือกผู้สมัครที่ตนเองชื่นชอบ รวมไปถึงการสนทนาแลกเปลี่ยนประเด็นปัญหาทางการเมืองกับเพื่อนบ้าน ส่วนพฤติกรรมกรมการช่วยผู้สมัครสมาชิก อบต. หาเสียงนั้นจะมีน้อยมากทั้ง 3 พื้นที่

ในลำดับรองลงมาเป็น พฤติกรรมในการแสดงความคิดเห็นของตนเองต่อ อบต. หรือสมาชิก อบต. โดยที่ทั้ง 3 พื้นที่จะมีพฤติกรรมในการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น มากกว่าการแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่เป็นประโยชน์หรือข้อเสนอแนะต่างๆ ที่ตนเห็นว่าเป็นสิ่งดี แสดงว่าโดยส่วนใหญ่แล้วมักจะมีความคิดเห็นเมื่อเกิดปัญหาขึ้นแล้ว มากกว่าที่จะแสดงความคิดเห็นริเริ่มในเรื่องต่างๆ ที่มีประโยชน์ต่อชุมชน

ส่วนในลำดับสุดท้ายจะเป็น พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเข้าไปมีส่วนร่วมกับ อบต. ในด้านต่างๆ เช่น การเข้าร่วมฟังการประชุมของ อบต. การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำ หรือการตรวจสอบแผนพัฒนาตำบลและร่างข้อบังคับตำบล พบว่าพฤติกรรมในด้านนี้ประชาชนส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมน้อยที่สุด โดยเฉพาะการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล และการร่าง

ข้อบังคับตำบล จะเป็นพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมทางการเมืองที่เป็นทางการที่ประชาชนจะเข้าไปมีส่วนร่วมน้อยที่สุดทั้ง 3 พื้นที่

สำหรับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นทางการ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบทั้ง 3 พื้นที่ อบต. แล้วพบว่า ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้ง จะมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ อบต. สารภี และในพื้นที่ อบต. สุเทพ ตามลำดับ

2. พฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่เป็นทางการ

จากผลการศึกษา พบว่า ประชาชนที่อยู่ใน อบต. ทั้ง 3 พื้นที่ จะมีพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่เป็นทางการในจำนวนที่น้อยมากทั้ง 3 พื้นที่ และไม่มี ความแตกต่างกัน โดยที่พฤติกรรมการณ์ของประชาชนในการวิพากษ์วิจารณ์ทั้งดิ่งการบริหารงานของ อบต.จะเป็น พฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่เป็นทางการที่ประชาชนกระทำมากที่สุด ลำดับรองลงมาได้แก่ การเข้าร่วมในการคัดค้านประท้วงต่อประธานสภา อบต. เมื่อเกิดความไม่พอใจในการทำงาน หรือมีการทำงานที่ไม่โปร่งใส ส่วนพฤติกรรมการณ์เข้าร่วมชุมนุมประท้วงเพื่อต่อรองเรียกร้อง ปัญหาความ ต้องการต่างๆ หรือการประท้วงการดำเนินงานต่างๆ ของ อบต. พบว่า เป็นพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่เป็นทางการที่ประชาชนทั้ง 3 พื้นที่ มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่เป็นทางการ ทั้ง 3 พื้นที่ แล้วพบว่า ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ อบต. สุเทพ จะมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ อบต. สารภี และอบต. แม่ปิ้งตามลำดับ

การเปรียบเทียบระดับของการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชน ทั้ง 3 พื้นที่

จากผลการศึกษาพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นในแต่ละด้านของ ประชาชนที่อยู่ อบต. ทั้ง 3 พื้นที่ จะเห็นได้ว่า โดยภาพรวมแล้วประชาชนส่วนใหญ่จะมีลักษณะของ พฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ที่คล้ายคลึงกัน แต่จะมีระดับของ การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกัน ในตารางต่อไปนี้จะเปรียบเทียบให้เห็นถึงระดับ ของการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกันของทั้ง 3 พื้นที่ อบต. ดังนี้

ตารางที่ 4.35 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความเป็นชุมชนเมืองของพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบล	Mean	S.D	จำนวน
อบต. แม่ปิ้ง (ความเป็นเมืองต่ำ)	27.007	6.898	137
อบต. สารภี (ความเป็นเมืองปานกลาง)	26.493	7.845	146
อบต. สุเทพ (ความเป็นเมืองสูง)	24.192	7.733	317
รวม	25.395	7.675	600

$F = 8.623$ $d.f = 2, 597$ $Sig = 0.000$

จากตารางที่ 4.35 มีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 600 ราย เป็นประชาชนในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้งจำนวน 137 ราย, ในพื้นที่ อบต. สารภีจำนวน 146 ราย และในพื้นที่ อบต. สุเทพจำนวน 317 ราย โดยที่ประชาชนทั้ง 3 พื้นที่มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นทั้งหมดเท่ากับ 25.395 เมื่อพิจารณาในแต่ละพื้นที่ พบว่า พื้นที่ อบต.แม่ปิ้ง จะมีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองเท่ากับ 27.007 ส่วนพื้นที่ อบต.สารภี มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมเท่ากับ 26.493 และในพื้นที่ อบต. สุเทพมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.192

จากค่า $Sig = 0.000$ ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ระดับความเป็นเมืองของพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนที่อยู่ในพื้นที่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพบว่า ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ อบต.แม่ปิ้งจะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด รองลงมาได้แก่ประชาชนในพื้นที่ อบต. สารภี และ ในพื้นที่ อบต. สุเทพ ตามลำดับ

จากผลการศึกษาเปรียบเทียบระดับของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในทั้ง 3 พื้นที่ข้างต้น ทำให้ทราบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับความเป็นเมืองที่แตกต่างกัน จะมีระดับของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นที่แตกต่างกัน ซึ่งตรงกับสมมุติฐานของการศึกษาในครั้งนี้ โดยที่การมีส่วนร่วมทางการเมืองจะแปรผกผันกับระดับความเป็นเมืองของชุมชน นั่นคือ ถ้าชุมชนที่อยู่อาศัยมีการพัฒนาความเจริญในด้านต่างๆมากขึ้น ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่นั้น าก็จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยลง

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในแต่ละพื้นที่

ผลการศึกษาที่ผู้วิจัยได้นำเสนอไปในก่อนหน้านี้นี้เป็นรายละเอียดของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในแต่ละพื้นที่ ในส่วนนี้จะเป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาภายใต้กรอบแนวคิดซึ่งผู้วิจัยคาดว่าพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชนขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การกล่อมเกลาทางการเมือง (Political Socialization) จำแนกเป็น การกล่อมเกลาทางการเมืองโดยผ่านตัวการต่างๆ ดังนี้ สถาบันครอบครัว สถานศึกษา เพื่อนบ้านหรือผู้นำชุมชน สื่อมวลชน เป็นต้น
2. ความรู้สึกผูกพันในชุมชน (Community Participation)
3. ความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล
4. ทศนคติของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบล

เพื่อที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่จะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้นำเทคนิควิธีการวิเคราะห์การถดถอย (Regression Analysis) มาใช้ในการศึกษา ซึ่งแม้ว่าการวิเคราะห์การถดถอยจะเป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพยากรณ์หรือการประมาณค่าของตัวแปรหนึ่ง (ตัวแปรตาม) จากตัวแปรอื่น (ตัวแปรอิสระ) ที่ทราบค่าและมีความสัมพันธ์กัน แต่ถ้า X ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระ และ Y ซึ่งเป็นตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กันและสามารถสร้างสมการถดถอยได้ จะพบว่าการเปลี่ยนแปลงค่าของ X จะมีผลทำให้ค่าของ Y เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าถ้าตัวแปร X สามารถนำมาพยากรณ์ตัวแปร Y ได้ แสดงว่าตัวแปร X มีอิทธิพล หรือ มีผลต่อตัวแปร Y

การวิเคราะห์การถดถอย (Regression Analysis) สามารถจำแนกได้ 2 ลักษณะตามจำนวนของตัวแปรอิสระ (X) ดังนี้

1. การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) เป็นการศึกษาอิทธิพลของตัวแปรอิสระ 1 ตัว (X_1) ที่มีผลต่อตัวแปรตาม (Y)
2. การวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) เป็นการศึกษาอิทธิพลของตัวแปรอิสระหลายตัว ($X_1, X_2, X_3, \dots, X_k$) ที่มีผลต่อตัวแปรตาม (Y)

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิควิธีการวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) มาใช้ในการศึกษา เนื่องจาก ตัวแปรที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณทางรัฐศาสตร์หรือทางสังคมศาสตร์ จะมีตัวแปรอิสระที่หลายหลากและในบางครั้งตัวแปรอิสระเหล่านั้นอาจจะมีอิทธิพลร่วมกันได้ วิธีการวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อนจะเหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์ครั้งนี้ เพราะนอกจากจะเป็นการศึกษาถึงอิทธิพลของแต่ละปัจจัย ($X_1, X_2, X_3, \dots, X_k$) ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองซึ่งเป็นตัวแปรตาม (Y) แล้ว ยังเป็นวิธีการซึ่งเปิดโอกาสให้ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านั้นส่งผลร่วมกันต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองอีกด้วย ผลการศึกษาจะทำให้ทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ ว่ามีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองหรือไม่ ถ้ามีอิทธิพลจะมีมากน้อยเพียงไรและเป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงหรือส่งผลโดยอ้อม

จากปัจจัยต่าง ๆ ที่นำมาศึกษา อาจเขียนข้อสันนิษฐานถึงอิทธิพลของปัจจัยต่างๆ ในรูปแบบของฟังก์ชัน โดยที่ตัวแปร Y เป็นตัวแปรตาม และ X_i เป็นตัวแปรต้น

$$Y = f(X_1, X_2, X_3, X_4, X_5, X_6, X_7)$$

Y	หมายถึง	การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่น
X_1	หมายถึง	การกล่อมเกลาทางการเมืองผ่านครอบครัว
X_2	หมายถึง	การกล่อมเกลาทางการเมืองผ่านสถานศึกษา
X_3	หมายถึง	การกล่อมเกลาทางการเมืองผ่านสื่อมวลชน
X_4	หมายถึง	การกล่อมเกลาทางการเมืองชุมชนและเพื่อนบ้าน
X_5	หมายถึง	ความรู้สึกร่วมกันในชุมชน
X_6	หมายถึง	ความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่เกี่ยวกับอบต.
X_7	หมายถึง	ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบล

ในการวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อน ตัวแปรแต่ละตัวที่นำมาศึกษา จะต้องเป็นตัวแปรที่อยู่ในมาตรอันตรภาค (Interval Scale) หรือมาตรอัตราส่วน (Ratio Scale) ในบางครั้งอาจนำตัวแปรที่อยู่ในมาตรเรียงลำดับ (Ordinal Scale) หรือมาตรนามบัญญัติ (Nominal Scale) มาใช้ในการวิเคราะห์การถดถอยได้ แต่จะต้องเปลี่ยนให้เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) เสียก่อน โดยที่ค่าของตัวแปรหุ่นจะมีค่าเป็น 0 หรือ 1 เท่านั้น

สำหรับตัวแปรที่ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อนในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดค่าของตัวแปรแต่ละตัว ดังนี้

ตารางที่ 4.36 แสดงค่าของตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ถดถอย (Regression Analysis)

ตัวแปร	ค่าที่ใช้
1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่น (Y)	ค่าคะแนนรวมที่ได้
2. การกล่อมเกลாதงการเมืองผ่านครอบครัว (X_1)	ค่าคะแนนรวมที่ได้
- การสนทนาพูดคุยประเด็นทางการเมือง	ประจำ = 4 บ่อยครั้ง = 3 ปานกลาง = 2
- ผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจหรือแสดงความคิดเห็นภายในครอบครัว	น้อยครั้ง = 1 ไม่เคยเลย = 0
- สิทธิในการแสดงความคิดเห็นภายในครอบครัว	ทุกคนในบ้าน = 1 นอกจากนี้เท่ากับ 0
3. การกล่อมเกลาทงการเมืองผ่านสถานศึกษา (X_2)	เท่าเทียมกัน = 1 นอกจากนี้เท่ากับ 0
- การแสดงออกในชั้นเรียน	มาก = 3 ปานกลาง = 2 น้อย = 1 ไม่กล้า = 0
- ความเป็นผู้นำ	อยากเป็น = 1 นอกจากนี้เท่ากับ 0
4. การกล่อมเกลาทงการเมืองผ่านสื่อมวลชน (X_3)	มาก = 3 ปานกลาง = 2 น้อย = 1 ไม่สนใจ = 0
- ระดับความสนใจในการติดตามข่าวสารทางการเมือง	นับคำตอบในสื่อ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์
- การติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อมวลชน	วารสารนิตยสาร ให้มีค่า = 1
5. การกล่อมเกลาทงการเมืองชุมชนและเพื่อนบ้าน (X_4)	นับคำตอบในสื่อที่เป็นเพื่อนบ้าน ผู้นำชุมชน และ
- ความสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านเพื่อนบ้านและผู้นำชุมชน	การประชาสัมพันธ์ของหมู่บ้าน ให้มีค่า = 1
6. ความรู้สึกผูกพันในชุมชน (X_5)	ค่าคะแนนที่ได้
7. ความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่เกี่ยวกับอบต. (X_6)	ค่าคะแนนที่ได้
8. ทักษะคติของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบล (X_7)	ค่าคะแนนที่ได้

เนื่องจากการศึกษา โดยเทคนิควิธีการวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) อาจจะเป็นเทคนิควิธีที่ไม่ค่อยถูกนำไปใช้ในการทำวิจัยทางรัฐศาสตร์มากนัก และเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงขอยกตารางผลการศึกษาในส่วนนี้ ซึ่งจะเป็นการวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อนมาเป็นตัวอย่างในการอธิบายถึงค่าทางสถิติต่างๆ ที่ปรากฏในตาราง

ตารางที่ 4.37 แสดงตัวอย่างการอ่านค่าสถิติของผลลัพธ์จากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อน

ปัจจัยที่ส่งผลทางตรง	B	Std.Error	Beta	t	Sig
(Constant)					
X ₁					
X ₂					
X ₃					

R = R² = adj R² =

ค่าสถิติที่ปรากฏอยู่ในตารางข้างต้น ผู้วิจัยได้อ้างอิงมาจากบางส่วนของผลลัพธ์จากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อนด้วยโปรแกรม SPSS for Windows โดยมีรายละเอียดดังนี้

กำหนดให้ X₁, X₂ และ X₃ เป็นตัวแปรอิสระ หรือปัจจัยที่มีผลต่อ ตัวแปรตาม Y โดยการตัดสินใจว่าตัวแปรอิสระเหล่านี้มีผลต่อตัวแปรตามหรือไม่ จะพิจารณาจากค่า Sig หรือ ค่า Significance ของการทดสอบ โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

- ถ้าค่า Sig > ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ แสดงว่าตัวแปรนั้นไม่มีผลหรือไม่สัมพันธ์กัน
- ถ้าค่า Sig \leq ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ แสดงว่าตัวแปรนั้นมีผล หรือ สัมพันธ์กัน

B คือ ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย ซึ่งจะมีความหมายในการสร้างสมการพยากรณ์ โดยจะแสดงให้เห็นว่า เมื่อตัวแปรนั้นมีค่าเปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย ส่งผลให้ค่าของตัวแปร Y เปลี่ยนแปลงไปเพียงใด

Std. Error. คือ ค่าความคลาดเคลื่อนของค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย

Beta คือ ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปแบบมาตรฐาน เป็นค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเมื่อกำหนดให้ตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์อยู่ในรูปแบบมาตรฐาน ค่านี้สามารถนำมาใช้พิจารณาได้ว่า ตัวแปรอิสระตัวใดมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามได้มากกว่ากัน

t คือ ค่าสถิติทดสอบ t ที่คำนวณได้ สำหรับทดสอบว่าตัวแปรอิสระตัวนั้น ๆ มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามหรือไม่ โดยการตัดสินใจโดยการพิจารณาจากค่าสถิติทดสอบ t จะต้องนำค่าที่คำนวณได้ไปเทียบกับค่าสถิติ t ที่เปิดได้จากตารางจึงไม่มีความสะดวก

R คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงซ้อน (Multiple Coefficient of Correlation) เป็นค่าที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม Y กับตัวแปรอิสระ X₁, X₂ และ X₃ ทั้งหมดที่อยู่ในสมการ

R^2 คือ ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงซ้อน (Multiple Coefficient of Determination) แสดงถึง สัดส่วนที่ตัวแปรอิสระทั้งหมดในสมการ (X_1 , X_2 และ X_3) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม Y ได้ หรือเป็นค่าสัดส่วนหรือร้อยละของการที่ตัวแปร Y จะได้รับการอธิบายหรือการพยากรณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตัวแปรทั้งหมดในสมการ

$adj R^2$ คือ ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงซ้อนที่ปรับค่าแล้ว (Adjusted R^2) เนื่องจากค่า R^2 จะมีค่าเพิ่มขึ้นเมื่อมีตัวแปรอิสระเพิ่มเข้าไปในสมการ ทั้ง ๆ ที่ตัวแปรใหม่นี้อาจไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปร Y ก็ได้ จึงมีการปรับค่า R^2 ให้ถูกต้องขึ้น ค่า $adj R^2$ จะมีคุณสมบัติเหมือน R^2 แต่ถูกขจัดอิทธิพลของการเพิ่มค่าเนื่องจากจำนวนตัวแปรอิสระออกไป ดังนั้น การศึกษาที่มีตัวแปรอิสระเป็นจำนวนมากจึงควรพิจารณาความเหมาะสมของตัวแปรในสมการจากค่า $adj R^2$

นอกจากนี้ ผู้วิจัยก็ได้ได้ศึกษาถึงปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจสังคมของประชาชนในแต่ละพื้นที่ แม้ว่าอาจจะไม่ได้อยู่ในกรอบแนวคิด ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับรายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน โดยจะได้ทำการศึกษาว่า ในแต่ละพื้นที่จะมีปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมด้านใดบ้างที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance : ANOVA) ซึ่งจะได้นำเสนอจำแนกในแต่ละพื้นที่ต่อไป

ตารางที่ 4.38 แสดงปัจจัยที่มีผลโดยตรงต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ปิ้ง อ.พร้าว จ. เชียงใหม่

ปัจจัยที่ส่งผลทางตรง	B	Std.Error	Beta	t	Sig
(Constant)	4.031	4.008		1.006	0.316
1. ทักษะคิดที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบล	0.467	0.084	0.430	5.566	0.006
2. การกล่อมเกลாதงการเมืองผ่านผู้นำชุมชนและเพื่อนบ้าน	1.447	0.504	0.222	2.868	0.005

$R = 0.459$, $R^2 = 0.211$, $adj R^2 = 0.199$

ปัจจัยที่ส่งผลโดยตรง

จากตารางที่ 4.38 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้ง ได้แก่ ทักษะคิดของประชาชนที่มีต่อ อบต. และ การได้รับการกล่อมเกลาทงการเมืองผ่านเพื่อนบ้านและผู้นำชุมชน เมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย

รูปแบบมาตรฐาน (Beta) พบว่า ทักษะคิดของประชาชนที่มีต่อ อบต. เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง มากกว่า การได้รับการกล่อมเกลาทางการเมืองผ่านผู้นำชุมชนและเพื่อนบ้าน

ในส่วนของ ทักษะคิดของประชาชนที่มีต่อ อบต. ในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ก็อาจจะเนื่องมาจากการที่ประชาชนมีความรู้สึกที่ดีต่อ อบต. ทำให้มีความสนใจในเรื่องราวความเป็นไปในด้านต่างๆ ไม่เบื่อหน่ายและเล็งเห็นผลดีที่จะเกิดขึ้นกับชุมชนของตน จึงมีความสนใจที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นเพื่อให้ชุมชนของตนเกิดการพัฒนา

ส่วนปัจจัย การกล่อมเกลาทางการเมืองโดยผ่านผู้นำชุมชนและเพื่อนบ้าน ก็พบว่าในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้งเป็นพื้นที่ที่มีความเป็นชนบทอยู่มาก จึงลักษณะโครงสร้างสังคมของชุมชนแบบดั้งเดิม ที่ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนบ้านยังคงมีอยู่อย่างแน่นแฟ้น มีการไปมาหาสู่และการช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ผู้นำชุมชนก็มีบทบาทสำคัญมากในสังคมชนบทที่ยังยึดมั่นในระบบผู้นำตาม โครงสร้างอำนาจเดิมอยู่ค่อนข้างมาก ซึ่งผู้นำชุมชนมีบทบาทในการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้ในด้านต่างๆ แก่ลูกบ้านโดย ผ่านเสียงตามสาย การประชุมของหมู่บ้านหรือในงานทำบุญของวัดเนื่องในโอกาสและงานประเพณีส่วนใหญ่ ซึ่งมักจะมีชาวบ้านมาทำบุญกันมาก จึงถือเป็นโอกาสอันดีที่ผู้นำชุมชนจะแจ้งและประชาสัมพันธ์ให้ลูกบ้านทราบได้อย่างทั่วถึง จากลักษณะดังกล่าวจึงทำให้ปัจจัยของการกล่อมเกลาทางการเมืองโดยผ่านผู้นำชุมชนและเพื่อนบ้าน เป็นปัจจัยมีผลโดยตรงต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้ง

ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ที่อยู่ภายใต้กรอบแนวคิด พบว่าปัจจัยเหล่านี้จะมีผลโดยอ้อมต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยพิจารณาได้จากแผนภาพที่ 1 แสดงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง สรุปได้ดังนี้

ปัจจัยที่ส่งผลโดยอ้อม

ปัจจัยที่ส่งผลโดยอ้อมต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของพื้นที่ อบต. แม่ปิ้งได้แก่

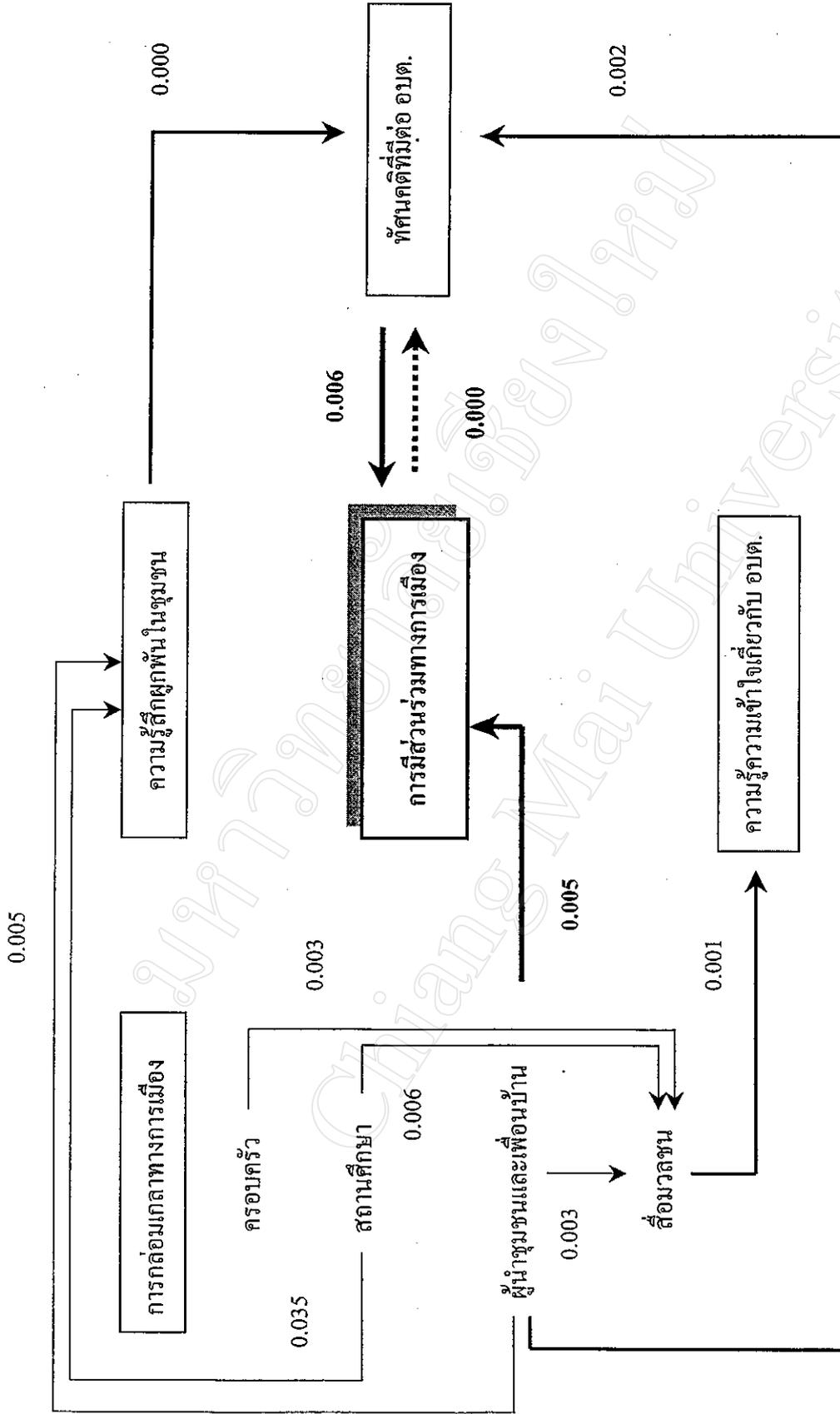
1. การกล่อมเกลาทางการเมืองโดยตัวการต่างๆ พบว่า การกล่อมเกลาทางการเมืองผ่านครอบครัว จากสถาบันการศึกษาและจาก ผู้นำชุมชนหรือเพื่อนบ้านจะทำให้ประชาชนมีความสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อต่าง ๆ ซึ่งเป็นกระบวนการกล่อมเกลาทางการเมืองโดยผ่านสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ
2. ความรู้สึกผูกพันในชุมชน เป็นปัจจัยที่ได้รับผลมาจากการได้รับการกล่อมเกลาทางการเมืองจากสถานศึกษาและจากผู้นำชุมชนหรือเพื่อนบ้านและพบว่าความรู้สึกผูกพันในชุมชน

เป็นปัจจัยโดยอ้อมที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยจะส่งผลกระทบต่อทัศนคติของประชาชนที่มีต่อ อบต. ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ตารางที่ 4.39 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ปิ้ง

ปัจจัย	F	d.f.	Sig
1. เพศ	0.209	1, 135	0.648
2. อายุ	2.010	2, 134	0.138
3. การศึกษา	0.019	2, 134	0.981
4. อาชีพ	1.280	6, 130	0.271
5. รายได้	0.402	2, 120	0.670
6. ระยะเวลาที่อาศัยในหมู่บ้าน	0.184	2, 134	0.833

จากตารางที่ 4.39 ได้สรุปผลการศึกษาโดยนำแต่เพียงค่า Significance จากตารางวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance : ANOVA) มาพิจารณาว่าปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองหรือไม่ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากค่า Significance ที่มีค่า > 0.05 ทุกปัจจัย แสดงว่า ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจของประชาชนในพื้นที่ อบต.แม่ปิ้งทุกปัจจัย ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

แผนภาพที่ 3 แสดงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของพื้นที่ อบต. แม่บึง (ความเป็นชุมชนเมืองระดับต่ำ) พร้อมทั้งค่า significance

ตารางที่ 4.40 แสดงปัจจัยที่มีผลโดยตรงต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นของ
ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสารภี อ. สารภี จ. เชียงใหม่

ปัจจัยที่ส่งผลทางตรง	B	Std.Error	Beta	t	Sig
(Constant)	2.140	3.864		0.554	0.581
1. การกล่อมเกลາทางการเมืองจากโรงเรียน หรือสถานศึกษา	2.806	0.666	0.303	4.214	0.000
2. ทักษะคดีที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบล	0.279	0.085	0.240	3.294	0.001
3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ อบต.	0.834	0.271	0.224	3.077	0.003
4. การกล่อมเกลາทางการเมืองผ่านชุมชนและ เพื่อนบ้าน	1.488	0.536	0.193	2.774	0.006

R = 0.569,

R² = 0.324,

adj R² = 0.305

ปัจจัยที่ส่งผลโดยตรง

จากตารางที่ 4.40 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่ อบต. สารภี ได้แก่ การกล่อมเกลาทางการเมืองจากโรงเรียนหรือสถานศึกษา ทักษะคดีที่มีต่อ อบต. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ อบต. และ การได้รับการกล่อมเกลาทางการเมืองผ่านชุมชนและเพื่อนบ้าน

เมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยรูปแบบมาตรฐาน (Beta) พบว่า ปัจจัยของการได้รับการกล่อมเกลาในวัยเด็กที่อยากที่จะเป็นผู้นำและเป็นคนกล้าตอบคำถามหรือแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง รองลงมา ได้แก่ ทักษะคดีที่มีต่อ อบต. และปัจจัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ อบต. ลำดับสุดท้ายเป็นปัจจัยที่ได้รับจากการกล่อมเกลาทางการเมืองจากผู้นำชุมชนและเพื่อนบ้าน

ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากในพื้นที่ อบต. สารภี แม้ว่าจะเป็นชุมชนที่มีระดับความเป็นเมืองสูงมากขึ้นกว่าในพื้นที่ อบต. แม่ป๋าง แต่ยังคงมีลักษณะของสังคมชนบทอยู่ บทบาทของเพื่อนบ้านและผู้นำชุมชนในการกล่อมเกลาทางการเมืองให้กับประชาชนก็ยังคงมีความสำคัญ เช่นเดียวกับในพื้นที่ อบต. แม่ป๋าง ส่วนการกล่อมเกลาจากสถาบันการศึกษา เป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงที่สำคัญมากที่สุด แม้ว่าคนส่วนใหญ่ในพื้นที่ อบต. สารภี และอบต. แม่ป๋าง จะเป็นผู้ที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา แต่พบว่าสัดส่วนของผู้ที่ได้รับการศึกษาในระดับที่สูงกว่าประถมศึกษาของประชาชน

ในพื้นที่ อบต.สารภี มีมากกว่าในพื้นที่ อบต.แม่ป๋าย จากการที่ประชาชนมีการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ก็อาจเป็นปัจจัยที่หล่อหลอมทำให้ประชาชนได้เรียนรู้ต่อสิ่งต่างๆ มากยิ่งขึ้น

ส่วนปัจจัยด้าน ทักษะคิดของประชาชนที่มีต่อ อบต. และ ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ อบต. ผลการศึกษาที่พบว่า ทั้ง 2 ปัจจัย จะส่งผลโดยตรงและโดยอ้อมต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยที่ประชาชนที่มีทัศนคติที่ดีต่อ อบต. ในชุมชนของตน หรือ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ อบต. มากขึ้นก็จะทำให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น และในขณะเดียวกันการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองก็จะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจและมีทัศนคติที่ดีต่ออบต. มากขึ้นเช่นกัน นอกจากนี้ยังพบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอบต.และทัศนคติที่มีต่ออบต. ยังเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กันและส่งผลซึ่งกันและกัน

ปัจจัยที่ส่งผลโดยอ้อม

เมื่อทำการศึกษาถึงปัจจัยอื่นๆ ที่อยู่ภายใต้กรอบแนวคิด ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยทางอ้อม ได้แก่ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้

1. การกล่อมเกลາทางการเมืองโดยตัวการต่าง ๆ พบว่า การกล่อมเกลาทางการเมืองผ่านครอบครัว สถาบันการศึกษาและจากผู้นำชุมชนหรือเพื่อนบ้านจะทำให้ประชาชนมีความสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อต่างๆ ซึ่งถือได้ว่าเป็นกระบวนการกล่อมเกลาทางการเมืองผ่านสื่อ โดยถ้าหากประชาชนมีความสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ มากขึ้นก็จะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่ดีต่ออบต. มากขึ้นเช่นกัน ซึ่งผลการศึกษาพบว่าปัจจัยทั้ง 2 จะส่งผล โดยตรงต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

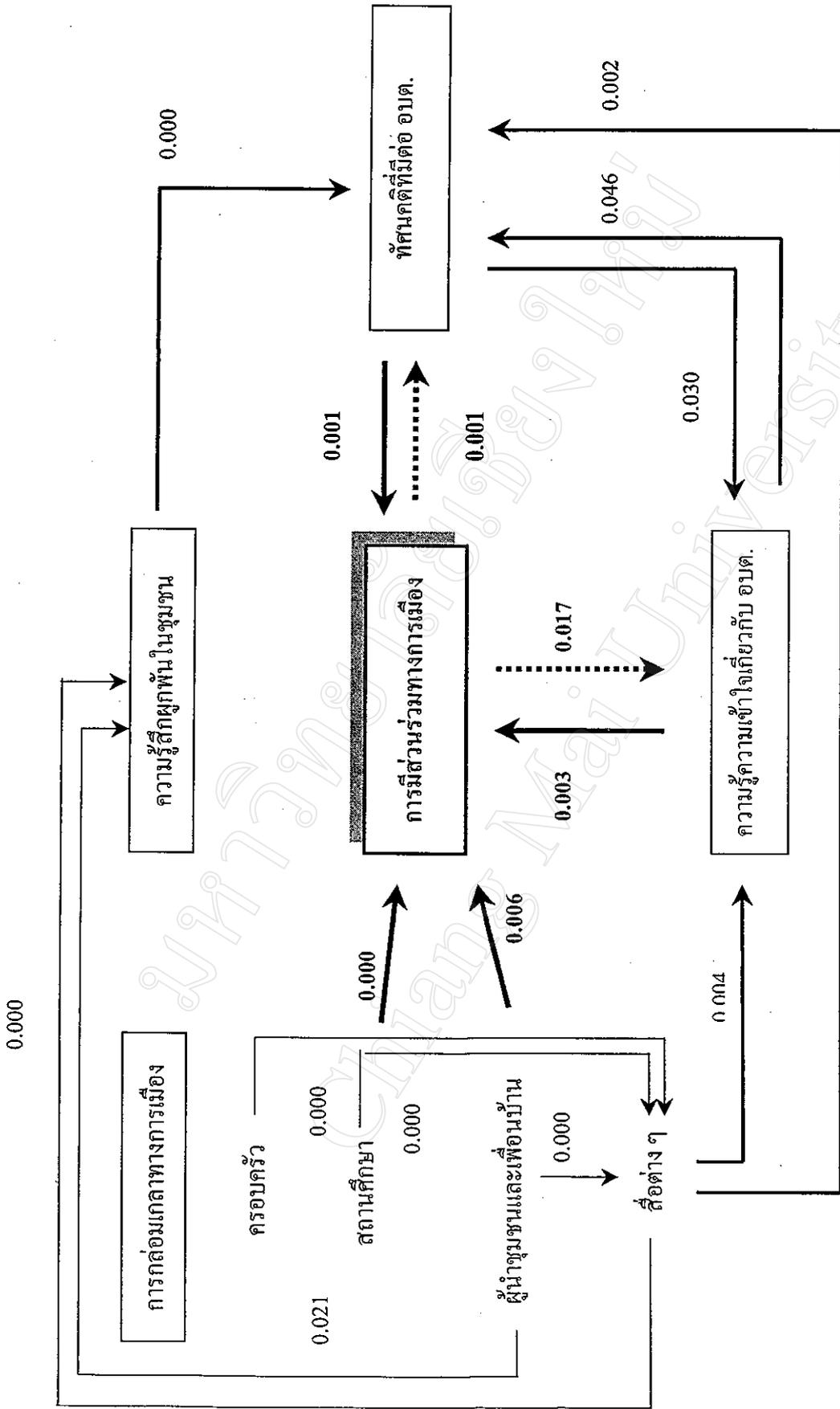
จึงสรุปได้ว่าการกล่อมเกลาทางการเมืองจากครอบครัวและจากสื่อต่าง ๆ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยทางอ้อม แต่การได้รับการกล่อมเกลาทางการเมืองจากสถานศึกษาและจากผู้นำชุมชนหรือเพื่อนบ้าน เป็นปัจจัยที่ส่งผลทั้ง โดยตรงและโดยอ้อมต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

2. ความรู้สึกผูกพันในชุมชน เป็นปัจจัยที่ได้รับผลมาจากการได้รับการกล่อมเกลาทางการเมืองจากผู้นำชุมชนหรือเพื่อนบ้าน และจากสื่อมวลชน และเป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยอ้อมผ่านทางทัศนคติที่มีต่อ อบต. ในด้านต่าง ๆ ซึ่งปัจจัยทัศนคติของประชาชนที่มีต่อ อบต. จะเป็นปัจจัยที่มีผล โดยตรงต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในลำดับต่อไป

ตารางที่ 4.41 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจกับการมีส่วนร่วมทาง การเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสารภี

ปัจจัย	F	d.f.	Sig
1. เพศ	1.114	1, 144	0.293
2. อายุ	2.936	2, 143	0.056
3. การศึกษา	0.910	2, 143	0.405
4. อาชีพ	2.642	7, 138	0.014
5. รายได้	1.152	2, 125	0.319
6. ระยะเวลาที่อาศัยในหมู่บ้าน	3.610	2, 143	0.030

จากตารางที่ 4.41 เมื่อพิจารณาจากค่า Significance พบว่า อาชีพและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเท่านั้น ที่มีค่า Significance < 0.05 แสดงว่า อาชีพและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านของประชาชนในพื้นที่ อบต. สารภี เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจอื่นๆ ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

แผนภาพที่ 4 แสดงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของพื้นที่ อบต. สารภี (ความเป็นชุมชนเมืองระดับปานกลาง) พร้อมทั้งค่า significance

ตารางที่ 4.42 แสดงปัจจัยที่มีผลโดยตรงต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสุเทพ อ. เมือง จ. เชียงใหม่

ปัจจัยที่ส่งผลทางตรง	B	Std.Error	Beta	t	Sig
(Constant)	4.530	2.526		1.794	0.074
1. ทักษะการติดต่อองค์การบริหารส่วนตำบล	0.226	0.055	0.228	4.119	0.000
2. การกล่อมเกลாதงการเมืองผ่านผู้นำชุมชนและเพื่อนบ้าน	1.173	0.394	0.154	2.981	0.003
3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ อบต.	0.513	0.163	0.173	3.136	0.002
4. ความรู้สึกผูกพันในชุมชน	0.205	0.070	0.150	2.921	0.004
5. การกล่อมเกลาทงการเมืองผ่านครอบครัว	0.584	0.277	0.107	2.094	0.037

$R = 0.496,$

$R^2 = 0.246,$

$adj R^2 = 0.234$

ปัจจัยที่ส่งผลโดยตรง

จากตารางที่ 4.42 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่ อบต. สุเทพ ได้แก่ ทักษะการติดต่อของประชาชนที่มีต่ออบต. การกล่อมเกลาทงการเมืองผ่านผู้นำชุมชนและเพื่อนบ้าน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอบต. ความรู้สึกผูกพันในชุมชน และ การกล่อมเกลาทงการเมืองผ่านครอบครัว โดยเมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยรูปแบบมาตรฐาน (Beta) พบว่า ปัจจัยเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมมากที่สุดและรองลงมา ตามลำดับ

จากข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นของประชาชนในทั้ง 2 พื้นที่ที่ได้กล่าวมาแล้ว และผลการศึกษาสำหรับในพื้นที่นี้ พบว่า ถ้าชุมชนมีระดับความเป็นเมืองมากยิ่งขึ้น ก็จะมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นของประชาชนมากขึ้นด้วยเช่นกัน หากมองในด้านของการวิเคราะห์ลักษณะโครงสร้างของชุมชนจะพบว่า เมื่อชุมชนมีระดับความเป็นเมืองมากยิ่งขึ้น โครงสร้างทางสังคมก็จะมี ความสลับซับซ้อน อันเนื่องมาจาก ความแตกต่างในด้านต่างๆ ที่มีมากมายของคนในพื้นที่ ทั้งด้านสถานภาพส่วนบุคคลและลักษณะการดำเนินชีวิต กรณีของพื้นที่ อบต.สุเทพ ก็เช่นเดียวกัน เป็นพื้นที่ที่มีระดับความเป็นชุมชนเมืองสูง แม้ว่าตามหลักเกณฑ์ของการแบ่งเขตการปกครองแล้วพื้นที่นี้จะพื้นที่ที่เป็นชนบท แต่ในความเป็นจริงลักษณะการใช้พื้นที่ ของ อบต. สุเทพ ก็จะมีบางส่วนที่มีลักษณะของความเป็นเมืองมาก เนื่องจากลักษณะการใช้พื้นที่ดังกล่าวได้เปลี่ยนแปลง

ไปจากเดิม นับแต่ที่ได้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ แหล่งชุมชนดั้งเดิมที่เป็นเพียงไร่นาและที่อยู่อาศัย ได้เปลี่ยนแปลงเป็นแหล่งที่พักอาศัยของนักศึกษาและคนทำงาน ร้านขายของ หมู่บ้านจัดสรร ร้านอาหาร และสถานบันเทิงต่าง ๆ ยามค่ำคึกคัก แต่จะมีบางส่วนซึ่งเป็นพื้นที่ที่อยู่ห่างไกลออกไปจากมหาวิทยาลัยที่ยังคงมีลักษณะเป็นชุมชนชนบทอยู่ ในพื้นที่นี้จึงประกอบไปด้วยการอยู่อาศัยของคนพื้นเพดั้งเดิมของชุมชนที่ยังมีวิถีชีวิตแบบคนชนบท และคนที่ย้ายเข้ามาอยู่ใหม่ที่มีลักษณะวิถีการดำเนินชีวิตที่แตกต่างออกไป ดังนั้นปัจจัยต่าง ๆ ที่จะทำให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงมีลักษณะที่หลากหลายแตกต่างกันตามลักษณะของประชากรจากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผลการศึกษาจึงพบว่าในพื้นที่ อปต.สุเทพ จะมีปัจจัยด้านต่างๆ ซึ่งส่งผลต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมากกว่าพื้นที่อื่น ปัจจัยเหล่านั้น ได้แก่ ทัศนคติของประชาชนที่มีต่ออปต. การกล่อมเกลາทางการเมืองโดยผู้นำชุมชนและเพื่อนบ้าน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ อปต. ความรู้สึกผูกพันในชุมชนและการกล่อมเกลາทางการเมืองจากครอบครัว

ปัจจัยที่ส่งผลโดยอ้อม

เมื่อทำการศึกษาถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่อยู่ภายใต้กรอบแนวคิด พบว่า ปัจจัยดังต่อไปนี้เป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยทางอ้อม

1. การกล่อมเกลາทางการเมืองโดยตัวการต่าง ๆ พบว่า การกล่อมเกลาทางการเมืองผ่านทางครอบครัว สถาบันการศึกษาและจากผู้นำชุมชนหรือเพื่อนบ้าน จะทำให้ประชาชนมีความสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อต่างๆ โดยจะทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอปต.มากยิ่งขึ้นและมีผลต่อทัศนคติที่มีต่ออปต. ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่าปัจจัยทั้งสองส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง นอกจากนี้ยังพบว่าการที่ประชาชนได้รับการกล่อมเกลาจากสถานศึกษาจะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอปต. มากขึ้นอีกด้วย ดังนั้นการได้รับการกล่อมเกลาทางการเมืองจากสถานศึกษาและสื่อต่างๆ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยทางอ้อม แต่การได้รับการกล่อมเกลาทางการเมืองจากครอบครัวและจากผู้นำชุมชนหรือเพื่อนบ้านเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งทางตรงและทางอ้อม

2. ทัศนคติของประชาชนที่มีต่ออปต. เป็นปัจจัยที่ได้รับอิทธิพลมาจากการได้รับการกล่อมเกลาทางการเมืองผ่านสื่อและผ่านผู้นำชุมชนหรือเพื่อนบ้าน และการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอปต. ดังนั้นนอกจากทัศนคติของประชาชนที่มีต่อ อปต. จะเป็นปัจจัยที่มีผล โดยตรงต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองแล้ว ยังเป็นปัจจัยที่มีผลโดยอ้อมอีกด้วย

3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอปต. เป็นปัจจัยที่ได้รับอิทธิพลมาจากการได้รับการกล่อมเกลาทางการเมืองผ่านสื่อและจากสถานศึกษา นอกจากนี้ยังเป็นผลมาจากการมีทัศนคติที่ดี

ต่ออบต. อีกด้วย จึงพบว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอบต. และ ทศนคต. ที่มีต่อ อบต. เป็นปัจจัยที่ส่งผลซึ่งกันและกัน นั่นคือ หากประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ อบต. มากขึ้นก็จะส่งผลให้มีทัศนคติที่ดีต่อ อบต. มากขึ้น ขณะเดียวกันหากประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อ อบต. ก็จะทำให้เกิดการแสวงหาความรู้ซึ่งทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ อบต. มากขึ้นเช่นกัน ดังนั้นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ อบต. จึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งซึ่งส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งทางตรงและทางอ้อม

ตารางที่ 4.43 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสุเทพ

ปัจจัย	F	d.f.	Sig
1. เพศ	15.671	1, 315	0.000
2. อายุ	4.856	2, 314	0.008
3. การศึกษา	2.709	2, 314	0.068
4. อาชีพ	2.950	7, 309	0.005
5. รายได้	1.980	2, 241	0.140
6. ระยะเวลาที่อาศัยในหมู่บ้าน	7.305	2, 312	0.001

จากตารางที่ 4.43 เมื่อพิจารณาจากค่า Significance แล้วพบว่า เพศ อายุ อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนของประชาชน มีค่า Sig < 0.05 แสดงว่าในพื้นที่ อบต. สุเทพ ปัจจัยทางด้านเพศ อายุ อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัจจัยอื่นๆ นอกเหนือจากนี้ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

สรุปผลการศึกษาในเชิงปริมาณ

จากผลการศึกษาในส่วนของแบบสอบถามซึ่งได้เก็บข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่องค์กรการบริหารส่วนตำบลทั้ง 3 พื้นที่ ผู้วิจัยได้นำมาสรุปในแต่ละส่วนได้ดังนี้

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด มีจำนวนเพศชายและเพศหญิงในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป และเป็นผู้ที่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษามากที่สุด โดยพบว่าจะมีสัดส่วนของผู้จบการศึกษาในระดับที่สูงกว่าประถมศึกษามากขึ้นตามระดับของความเป็นชุมชนเมืองของพื้นที่องค์กรการบริหารส่วนตำบล ในส่วนของการประกอบอาชีพ พบว่าส่วนใหญ่แล้วประชาชนที่อยู่ในทั้ง 3 พื้นที่จะเป็นผู้ประกอบการอาชีพรับจ้างมากที่สุด แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละพื้นที่แล้วก็ปรากฏว่า ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ อบต.แม่ปิง จะประกอบอาชีพทางการเกษตร ส่วนในพื้นที่อบต.สารภีและอบต.สุเทพ จะมีลักษณะการประกอบอาชีพที่มีหลากหลายมากขึ้น โดยในพื้นที่ อบต. สุเทพ จะมีสัดส่วนของผู้รับราชการและทำงานรัฐวิสาหกิจมากกว่าพื้นที่อื่นๆและมีรายได้ต่อเดือนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ในพื้นที่ อบต. สารภี และ อบต. แม่ปิง

จากการสรุปผลการศึกษาในส่วนของข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามในเบื้องต้นก็จะพบว่า ปัจจัยทางสถานทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในทั้ง 3 พื้นที่องค์กรการบริหารส่วนตำบลนั้น แม้จะมีความแตกต่างกันแต่ก็แตกต่างกันเพียงเล็กน้อยในเรื่องของระดับการศึกษา ลักษณะการประกอบอาชีพและรายได้ เนื่องมาจากทั้ง 3 พื้นที่เป็นพื้นที่ที่มีการปกครองรูปแบบขององค์กรการบริหารส่วนตำบลเหมือนกันแต่จะแตกต่างกันบ้างในระดับความเป็นชุมชนเมืองของพื้นที่ ดังนั้นจึงอาจจะเห็นความแตกต่างที่ชัดเจนเหมือนการเปรียบเทียบระหว่างคนในเมืองและคนชนบท ซึ่งจากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมิได้นำเอาปัจจัยสถานสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนทั้ง 3 พื้นที่องค์กรการบริหารส่วนตำบลมาเป็นตัวแปรที่อยู่ภายในกรอบของการศึกษาในครั้งนี้

การกล่อมเกลາทางการเมือง

การกล่อมเกลາทางการเมืองเป็นตัวแปรหนึ่งภายใต้กรอบของการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยคาดว่าในพื้นที่ที่มีระดับความเป็นชุมชนเมืองต่างกัน การกล่อมเกลาทางการเมืองของคนในพื้นที่โดยผ่านตัวการต่างๆ นั้นน่าจะเป็นตัวการที่แตกต่างกัน จากผลการศึกษาพบว่า ในทุกๆพื้นที่องค์กรการบริหารส่วนตำบลที่ได้ทำการศึกษา การกล่อมเกลาทางการเมืองผ่านผู้นำชุมชนและเพื่อนบ้านเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลโดยตรงต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน นอกจากนี้ยังพบว่า เมื่อชุมชนมีระดับความเป็นเมืองมากขึ้น ตัวการในการกล่อมเกลาทางการเมืองก็จะมีหลายตัวการมากขึ้น อาทิเช่น การกล่อม

เกล้าผ่านสถานศึกษาและสถาบันครอบครัวในพื้นที่ อบต. สารภีและ อบต. สุเทพ ซึ่งตัวการเหล่านี้ก็มีผลโดยตรงต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองเช่นเดียวกัน แต่เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมทั้งหมดก็ได้ข้อสังเกตประการหนึ่งว่า ตัวการในการกล่อมเกลாத่างการเมืองทุกตัวการจะมีความสัมพันธ์ที่ส่งผลไปถึงการกล่อมเกลาท่างการเมืองโดยผ่านสื่อมวลชน ซึ่งถึงแม้ว่าสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ จะไม่มีผลโดยตรงต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองก็ตาม แต่ก็ยังเป็นปัจจัยโดยอ้อมซึ่งจะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยที่ การกล่อมเกลาท่างการเมืองผ่านสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ จะส่งผลต่อการสร้างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองและทัศนคติทางการเมืองให้กับประชาชนในอีกขั้นหนึ่ง แล้วจึงส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความเป็นชุมชนเมืองของพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกับระดับของการได้รับการกล่อมเกลาท่างการเมืองแล้ว พบว่า ตัวแปรทั้ง 2 ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการกล่อมเกลาท่างการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองแล้วก็พบว่า การกล่อมเกลาท่างการเมืองมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพบว่า การได้รับการกล่อมเกลาท่างการเมืองในระดับที่สูงจะส่งผลให้มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับที่สูงด้วยเช่นกัน

ความรู้สึกผูกพันในชุมชน

ปัจจัยความรู้สึกผูกพันในชุมชน เป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญต่อระบบความร่วมมือและความสัมพันธ์ของคนในชุมชนเดียวกัน ซึ่งจะพบว่าในสังคมของคนชนบทนั้น ปัจจัยของความรู้สึกผูกพันในชุมชนยังคงมีอยู่มาก ดังนั้นจึงสามารถที่จะนำมาใช้ในการศึกษากับประชาชนที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นเขตชนบทตามหลักของการแบ่งเขตการบริหารการปกครอง โดยในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้วัดความรู้สึกผูกพันของประชาชนในแต่ละพื้นที่ได้ใน 2 ด้าน ได้แก่ ระดับของการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในชุมชนและระดับความสัมพันธ์และความไว้วางใจต่อกันในชุมชน

จากผลการศึกษาพบว่า ระดับความเป็นชุมชนเมืองของพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์ในเชิงผกผันกับความรู้สึกผูกพันในชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ประชาชนในพื้นที่ อบต. แม่น้ำจะมีความรู้สึกผูกพันในชุมชนสูงที่สุด ทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนและระดับความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน รองลงมาได้แก่ พื้นที่ อบต. สารภีและ อบต. สุเทพ ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของความรู้สึกผูกพันในชุมชน ซึ่งคาดว่าน่าจะเป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งที่จะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ก็พบว่า ปัจจัยของความรู้สึกผูกพันในชุมชนของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยถ้ามีระดับของความรู้สึกผูกพันในชุมชนสูงก็จะมีระดับของการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองสูง

ด้วยเช่น เมื่อแยกพิจารณาในแต่ละพื้นที่แล้วพบว่า ในพื้นที่ อบต. สุเทพเป็นพื้นที่เดียวที่ระดับของความรู้สึกผูกพันในชุมชนมีผลโดยตรงต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ส่วนในพื้นที่ อบต.สารภีและ อบต. สุเทพ พบว่า การกล่อมเกลாதงการเมืองมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกผูกพันในชุมชนของคนในพื้นที่ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยอ้อมต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยจะมีความสัมพันธ์กับทัศนคติของประชาชนแล้วจึงส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในอีกขั้นหนึ่ง

ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง

ในส่วนของปัจจัยของความรู้ความเข้าใจทางการเมืองเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ประชาชนทั้ง 3 พื้นที่ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับที่ต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้ความเข้าใจในเรื่อง บทบาทอำนาจหน้าที่ที่เปลี่ยนแปลงไปเมื่อสภาตำบลยกฐานะขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และ บทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยประชาชนส่วนใหญ่คิดว่า องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่หลักๆ ที่สำคัญก็คือการสร้างและบำรุงรักษาสาธารณะสมบัติต่างๆ ในชุมชนเท่านั้น นอกจากนี้ ยังพบว่า ระดับความเป็นชุมชนเมืองของพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจของประชาชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยประชาชนในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้งจะมีระดับของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลมากที่สุด รองลงมาได้แก่ในพื้นที่ อบต. สุเทพ และอบต.สารภีตามลำดับ

เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล และการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า ระดับความรู้ความเข้าใจมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพบว่า ถ้ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับที่สูงก็จะมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับที่สูงด้วยเช่นกัน เมื่อแยกพิจารณาในแต่ละพื้นที่ก็พบว่าในทุกพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ปัจจัยของความรู้ความเข้าใจทางการเมืองล้วนแล้วแต่มีความสัมพันธ์กับการได้รับการกล่อมเกลாதงการมืองจากตัวการต่าง ๆ โดยในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้งเป็นพื้นที่เดียวที่ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนไม่มีผลโดยตรงต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ส่วนในพื้นที่ อบต. สารภีและ อบต. สุเทพ พบว่า นอกจากความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนจะมีผลโดยตรงต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองแล้ว ยังเป็นปัจจัยที่ส่งผลซึ่งกันและกันกับทัศนคติที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลอีกด้วย

ทัศนคติที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบล

สำหรับการศึกษาทัศนคติของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านต่าง ๆ ผลการศึกษาโดยรวมทั้ง 3 พื้นที่พบว่า ประชาชนมีทัศนคติต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับปานกลางค่อนข้างสูง โดยที่จะมีทัศนคติที่ดีต่อการเลือกตั้งสมาชิก อบต. มากที่สุด รองลงมาได้แก่ การเล็งเห็นประโยชน์ในเชิงสร้างสรรค์ความเป็นประชาธิปไตยในชุมชน การทำงานโดยภาพรวมขององค์การบริหารส่วนตำบล และลำดับสุดท้ายเป็นทัศนคติที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากนี้เมื่อพิจารณาในแต่ละพื้นที่ตามระดับความเป็นชุมชนเมืองแล้วพบว่า ระดับความเป็นชุมชนเมืองของพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์กับระดับของทัศนคติที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านต่าง ๆ โดยประชาชนในพื้นที่ อบต. สารภีจะมีระดับทัศนคติสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้งและพื้นที่ อบต. สุเทพตามลำดับ

ในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลและการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า ระดับของทัศนคติของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านต่างๆ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพบว่า ถ้ามีระดับของทัศนคติในระดับสูง ก็จะมีระดับของการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับที่สูงเช่นกัน เมื่อพิจารณาในแต่ละพื้นที่พบว่า ปัจจัยด้านทัศนคติที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลจะเป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในทุกพื้นที่ โดยในแต่ละพื้นที่ก็จะมีปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อทัศนคติที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ดังนี้

พื้นที่ อบต. แม่ปิ้ง พบว่า ปัจจัยความรู้สึกผูกพันในชุมชนและการกล่อมเกลາทางการเมืองผ่านผู้นำชุมชนและเพื่อนบ้านจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อทัศนคติที่มีต่อ อบต.

พื้นที่ อบต. สารภี พบว่า ปัจจัยความรู้สึกผูกพันในชุมชน ความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับอบต.และการกล่อมเกลาโดยผ่านสื่อมวลชน จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อทัศนคติที่มีต่ออบต.

พื้นที่ อบต. สุเทพ พบว่า ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การกล่อมเกลาโดยผ่านสื่อมวลชน ผู้นำชุมชนและเพื่อนบ้านจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อทัศนคติที่มีต่ออบต.

พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง

สำหรับในส่วนของการศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นครั้งนี้ ได้แยกลักษณะของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองออกได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ โดยผลการศึกษาปรากฏว่า ประชาชนในทั้ง 3 พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีระดับของการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นอยู่ในระดับต่ำทั้ง 3 พื้นที่ และเมื่อพิจารณาแยกตามลักษณะของพฤติกรรมแล้วพบว่า ส่วนใหญ่แล้ว

ประชาชนจะมีส่วนร่วมในพฤติกรรมกรมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นทางการมากกว่าการมีส่วนร่วมอย่างไม่เป็นทางการ โดยพฤติกรรมกรมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นทางการที่ประชาชนมีส่วนร่วมมาก ได้แก่ กลุ่มพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง เช่น การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การชักชวนเพื่อนบ้านให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การติดตามการหาเสียงของผู้สมัครเป็นต้น ส่วนการเข้ารับฟังการประชุมของ อบต. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล รวมถึงการตรวจสอบการทำงานของอบต. จะอยู่ในระดับต่ำมาก ส่วนใหญ่แล้วจะไม่เคยเข้าไปมีส่วนร่วมเลย สำหรับพฤติกรรมกรมีส่วนร่วมอย่างไม่เป็นทางการ พบว่า การวิพากษ์วิจารณ์ ทั้งตึงการทำงานของ อบต. เป็นพฤติกรรมที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมมากที่สุด ส่วนพฤติกรรมกรชุมนุมประท้วงเมื่อเกิดความไม่พอใจต่อการดำเนินงานของ อบต. ประชาชนจะมีส่วนร่วมด้วยน้อยที่สุด

เมื่อพิจารณาในแต่ละพื้นที่ พบว่า ระดับความเป็นชุมชนเมืองของพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์ในเชิงผกผันกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งตรงตามสมมุติฐานของการวิจัยที่ว่า “ประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับความเป็นชุมชนเมืองที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมกรมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับที่แตกต่างกัน” จากผลศึกษา พบว่า ประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่อบต.แม่ปิ้ง (ระดับความเป็นชุมชนเมืองต่ำ) จะมีระดับของการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ประชาชนในพื้นที่อบต. สารภี (ระดับความเป็นชุมชนเมืองปานกลาง) และในพื้นที่ อบต. สุเทพ (ระดับความเป็นชุมชนเมืองสูง) ตามลำดับ โดยในแต่ละพื้นที่ก็จะมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกันบ้างตามที่ได้นำเสนอมาแล้วในส่วนหน้านี้

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาถึงลักษณะของพฤติกรรมกรมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการในแต่ละพื้นที่พบว่า ประชาชนในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้งมีระดับของการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นทางการมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ในพื้นที่ อบต. สารภีและ อบต. สุเทพ ตามลำดับ ส่วนพฤติกรรมกรมีส่วนร่วมอย่างไม่เป็นทางการ กลับพบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่อบต. สุเทพจะมีระดับของการมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ในเขตพื้นที่ อบต. สารภีและ อบต. แม่ปิ้งตามลำดับ

4.7 ความคิดเห็นของประชาชนในแบบสอบถามปลายเปิดแบบมีโครงสร้าง

จากคำถามจากแบบสอบถามของประชาชนในส่วนที่ให้แสดงความคิดเห็นพบว่าประชาชนให้ความร่วมมือในการตอบคำถามส่วนนี้มากเป็นจำนวนหนึ่ง ซึ่งได้แสดงความคิดเห็นต่อประเด็นต่างๆ ที่หลากหลายมีทั้งที่เหมือนกันและแตกต่างกันออกไป ผู้วิจัยจึงขอนำเสนอการสรุปในแต่ละข้อคำถาม ซึ่งได้แยกออกเป็นประเด็นต่าง ๆ ในแต่ละพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลตามลำดับดังนี้

คำถามที่ 1 “ท่านคิดว่า การที่ชุมชนของท่านมีการบริหารงานในรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบล นั้น ก่อให้เกิดประโยชน์หรือเกิดปัญหาต่อชุมชนในด้านใด และอย่างไรบ้าง” สำหรับประเด็นนี้ผู้วิจัยสามารถรวบรวมและสรุปได้ 2 ด้านดังนี้

- 1.1 พิจารณาด้านประโยชน์ จำแนกออกเป็น
 - 1.1.1 ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับเป็นรูปธรรม
 - 1.1.2 ประโยชน์ในเชิงการสร้างสรรค์ความเป็นประชาธิปไตยในชุมชน
- 1.2 พิจารณาด้านปัญหา จำแนกออกเป็น
 - 1.2.1 ปัญหาด้านการบริหารงานของ อบต.
 - 1.2.2 ปัญหาด้านบทบาทการทำหน้าที่ของ สมาชิก อบต.
 - 1.2.3 ปัญหาด้านบทบาทของประชาชนในชุมชน

1.1 พิจารณาด้านประโยชน์

1.1.1 ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับเป็นรูปธรรม

ก. พื้นที่ อบต. แม่ปิ้ง

สรุปได้ว่า ประชาชนมีความคิดเห็นว่า อบต.ทำให้หมู่บ้านและชุมชนมีการพัฒนามากขึ้นหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในด้านการคมนาคม ถนนหนทาง และสาธารณูปการต่างๆ มีการพัฒนาเหมืองฝาย การได้รับการช่วยเหลือในด้านการเกษตร เช่น ได้รับการแจกเมล็ดพันธุ์ผักจาก อบต. ประชาชนได้รับความสะดวกสบายมากขึ้นในเรื่องการเสียภาษีไม่ต้องไปเสียที่อำเภอ สามารถติดต่อกับอบต.ได้ง่ายและสะดวก นอกจากนี้ อบต. ยังรับรู้ปัญหาความต้องการของประชาชนได้ดีสามารถนำข้อมูลของชุมชนไปจัดทำเป็นแผนพัฒนาชุมชน โดยมีการวางแผนการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพดีขึ้น นอกจากนี้ประชาชนส่วนหนึ่งทราบว่า อบต. ได้รับเงินงบประมาณจากรัฐสู่ อบต. โดยตรงไม่ต้องผ่านหน่วยงานอื่น ๆ ทำให้มีโครงการเข้ามาในหมู่บ้านมากและแต่ละโครงการไม่ต้องรอเงินงบประมาณนาน นอกจากนี้ยังได้รับการสนับสนุนเรื่องการศึกษาในชุมชน ทำให้ปัญหาเรื่องยาเสพติดลดน้อยลงได้บ้าง

ข. พื้นที่ อบต. สารภี

มีความเห็นว่า อบต.ทำให้หมู่บ้านและชุมชนมีความเจริญมากขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะการพัฒนาเส้นทางคมนาคม มีถนนสะดวกสบายยิ่งขึ้น หมู่บ้านมีความสะอาดเรียบร้อยมากขึ้น มีไฟฟ้าใช้ นอกจากนี้ อบต. ยังได้มีการพัฒนากลุ่มสตรีแม่บ้าน ศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน หมู่บ้านได้รับเงินพัฒนาที่รวดเร็วขึ้น มีโครงการต่าง ๆ เข้ามาพัฒนาชุมชนโดยไม่ต้องรอโครงการจากหน่วยงานของรัฐเหมือนแต่เดิม อบต. สามารถนำเงินภาษี และเงินอุดหนุนจากรัฐบาลมาจัดสรรเป็นเงินงบประมาณเพื่อช่วยพัฒนาหมู่บ้านได้อย่างรวดเร็ว

ค. พื้นที่ อบต. สุเทพ

ทำให้หมู่บ้านและชุมชนมีการพัฒนามากยิ่งขึ้นในหลายด้าน เช่น ถนนหนทาง เส้นทางคมนาคม ไฟฟ้า น้ำประปา สิ่งแวดล้อม การจัดเก็บขยะในชุมชน ท่อระบายน้ำ รวมทั้งหมู่บ้านมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยมากขึ้น อบต. สามารถที่จะเข้าถึงและใกล้ชิดกับประชาชนทำให้รับรู้ปัญหาและความต้องการของประชาชนได้เป็นอย่างดีและสามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนได้รวดเร็วมากขึ้น นอกจากนี้ยังเห็นว่า อบต. มีความเป็นอิสระในการบริหารงานเนื่องจากมีอำนาจมากกว่าสภาตำบล ทำให้การบริหารงานมีความคล่องตัวมากขึ้น โดยเฉพาะการบริหารด้านงบประมาณ นอกจากนี้โครงการต่างๆ ที่จัดสรรเข้ามา ก็มีขนาดที่เล็กลงสามารถตรวจสอบได้ง่ายขึ้น

1.1.2 ประโยชน์ในเชิงการสร้างสรรค์ความเป็นประชาธิปไตยในชุมชน

ก. พื้นที่ อบต. แม่ปิ้ง

ทำให้เกิดการปลูกฝังการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยของประเทศ ทำให้ประชาชนมีความรู้ทางการเมืองมากขึ้น และทำให้เกิดความสามัคคีในชุมชน เนื่องจากจะต้องมีการทำงานร่วมกัน นอกจากนี้ยังทำให้ได้เรียนรู้กระบวนการคัดเลือก “ระบบผู้แทน” ของตนได้เป็นอย่างดีซึ่งจะเข้าไปทำหน้าที่แทนตนเองใน อบต.

ข. พื้นที่ อบต. สารภี

อบต. เป็นรูปแบบการปกครองที่กระจายอำนาจลงสู่ท้องถิ่น เป็นพื้นฐานของการพัฒนาการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยในระดับประเทศ ทำให้คนในหมู่บ้านมีความสามัคคีกันมากขึ้น เนื่องจากต้องร่วมกันทำกิจกรรมและทำงานร่วมกัน

ค. พื้นที่ อบต. สุเทพ

อบต. เป็นพื้นฐานของการพัฒนาการปกครองในระบอบประชาธิปไตยซึ่งเป็นการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบมาสู่ท้องถิ่น ทำให้คนในท้องถิ่นรู้จักตนเองมากขึ้น สามารถที่จะนำเสนอโครงการต่างๆ ที่มาจากมวลชนส่วนล่างไปสู่ส่วนบน นอกจากนี้การที่สามารถเลือกตั้งสมาชิก อบต. ได้ด้วยตนเอง เป็นการปลูกฝังและพัฒนากระบวนการคัดเลือกผู้แทนของตน ที่มีความรู้ความสามารถเข้าไป

บริหารชุมชนแทนตนเองได้ ทำให้ประชาชนหลากหลายอาชีพมีความรู้ในการดำรงชีวิตมีความเฉลียวฉลาด สามารถที่จะคิดเองทำเองได้มากขึ้น

1.2 พิจารณาด้านปัญหา

1.2.1 ปัญหาด้านการบริหารงานของ อบต.

ก. พื้นที่ อบต. แม่ปิ้ง

ภายในองค์กรขาดความสามัคคี มีกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางคนเล่นพรรคเล่นพวก มีการทุจริตคอร์รัปชันในการบริหาร ขาดการตรวจสอบจากประชาชน ทำให้ในบางครั้งเกิดความไม่เท่าเทียมกันในการจัดสรรเงินงบประมาณในแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งมักจะเข้าไปสู่หมู่บ้านที่เป็นสมาชิกอบต.ที่เป็นฝ่ายกรรมการบริหารก่อน บางหมู่บ้านไม่ได้รับประโยชน์อย่างทั่วถึงและไม่เพียงพอ

ข. พื้นที่ อบต. สารภี

ภายใน อบต. มีการทุจริตคอร์รัปชัน แบ่งปันเปอร์เซ็นต์ ในงบประมาณโครงการต่างๆ สมาชิก อบต. บางคนเป็นหัวหน้าของ ส.ส และจัดสรรโครงการต่างๆเพื่อพวกพ้องมากกว่าส่วนรวม บางหมู่บ้านไม่ค่อยได้รับการพัฒนา หรือแม้แต่ในหมู่บ้านเดียวกันก็ยังมีพัฒนาในเฉพาะบางพื้นที่ของหมู่บ้านเท่านั้น เนื่องจากเกิดความลำเอียงในการจัดสรรเงินงบประมาณ ในบางหมู่บ้านไม่มีการจัดกิจกรรมด้านการกีฬาในชุมชนและไม่ค่อยได้รับการดูแลเอาใจใส่เท่าที่ควร

ค. พื้นที่ อบต. สุเทพ

ภายใน อบต. มีการทุจริตคอร์รัปชัน โกงกิน เล่นพรรคเล่นพวก เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ร่วมกัน มีความไม่ซื่อสัตย์สุจริต บางคนเลียงภายีซึ่งสามารถที่จะเอาผิดได้ยาก เพราะมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้การจัดสรรเงินงบประมาณไม่เท่าเทียมกันในแต่ละหมู่บ้าน หมู่บ้านใดมีผู้มีอิทธิพลก็จะได้มาก นอกจากนี้การประมูลในการจัดซื้อและจัดจ้างบางโครงการไม่โปร่งใสบางครั้ง อบต. ก็ไม่ค่อยรับฟังปัญหาความเดือดร้อนและความคิดเห็นของประชาชน การทำงานเป็นไปอย่างล่าช้า บางครั้งก็เสียบเฉยไม่สนองตอบปัญหาและความต้องการของประชาชน ปัญหาอื่นๆก็คือการเลือกตั้งสมาชิก อบต.ไม่โปร่งใส เกิดปัญหาในช่วงการเลือกตั้งมีการแข่งขันและแย่งชิงตำแหน่งกันมาก รวมทั้งเรื่องการเก็บภาษีซับซ้อนทำให้ประชาชนมีภาระในการเสียภาษีมากขึ้น

1.2.2 ปัญหาด้านบทบาทการทำหน้าที่ของ สมาชิก อบต.

ก. พื้นที่ อบต. แม่ปิ้ง

สมาชิก อบต.บางคนขาดความรู้ความสามารถ แสวงหาผลประโยชน์ในทางที่ผิดจากตำแหน่งของตน ไม่ค่อยรับฟังปัญหาและความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะจากประชาชน ทำให้ในบางครั้งการตัดสินใจในเรื่องหรือโครงการต่างๆไม่ตรงกับความคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งการขาดการ

ประชาสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นสื่อกลางระหว่างอบต.และประชาชน ทราบว่าจะมีการประชุม อบต. เมื่อไหร่และเรื่องอะไรบ้าง

ข. พื้นที่ อบต. สารภี

สมาชิก อบต. บางคนทำตัวไม่เหมาะสม บางหมู่บ้านสมาชิก อบต.แตกความสามัคคีกันไม่ร่วมกันทำงานเท่าที่ควร บางคนไม่มีความรู้ความสามารถในการบริหารงาน ไม่เห็นผลงานเอาแต่ผลประโยชน์เพื่อตนเอง

ค. พื้นที่ อบต. สุเทพ

ผู้สมัครรับคัดเลือกเป็นสมาชิก อบต.ไม่มีคุณสมบัติที่ดี ทำให้ประชาชนขาดทางเลือกในการพิจารณาเลือกผู้สมัครที่มีความรู้ความสามารถมีการศึกษาและมีภูมิหลังที่ดี สมาชิก อบต.บางคนชอบแสดงอำนาจ ไม่ใช่แจ้งเรื่องงบประมาณให้ประชาชนทราบ เมื่อได้รับเลือกตั้งแล้วก็ไม่มาสนใจดูแลประชาชน

1.2.3 ปัญหาด้านบทบาทของประชาชนในชุมชน

ก. พื้นที่ อบต. แม่ปิ้ง

ประชาชนโดยส่วนใหญ่ไม่รู้ว่ามีการประชุมที่ อบต.วันไหน เรื่องใดบ้าง เพราะไม่มีการประชาสัมพันธ์หรือมีหนังสือแจ้ง ทำให้ไม่ได้เข้าร่วมฟังการประชุมของ อบต. และการประชุมของหมู่บ้าน จึงไม่รู้ว่าในปีนี้อบต.จะมีงบประมาณให้หมู่บ้านของตนในด้านใดบ้าง นอกจากนี้ประชาชนส่วนใหญ่ก็ไม่ทราบว่าตนมีบทบาทด้านใดและอย่างไรบ้าง นอกจากการเลือกตั้งสมาชิก อบต.และไม่ทราบว่า อบต. มีหน้าที่และมีการทำงานบริหารงานอย่างไรบ้าง ดังนั้นจึงไม่ค่อยได้เข้าไปร่วมแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆและไม่ได้เข้าไปควบคุมการบริหารงานของ อบต.

ข. พื้นที่ อบต. สารภี

ประชาชนขาดการตรวจสอบการทำงาน และ ตรวจสอบเงินงบประมาณของ อบต.

ค. พื้นที่ อบต. สุเทพ

ประชาชนไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการประชุม อบต การจัดทำแผนพัฒนาตำบลและการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ไม่มีโอกาสได้ร่วมแสดงความคิดเห็นในการทำงานของ อบต. เพราะประชาชนโดยส่วนใหญ่มีพื้นฐานทางการเมืองน้อย ไม่รู้ว่าอบต.มีบทบาทและหน้าที่และขอบข่ายในการทำงานมากนักเพียงใดและอย่างไรบ้าง ประชาชนจะสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมกับ อบต. ในด้านใดและโดยวิธีใดบ้าง รวมทั้งบางคนก็ขาดความตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ของตนเองอย่างถูกต้อง

คำถามที่ 2 “ท่านคิดว่า ประชาชนควรมีบทบาทในการเข้าไปมีส่วนร่วมกับการบริหารส่วนตำบลในด้านใด และอย่างไรบ้าง”

สำหรับคำถามที่ 2 ได้มีผู้ให้ความคิดเห็นที่คล้ายคลึงและแตกต่างกันบ้าง มีทั้งที่เป็นการมีส่วนร่วมทางการเมือง และการมีส่วนร่วมในด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการบริหารส่วนตำบลและชุมชน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการสรุปความคิดเห็นของการมีส่วนร่วม โดยแบ่งตามลักษณะและขั้นตอนของการมีส่วนร่วมออกเป็นประเด็นใหญ่ๆที่สำคัญได้ 3 ประเด็นดังนี้

2.1 การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจ

2.2 การมีส่วนร่วมในการกระทำ

2.3 การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ

2.1 การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจ

ก. พื้นที่ อบต. แม่ปิ้ง

ให้ข้อเสนอแนะ และแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนในด้านต่างๆ ต่อ อบต. ตลอดจนการเรียกร้องความต้องการในแก้ไขปัญหาที่ขอความช่วยเหลือ เช่น การขอความช่วยเหลือในการให้คำปรึกษาการทำการเกษตรในหน้าแล้งเพราะคนส่วนใหญ่ที่แม่ปิ้งทำการเกษตรและก่อนที่อบต. จะทำโครงการอะไร ควรที่จะทำการสอบถามประชาชนในชุมชนก่อน เพื่อให้ประชาชนได้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมกัน นอกจากนี้ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าร่วมในการประชุมของหมู่บ้านและ การประชุมของอบต.ด้วย

ข. พื้นที่ อบต. สารภี

เข้าร่วมในการประชุมและแสดงความคิดเห็นในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลและการจัดทำร่างข้อบังคับงบประมาณประจำปี เสนอแนะแนวทางที่เกี่ยวกับการพัฒนาในด้านต่างๆของหมู่บ้านและชุมชน นำเสนอปัญหาและแนวทางการแก้ไข ร่วมกันคิดวางแผนว่าสิ่งใดควรทำ สิ่งใดไม่ควรทำให้กับ อบต.หรือสมาชิก อบต.

ค. พื้นที่ อบต. สุเทพ

เสนอแนะข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงสาธารณูปโภค เสนอปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อการพัฒนาชุมชน ไม่เป็นเผด็จการทางความคิด เสนอแนะช่องทางในการเก็บภาษีและชี้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่มีค่าเพื่อหารายได้เข้า อบต. รวมถึงเสนอแนะให้ อบต.สนับสนุนด้านเงินลงทุนและให้มีการจัดกลุ่มอาชีพในชุมชน นอกจากนี้ อบต. ควรที่จะจัดทำแบบสอบถามเพื่อสอบถามประชาชนก่อนที่จะเข้ามาทำอะไรในหมู่บ้านทุกครั้ง เพื่อขอความคิดเห็นจากประชาชนรวมทั้งควรแจ้งให้ประชาชนทราบว่า อบต.จะมีการจัดการประชุมอะไรบ้าง ที่ไหน เรื่องใด เวลาใด เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

2.2 การมีส่วนร่วมในการกระทำ

ก. พื้นที่ อบต. แม่ปิ้ง

ให้ความร่วมมือกับ อบต. ในการจัดทำกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ในชุมชน เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาชุมชนด้านต่างๆ อาทิ ถนน แม่น้ำลำคลอง ชักชวนเพื่อนบ้านให้ไปเลือกตั้ง ช่วยผู้สมัครหาเสียงและเลือกคนดีที่มีความรู้ความสามารถ ตั้งใจทำงานเข้าไปเป็นตัวแทนใน อบต. นอกจากนี้ยังต้องการที่จะเข้าร่วมในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของตำบลและเลือกตั้งประธานกรรมการบริหาร อบต. ด้วยตนเอง

ข. พื้นที่ อบต. สารภี

ให้ความร่วมมือกับ อบต. ในการพัฒนาหมู่บ้านด้านต่าง ๆ เช่น การพัฒนาความสะอาด การรักษาสิ่งแวดล้อม การช่วยกันต่อต้านปัญหาเสพติด การป้องกันการซื้อสิทธิขายเสียงในชุมชน สนใจติดตามข้อมูลข่าวสารในโครงการต่างๆ ที่เป็นการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชน เข้าร่วมเป็นกรรมการหมู่บ้าน สมัครเข้าเป็นสมาชิก อบต.

ค. พื้นที่ อบต. สุเทพ

การให้ความร่วมมือกับ อบต. ในกิจกรรมด้านต่างๆ ของชุมชน ช่วยกันประสานความคิด และเป็นสื่อกลางซึ่งกันและกัน ช่วยกันสอดส่องดูแลเรื่องยาเสพติด ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิก อบต. เข้าร่วมร่วมประชุม อบต. และการประชุมหมู่บ้านเมื่อมีโอกาส ถึงแม้จะไม่ใช่สมาชิก อบต. นอกจากนี้ควรที่จะเลือกประธานกรรมการบริหาร อบต. โดยตรง

2.3 การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ

ก. พื้นที่ อบต. แม่ปิ้ง

ต้องการที่จะเข้าไปตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณหรือจัดตัวแทนของประชาชนในชุมชนเข้าไปกำกับดูแล ตรวจสอบการจัดสรรเงินงบประมาณ เข้าร่วมประชุมในการจัดการประมูลในโครงการต่างๆ เพื่อความโปร่งใส ติดตามผลงานความสำเร็จหรือประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการต่าง ๆ ของ อบต. และร้องเรียนต่อ อบต. ถึงผลเสียที่เกิด โดยให้ประธานประชาคมหมู่บ้านและเลขานุการประชาคมหมู่บ้าน ได้เข้าร่วมในการติดตามแผนพัฒนาตำบลและการจัดสรรเงินงบประมาณ

ข. พื้นที่ อบต. สารภี

เข้าร่วมตรวจสอบการบริหารงาน ผลงาน การใช้จ่ายเงินงบประมาณพัฒนาหมู่บ้าน ตั้งตัวแทนของประชาชนเข้าไปขอตรวจสอบ บัญชี รายรับ รายจ่ายและเงินงบประมาณในแต่ละปีของ อบต. ตรวจสอบพฤติกรรมการทำงาน ความซื่อสัตย์สุจริตของสมาชิก อบต. สามารถถอดถอนสมาชิก อบต. และกรรมการบริหารได้ ถ้ามีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม มีการทุจริตต่อหน้าที่

ค. พื้นที่ อบต. สุเทพ

เข้าร่วมในการตรวจสอบแผนพัฒนาตำบล และร่างข้อบังคับงบประมาณ รวมทั้งติดตามตรวจสอบการจัดสรรและการใช้เงินงบประมาณประจำปีที่จะเข้ามาในหมู่บ้าน โดยในแต่ละหมู่บ้านควรมีหนังสือชี้แจงรายละเอียดในการใช้จ่ายเงินตามบัญชีรายรับ รายจ่ายและติดตามตรวจสอบการทำงาน สนใจติดตามการดำเนินงานและผลงานของฝ่ายต่าง ๆ ให้โปร่ง รวมถึงทั้งเรื่องความประพฤติ เข้าร่วมคัดค้านหรือเข้าร่วมประท้วงเรียกร้องต่อการทำงานที่ไม่ถูกต้องของ อบต.

จากผลการศึกษาในช่วงต้นสรุปได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่จะมองเห็นประโยชน์ที่ชุมชนได้รับจากการเปลี่ยนแปลงสถานะของสภาตำบลมาเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล แต่เพียงการที่ชุมชนมีการพัฒนาในด้านต่างๆมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับปรุงถนนหนทาง เส้นทางคมนาคม การสร้างและปรับปรุงสาธารณูปโภคต่าง ๆ รวมไปถึงความสะดวกสบายในการติดต่อราชการในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งก็เป็นบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่จะต้องกระทำ แต่มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่จะมองเห็นประโยชน์ในเชิงของการสร้างสรรค์ความเป็นประชาธิปไตยในชุมชน ที่ประชาชนสามารถจะเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของตนได้ในหลายวิธี เช่น เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เสนอแนะแนวทางและร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล ซึ่งจะทำให้ประชาชนมีโอกาสที่จะเข้ามาจัดการดูแลพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง นอกจากนี้ ยังสามารถที่จะตรวจสอบและควบคุมการบริหารงานหน่วยการปกครองท้องถิ่น ให้เกิดความโปร่งใสและเกิดประโยชน์แก่ชุมชนสูงสุดในอีกทางหนึ่งนั้น ประชาชนเห็นว่า แม้ว่าชุมชนจะได้รับประโยชน์มากขึ้นจากการที่ชุมชนมีการปกครองรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบล แต่ก็ยังมีปัญหาต่างๆ เกิดขึ้นด้วยเช่นกัน โดยปัญหาที่สำคัญได้แก่ ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ความไม่ซื่อสัตย์สุจริต การเล่นพรรคเล่นพวก มีความลำเอียงในการจัดสรรเงินงบประมาณที่จะให้ในแต่ละหมู่บ้านตามตำแหน่งและอิทธิพลของตัวแทนของหมู่บ้านนั้น ๆ แม้แต่ในหมู่บ้านเดียวกันบางครั้งก็พบว่า ได้รับการพัฒนาที่ไม่เท่าเทียมกัน รวมทั้งปัญหาที่ตัวสมาชิกอบต. ละเลยไม่ค่อยมาสนใจรับฟังปัญหาของประชาชน รวมทั้งปัญหาการขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบถึง เรื่องราวหรือโครงการต่างๆ ที่จะทำให้การกำหนดการประชุม เรื่องใด วันเวลาและสถานที่ใด

ในส่วนของความคิดเห็นของประชาชนต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองกับ อบต. พบว่า ประชาชนทั้ง 3 พื้นที่ต้องการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมกับ อบต. ทั้งในด้านของ การแสดงความคิดเห็น การให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงทั้งการได้มีโอกาสเข้าไปตรวจสอบการทำงาน ของ อบต. และตรวจสอบพฤติกรรมของสมาชิก อบต. จุดสำคัญก็คือ ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าจะทำอะไร ประชุมเรื่องใด ที่ไหนและเวลาใด จึงไม่ทราบว่าจะเข้าไปมีส่วนร่วมกับ อบต.

ได้เมื่อไหร่และอย่างไร นอกจากนี้ยังพบว่า ประชาชนมีแนวโน้มที่ต้องการจะเป็นผู้เลือกตั้งประธานกรรมการบริหารด้วยตนเอง แทนการเลือกโดยอ้อมผ่านสมาชิก อบต. ซึ่งสาเหตุที่เป็นเช่นนี้ก็อาจจะเนื่องมาจาก ในปัจจุบันมีการร้องเรียนในเรื่องของการไม่โปร่งใสในการบริหารมากขึ้น ปัญหาการคอร์รัปชันและการเล่นพรรคเล่นพวก เป็นปัญหาที่นับวันจะมีความรุนแรงมากขึ้น และปัญหาส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากฝ่ายกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีหน้าที่ในการพิจารณาจัดสรรเงินงบประมาณในโครงการต่างๆ ประชาชนจึงต้องการที่จะเลือกผู้นำฝ่ายบริหารด้วยตนเอง เพื่อจะเกิดความไว้วางใจและทำให้คนที่ดีได้มีโอกาสเข้าไปทำงานและขจัดปัญหาการทุจริตที่เกิดขึ้น

ส่วนที่ 8 บทสัมภาษณ์สำหรับ ผู้นำชุมชน และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

สำหรับในส่วนของผู้นำชุมชนและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก อาศัยคำถามปลายเปิดช่วยในการสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมแนวความคิดที่ได้จากผู้นำชุมชนและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล สรุปในแต่ละประเด็นคำถามสำหรับแต่ละพื้นที่ ได้ดังนี้

ก. ผู้นำชุมชน

คำถามที่ 1 “ในแต่ละปีหมู่บ้านของท่านมีการจัดกิจกรรมของชุมชน กิจกรรมใดบ้างที่ให้ลูกบ้านมาร่วมกันทำ และลูกบ้านของท่านให้ความร่วมมือและมาเข้าร่วมในกิจกรรมดังกล่าวมากน้อยเพียงใด”

สำหรับประเด็นคำถามในข้อนี้ ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่ อบต.ทั้ง 3 แห่งตอบคล้ายคลึงกันว่า ส่วนใหญ่ในหมู่บ้านแล้วจะเป็นการจัดกิจกรรมตามประเพณีเนื่องในโอกาสวันสำคัญต่างๆ เช่น วันสงกรานต์ มีการรดน้ำดำหัวคนเฒ่าคนแก่ ทำบุญตักบาตรในวันปีใหม่เมืองและแห่ไม้ค้ำสลี ประเพณีลอยกระทง (ยี่เป็ง) งานบุญเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา ซึ่งในตอนเช้าจะมีการทำบุญกันที่วัด นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมเนื่องในวันพ่อแห่งชาติ (วันที่ 5 ธันวาคม) งานวันแม่แห่งชาติ (12 สิงหาคม) งานวันเด็กแห่งชาติด้วยเช่นกัน ส่วนกิจกรรมในด้านที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนก็มีบ้างเล็กน้อย เช่น งานพัฒนาถนนและสิ่งสาธารณประโยชน์ภายในหมู่บ้าน คัดหญ้า ทำความสะอาดร่องน้ำตามถนนในวัด และสุสานประจำหมู่บ้าน มีการแข่งขันกีฬาในหมู่บ้านเพื่อคัดเลือกนักกีฬาและไปร่วมแข่งขันในงานกีฬาของอบต. เช่น แชร์บอล ตรีกรี้อ ฟุตบอล เป็นต้น ส่วนจำนวนคนที่ไปร่วมกิจกรรมดังกล่าว ทราบว่า ในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้ง และ อบต.สารภีคนก็จะไปร่วมงานกันมาก แต่ในพื้นที่ อบต. ส่วนใหญ่แล้วจะมากน้อยแน่นอน

ประเด็นที่ 2 “ในฐานะที่ท่านเป็นผู้นำชุมชน ท่านคิดว่าลูกบ้านโดยส่วนใหญ่ของท่านมีความสนใจที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากน้อยเพียงใดและมีในลักษณะหรือกิจกรรมใดบ้าง”

ในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้ง พบว่าส่วนใหญ่ประมาณ 80 % จะเป็นลักษณะของการไปใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับต่างๆ มากที่สุด บางคนก็สนใจสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมือง บางคนก็จะเข้าร่วมในการเป็นประชาคมหมู่บ้าน บ้างก็ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิก อบต. สำหรับในพื้นที่ อบต. สารภี ผู้ใหญ่บ้านตอบว่า ส่วนใหญ่แล้วก็จะไปเป็นพฤติกรรมการเลือกตั้งในทุกระดับและชาวบ้านจะไปใช้สิทธิกันมากกว่า 80 % เช่นกัน และมีความเห็นว่า ปัจจุบันลูกบ้านของตนมีความสนใจทางการเมืองมากขึ้น ส่วนในพื้นที่ อบต. สุเทพ มีความคิดเห็นที่หลากหลายว่า ปัจจุบันนี้แม้ว่าจะมีสื่อต่างๆ มากมายที่กระตุ้นให้ประชาชนมีความสนใจและมีความรู้ความเข้าใจทางการเมือง แต่ก็มี ความเห็นว่า เมื่อก่อนนี้ ลูกบ้านจะมีความสนใจการเมืองมากกว่าปัจจุบันนี้ ทั้งนี้ก็เพราะบางคนเกิดความเบื่อหน่ายต่อระบบการเมือง ระบบราชการ และการเลือกตั้ง นอกจากนี้ก็ยังมีเห็นว่า ในพื้นที่นี้ลูกบ้านของตนมีความแตกต่างในด้านความรู้และฐานะความเป็นอยู่มาก บางคนเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย บางคนค้าขายรับจ้าง บางคนก็เข้าไปหาของป่ามาขาย และคิดว่าคนเหล่านี้แตกต่างกัน โดยที่คนที่มีความรู้จะมีความสนใจการเมืองตลอดเวลา ส่วนคนที่มีความรู้น้อยจะไม่ค่อยสนใจการเมืองจะตื่นตัวแต่เฉพาะเมื่อมีการเลือกตั้งเท่านั้น ทำให้คนกลุ่มนี้เป็นช่องทางของการซื้อสิทธิขายเสียงได้ง่ายมาก

ประเด็นที่ 3 “ในฐานะที่ท่านเป็นผู้นำชุมชนท่านจะมีบทบาทในการ ส่งเสริมให้ลูกบ้านของท่านมีความรู้ความเข้าใจทางการเมือง และเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่จะเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้อย่างไรและโดยวิธีใดบ้าง”

ในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้ง ผู้ใหญ่บ้านแสดงความคิดเห็นว่า ปัจจุบันนี้ประชาชนในหมู่บ้านยังไม่ค่อยจะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในด้านอื่นๆมากนัก นอกจากการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นการพัฒนาหมู่บ้านในด้านต่างๆ มากกว่า เช่นการปลูกต้นไม้ การพัฒนาถนน เหมืองฝาย ศาลาเฉลิมพระเกียรติโดยที่ไม่ใช้งบจากทางราชการ สำหรับบทบาทในการส่งเสริมให้ลูกบ้านของท่านมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองให้มากยิ่งขึ้น ได้แก่ การจัดประชุมชี้แจงให้ลูกบ้านเข้าใจถึงหลักการของความเป็นประชาธิปไตย ที่ว่าปัจจุบันนี้ประชาชนมีหน้าที่และมีบทบาทอย่างไรบ้าง โดยอาจจะขอความช่วยเหลือจากส่วนราชการมาชี้แจงและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบ นอกจากนี้ยังต้องจัดการประชุมหารือร่วมกันในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน เพื่อให้ตรงกับความต้องการของหมู่บ้านมากที่สุด

สำหรับในพื้นที่ อบต. สารภี ผู้ใหญ่ตอบว่า ในฐานะที่เป็นผู้ใหญ่บ้านตนเองมีบทบาทในการประชาสัมพันธ์เรื่องการเลือกตั้งในแต่ละครั้ง และเรื่องนโยบายต่างๆ ของรัฐบาล โดยผ่านเสียงตามสายในหมู่บ้าน รวมทั้งขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐออกมาประชุมและอบรมให้ประชาชนได้รับทราบถึงบทบาทหน้าที่ของประชาชนที่ควรจะทำ ส่วนในพื้นที่ อบต. สุเทพ ผู้ใหญ่บ้านบางคนกล่าวว่า ขณะนี้ยังไม่มีกิจกรรมใดที่จะส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองที่ดีขึ้น จะมีก็แต่เพียงการประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสายในหมู่บ้านในเรื่องต่างๆ ที่มีประโยชน์ โดยบทบาทแล้วก็อาจจะมีการชักชวนให้ประชาชน เข้าร่วมสมัครเป็นประชาคมหมู่บ้าน เพื่อตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร ตรวจสอบโครงการต่าง ๆ ที่ได้รับจากส่วนท้องถิ่นและส่วนกลาง รวมทั้งแจ้งเรื่องการประชุมประจำเดือนให้ลูกบ้านได้รับทราบ นอกจากนี้ก็จะสนับสนุนให้ลูกบ้านสมัครเป็นสมาชิก อบต. หรือ ประชาคมหมู่บ้าน

ประเด็นที่ 4 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่ “ควรเปิด โอกาสให้ประชาชนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมตรวจสอบ ในโครงการต่างๆที่จะดำเนินการในหมู่บ้านร่วมกับ ผู้นำชุมชนและ องค์การบริหารส่วนตำบล ” เช่น ร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล และ ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินในโครงการต่าง ๆ ของ อบต. และจะมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นความสำเร็จ ในชุมชนของท่านมากน้อยเพียงใด”

ประเด็นคำถามในข้อนี้ ผู้ใหญ่บ้านในทุก อบต. ต่างก็เห็นด้วยกับแนวทางข้างต้นทุกพื้นที่ โดยในแต่ละพื้นที่ก็มีการแสดงความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ ดังนี้ ในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้ง ผู้ใหญ่บ้านเห็นว่า ลูกบ้านควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยเข้าร่วมประชุมทุกครั้งเมื่อมีโอกาส เพื่อมีส่วนร่วมคิดในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านและร่วมตรวจสอบการใช้จ่ายเงินในโครงการต่าง ๆ ที่เข้ามาในหมู่บ้านของ อบต. ซึ่งอาจจะแต่งตั้งตัวแทนของประชาชนในหมู่บ้านเข้าร่วมการประชุม

สำหรับใน พื้นที่ อบต. สารภี ผู้ใหญ่บ้านก็มีความเห็นเช่นเดียวกันว่า ในการประชุมของ อบต. ควรให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการรับฟังและแสดงความคิดเห็น เพื่อเสนอปัญหาและความต้องการของหมู่บ้านของตนเอง รวมถึงการทั้งเข้าร่วมในการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีเพื่อความโปร่งใส ซึ่งจะทำให้ประชาชนได้ทราบว่าอบต.มีการทำงานอย่างไรและมีการใช้จ่ายเงินเช่นไรบ้าง ส่วนผู้ใหญ่บ้านอบต. สุเทพมีความเห็นด้วยเช่นเดียวกันกับผู้ใหญ่บ้านอบต. แม่ปิ้ง และอบต. สารภี แต่จะมีความคิดเห็นเพิ่มเติมในเรื่องของบทบาทของประชาคมหมู่บ้านในปัจจุบันว่าเป็นแนวทางที่ดีที่จะทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างจะมาจากประชาชนจริงๆทั้งปัญหาและความต้องการที่แท้จริง นอกจากนี้ยังมีผลดีต่อการตรวจสอบด้วย เช่น ปัจจุบันตัวแทนประชาคมหมู่บ้านได้เข้าไปมีส่วนร่วม

ในการเปิดของประมูลโครงการต่าง ๆ ที่เข้ามาในหมู่บ้านและเป็นผู้ตรวจรับโครงการเหล่านั้น รวมทั้งได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการให้ความเห็นชอบการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านด้วยเช่นกัน

สรุปได้ว่า แม้ว่าในปัจจุบัน กำนันและผู้ใหญ่บ้านจะไม่มีบทบาทโดยตรงในองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วก็ตาม แต่ในฐานะที่เป็นผู้นำชุมชนจึงต้องมีการประสานงานให้ความร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบลในกิจกรรมและการดำเนินงานต่างๆ ดังนั้นในการศึกษาถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่จำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อผู้ใหญ่บ้านด้วยเช่นกัน จากผลการศึกษาด้วยแบบสัมภาษณ์ในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนสามารถสรุปในแต่ละประเด็นได้ดังนี้

ด้านการจัดกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน พบว่าในทุกพื้นที่ยังมีการจัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญต่างๆ ทั้ง งานทางศาสนพิธีและงานรัฐพิธี นอกจากนี้ก็มีการจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชนในด้านต่าง ๆ โดยพบว่า ในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้ง จะมีการจัดกิจกรรมด้านการพัฒนาชุมชนมากที่สุดและมีจำนวนของผู้ที่ไปร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชนจัดขึ้นมากที่สุดเช่นกัน รองลงมาได้แก่ พื้นที่อบต. สารภีและอบต. สุเทพตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่ พบว่า ผู้ใหญ่บ้านในทุกพื้นที่ตอบคล้ายคลึงกันว่า ลูกบ้านของตนส่วนใหญ่แล้วจะมีส่วนร่วมทางการเมืองแต่เฉพาะในช่วงของการเลือกตั้งในระดับต่างๆ เท่านั้น ที่สำคัญได้แก่ การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ในพื้นที่ อบต. แม่ปิ้ง และ อบต. สารภีจะมีจำนวนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นจำนวนมาก ส่วนในพื้นที่ อบต. สุเทพมีเพียงบางส่วนเท่านั้น ในด้านของความสนใจทางการเมืองก็พบว่า ปัจจุบันนี้ในทุกพื้นที่ ประชาชนมีความสนใจต่อการจัดตั้งและการปฏิบัติงานของประชาคมหมู่บ้านมาก แม้ว่าจะได้มีการจัดตั้งขึ้นไม่ถึง 1 ปีแต่นับว่าสามารถที่จะสร้างความตื่นตัวให้กับประชาชนมากขึ้นในระดับหนึ่ง

ด้านการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้กับประชาชน พบว่า ในทุกหมู่บ้านผู้ใหญ่บ้านจะมีบทบาทในการส่งเสริมให้ลูกบ้านของตนมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมากขึ้นได้โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสายในหมู่บ้านเป็นส่วนมาก โดยมีบทบาทในการชี้แจงถึงเรื่องราวความเป็นไปต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน บทบาทการทำหน้าที่ของฝ่ายต่างๆ รมรงค์ให้ลูกบ้านไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ชักชวนและประชาสัมพันธ์ให้ลูกบ้านมีความสนใจในเรื่อง ประชาคมหมู่บ้าน นอกจากนี้ยังไม่ได้มีการจัดกิจกรรมอื่นใดที่จะส่งเสริมความรู้ความเข้าใจทางการเมืองให้กับลูกบ้าน

ความคิดเห็นที่จะให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมกับ อบต. ในด้านต่างๆ และความเป็นไปได้ที่จะเกิดความสำเร็จในชุมชน สรุปได้ว่า ในทุกพื้นที่ไม่มีการยืนยันถึงความเป็นไปได้หรือความสำเร็จที่จะเกิดขึ้น ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ในปัจจุบันยังมีคนส่วนน้อยในหมู่บ้านที่สนใจอยากจะเข้าไปมีส่วนร่วมกับ อบต. ในด้านต่างๆ แต่ก็มีความเห็นด้วยเหมือนกันว่า ควรจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการประชุมต่างๆ ที่จัดขึ้นในตำบล เพื่อแสดงความคิดเห็น ร่วมคิด ร่วมกันตัดสินใจในแผนพัฒนาตำบลหรือในโครงการต่างๆ ในหมู่บ้าน รวมถึงทั้งเข้าร่วมในการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณต่าง ๆ

ข. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ประเด็นที่ 1 “ในฐานะที่ท่านเป็นตัวแทนของประชาชนในหมู่บ้าน ท่านมีบทบาทในการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจทางการเมือง และเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนในด้านใดบ้าง”

สำหรับประเด็นคำถามในข้อนี้ อาจจะถูกพิจารณาใน 2 ด้าน คือ บทบาทในการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองและ บทบาทที่ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนดังนี้

1.1 บทบาทในการส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองแก่ประชาชน

สมาชิก อบต.แม่ปิง มีบทบาทในการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รู้ถึงสิทธิหน้าที่ของตนเองในทางการเมือง เช่น ส่งเสริมให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกระดับทั้งการเมืองระดับท้องถิ่นและระดับชาติ วิธีการลงคะแนนในบัตรเลือกตั้ง และหน้าที่ของประชาชนในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ส่งเสริมให้เข้าใจถึงการทำหน้าที่ในฐานะที่ตนเองเป็นตัวแทนของหมู่บ้าน เป็นต้น สำหรับสมาชิก อบต.สารภี กล่าวว่า ได้ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในเรื่องประชาคมหมู่บ้าน ให้ความรู้ในเรื่องการไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกระดับ ส่วนสมาชิก อบต. สุเทพก็ได้ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการเลือกตั้งเช่นกัน อีกทั้งส่งเสริมให้ประชาชนทราบว่า อบต. มีบทบาทและหน้าที่อะไรบ้าง และส่งเสริมงานของประชาคมตำบล

1.2 บทบาทในการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน

ส่วนใหญ่แล้วสมาชิก อบต. ทั้ง 3 พื้นที่ได้มีบทบาทในการส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ที่คล้ายคลึงกัน ได้แก่ กิจกรรมการพัฒนาสิ่งที่เป็นสาธารณะประโยชน์ในหมู่บ้าน งานประเพณีและวัฒนธรรม ท้องถิ่นงานพิธีกรรมทางศาสนา งานด้านสาธารณสุข กิจกรรมส่งเสริมกีฬาของเยาวชน งานส่งเสริมอาชีพของกลุ่มสตรีแม่บ้าน เป็นต้น

ประเด็นที่ 2 “ในฐานะที่ท่านเป็นตัวแทนและเป็นสื่อกลางระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชน ท่านคิดว่า อบต. ควรมีวิธีการและกิจกรรมใดบ้างในการส่งเสริมให้ประชาชนมีความสนใจ และเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองระดับท้องถิ่นให้มากขึ้น”

สำหรับประเด็นคำถามในข้อนี้ สมาชิก อบต. ทั้ง 3 พื้นที่ ได้แสดงความคิดเห็นถึงแนวทางต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ที่ อบต. ควรจะจัดให้มีขึ้นเพื่อการส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น สรุปได้ว่า ควรจัดให้มีกิจกรรม อบต. พบประชาชนเพื่อที่จะอบรมให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน เช่น อธิบายถึงบทบาทหน้าที่ของอบต. บทบาทของตัวแทนในการทำหน้าที่แทนประชาชน โดยอาจจะสื่อต่างๆช่วยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์นอกจากการประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสายในหมู่บ้าน เช่น สิ่งพิมพ์ต่างๆ เป็นต้น

นอกจากนี้ อบต. ควรจะจัดการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ส่งเสริมให้ประชาชน เข้ามารับทราบในการจัดซื้อจัดจ้าง โครงการต่างๆ ของ อบต. เมื่อมีโครงการจะทำอะไรในหมู่บ้านต้องให้ประชาชนได้รับรู้ และเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบการทำงานได้เพื่อความโปร่งใส

ในส่วนของกิจกรรมประชาคมหมู่บ้าน ควรจัดให้มีการอบรมเพื่อส่งเสริมกิจกรรมของประชาคมหมู่บ้านให้มากยิ่งขึ้นเพื่อให้ประชาชนได้รู้และเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่และเพื่อให้ได้สิ่งที่ประชาชนในหมู่บ้านต้องการอย่างแท้จริง จะทำให้ประชาชนเกิดความสนใจที่จะเข้ามาให้ความร่วมมือมากขึ้น โดยอาจจะเข้ามาดูแลในเรื่องของงบประมาณ การควบคุมการบริหารงาน เป็นต้น

ประเด็นที่ 3 “ท่านเคยเป็นสื่อกลางในการรับเรื่องราวปัญหาและ ความต้องการของประชาชน ไปสู่การพิจารณาในที่ประชุมขององค์การบริหารส่วนตำบลมากน้อยเพียงใดและส่วนใหญ่เป็นเรื่องใดบ้าง”

จากการทำหน้าที่ของสมาชิก อบต. ที่เป็นสื่อกลางระหว่างประชาชนภายในหมู่บ้านกับ อบต. โดยทั้ง 3 พื้นที่ สามารถสรุปได้ดังนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับสาธารณะประโยชน์ต่างๆ เช่น การจัดหาเงินเพื่อการอุปโภคบริโภค แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ไฟฟ้าตามถนนและที่สาธารณะ การปรับปรุงถนนเส้นทางการคมนาคมภายในหมู่บ้าน การวางท่อระบายน้ำ สำหรับพื้นที่ อบต.แม่ปิง มีปัญหาเรื่องการติดต่อสื่อสารที่ไม่สะดวก เพราะไม่มีโทรศัพท์ใช้ ส่วนอบต.แม่ปิงและอบต.สารภี มีปัญหาในเรื่องของพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ ขาดตลาดเพื่อระบายสินค้าไม่ได้ ปัญหาเรื่องแหล่งเงินทุนเพื่อการเกษตร ดังนั้นจึงมีการจัดองค์กรในการช่วยส่งเสริมและช่วยเหลือเกษตรกร โดยการจัดให้มีอุตสาหกรรมในครัวเรือน สำหรับในพื้นที่ อบต. สุเทพ จะมีปัญหาในเรื่องของขยะเป็นส่วนใหญ่

ประเด็นที่ 4 “ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่ “ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนได้เข้ามามี ส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมตรวจสอบ ในโครงการต่างๆที่จะดำเนินการในหมู่บ้านร่วมกับผู้นำชุมชนและ องค์การบริหารส่วนตำบล” เช่น ร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจในการ จัดทำแผนพัฒนาตำบล และตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณในโครงการต่างๆ ของ อบต. และจะมีความเป็นไปได้ที่จะ เกิดขึ้นความสำเร็จในชุมชนของท่านมากน้อยเพียงใด”

สำหรับประเด็นคำถามในข้อนี้จะสัมภาษณ์ทั้งผู้ใหญ่บ้านและสมาชิก อบต. เพื่อต้องการที่จะ ทราบความคิดเห็นของทั้ง 2 ฝ่าย ซึ่งในส่วนของความคิดเห็นของผู้ใหญ่บ้านต่อประเด็นนี้ได้ นำ เสนอไปแล้ว สำหรับในความคิดเห็นสมาชิก อบต. พบว่า ทุกคนมีความเห็นด้วยที่จะเปิดโอกาสให้ ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมกับ อบต. ในด้าน ต่างๆ มากขึ้น โดยเฉพาะการเข้ามามีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบควบคุมการทำงานของ อบต. และเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมตัดสินใจในโครงการต่าง ๆ ที่จะดำเนินในหมู่บ้านร่วมกับ อบต. เช่น การจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านและตำบล การตรวจสอบการ ใช้จ่ายเงินงบประมาณต่าง ๆ เพราะจะทำให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประชาชนและ อบต.

สรุปผลการศึกษาโดยการสัมภาษณ์สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในแต่ละประเด็น ได้ ดังนี้

ด้านบทบาทของการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิก อบต. และองค์การบริหารส่วนตำบล ในส่วนของบทบาทของสมาชิก อบต. พบว่า ส่วนใหญ่แล้ว สมาชิกอบต.ในทุกพื้นที่ จะมีบทบาทในการส่งเสริมประชาธิปไตยในกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง มากที่สุด เช่น รณรงค์ในไปใช้สิทธิเลือกตั้ง แนะนำวิธีในการลงคะแนนเสียง ส่วนในด้านอื่นๆ ก็มี บ้าง เช่น การให้ความรู้ในเรื่องบทบาทหน้าที่ของประชาชนในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ บทบาทหน้าที่ ของสมาชิก อบต. และอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของอบต. นอกจากนี้ในปัจจุบันก็มีการส่งเสริม ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องของประชาคมหมู่บ้านด้วยเช่นกัน รวมถึงการจัดกิจกรรมการ พัฒนาสิ่งสาธารณประโยชน์ในหมู่บ้าน ส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น

สำหรับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิก อบต. มีความเห็นว่า อบต. ควรจะ มีการจัดกิจกรรม อบต. พบประชาชน เพื่อเผยแพร่ข่าวสารและความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน และ อธิบายถึงบทบาทหน้าที่ของอบต.และสมาชิก อบต.หรือ อาจจะมีการจัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นและตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ของ อบต. รวมทั้งส่งเสริมกิจกรรมประชาคมหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนสามารถที่จะเข้ามามีส่วนร่วม ทางการเมืองมากขึ้น บทบาทของสมาชิกอบต.ในการเป็นสื่อกลางระหว่างอบต.และประชาชน พบว่า ส่วนใหญ่แล้วสมาชิก อบต. จะเป็นสื่อกลางในการนำปัญหาความเดือดร้อนที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตเป็น

ส่วนใหญ่ เช่น เรื่องน้ำกินน้ำใช้ ไฟฟ้า ถนนภายในหมู่บ้านเป็นต้น แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละพื้นที่แล้วพบว่า ปัญหาที่สำคัญในแต่ละชุมชนก็แตกต่างกันออกไป โดยที่ในพื้นที่ อบต. แม่ป๋องจะมีปัญหาเรื่อง พืชผลทางการเกษตร การสื่อสารโทรคมนาคม ส่วนในพื้นที่ อบต. สุเทพ จะมีปัญหาเรื่องขยะเป็นส่วนใหญ่

ความคิดเห็นที่จะให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมกับ อบต. ในด้านต่าง ๆ และความเป็นไปได้ที่จะเกิดความสำเร็จในชุมชน สำหรับคำถามในประเด็นนี้ สมาชิก อบต. ก็มีความคิดเห็นเช่นเดียวกับผู้ใหญ่บ้านว่า เห็นด้วยที่ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับอบต. ในด้านต่าง ๆ ให้มากขึ้น ทั้งการเสนอความคิดเห็น การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ รวมไปถึงการติดตามตรวจสอบการทำงานของอบต. แต่ทั้งนี้ทั้ง ผู้ใหญ่บ้านและสมาชิก อบต. ต่าง ๆ ไม่ยืนยันถึงความสำเร็จที่จะเกิดขึ้นในอนาคตว่ามีมากน้อยเพียงใด แต่มีความเห็นว่า การจัดตั้งประชาคมหมู่บ้านและประชาคมตำบลน่าจะเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีสำหรับการพัฒนาความเป็นประชาธิปไตยในชุมชนที่จะทำให้ประชาชนสามารถที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองได้มากขึ้นแม้ว่าจะจะเป็นเพียงในระดับล่างของประเทศก็ตาม